

Türkiye Diyanet Vakfı

HABER BÜLTENİ

Ekim - Kasım - Aralık 2010 • Sayı: 103

**Kurban ve
"SOFT POWER"**

**Fakirliğin, Cömertçe Paylaşıldığı Ülke
ETİYOPYA**

**Dost ve Kardeş "Pak Ülke"de
Bir Kurban Bayramı**

**Senegal'de
Bayram**

**SU'dan Yoksun
SUDAN'a Kurban**

VEKÂLET YOLUYLA KURBAN ORGANİZASYONU

GÜNDEM

**Prof.Dr.
Mehmet Görmez**
Diyanet İşleri Başkanlığı
Görevine Atandı

TANITIM

**Türkiye Diyanet Vakfı
Sağlık Kurumları
İşletmesi**

MAKALE

Haniflik

3 BAŞKANDAN

5 NOT DEFTERİNDEN

6 GÜNDEM

Prof. Dr. Mehmet Görmez
Diyanet İşleri Başkanlığı
Görevine Atandı

14 FAALİYET

Vekâlet Yoluyla
Kurban Organizasyonu

34 GÜNDEM

Camiler ve
Din Görevlileri Haftası

38 FAALİYET

Konulu Hadis Projesi
Tamamlandı

41 EĞİTİM

Türkiye Diyanet Vakfından
Eğitim Yardımı

42 MAKALE

Haniflik

46 TANITIM

Türkiye Diyanet Vakfı
Sağlık Kurumları İşletmesi

52 MAKALE

“küçük” Bir Çocuğun
KÜÇÜMSENEMEZ Hakları

54 ÖNEMLİ ŞAHSİYETLER

Ord. Prof. Dr.
Mehmet Şerafeddin YALTKAYA

56 ŞUBELERİMİZ

Doğunun Göller Diyarı
Bingöl

60 İSAM'DAN HABERLER

63 HABERLER

Diyanet Emeklileri Derneği
Genel Kurulu Yapıldı

64 BİR AYET

65 BİR HADİS

66 YENİ YAYINLARIMIZ

Türkiye Diyanet Vakfı Adına Sahibi

Süleyman Necati AKÇEŞME
Genel Müdür

Yayın Koordinatörü ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Arif MALKOÇ
Personel ve İdari İşler Müdürü

Yayına Hazırlayanlar

Yüksel SEZGİN
Mehmet Şükrü EROĞLU

Görsel İletişim

Mehmet ÖZTÜRK

Adres

Dr. Mediha Eldem Sokak No: 72/B

06640 Kocatepe - Ankara

Tel : (0.312) 417 12 35

Faks : (0.312) 417 12 45

İnternet Adresi • E-Posta

www.diyantevakfi.org.tr

tdv@diyanetvakfi.org.tr

Yayımlanan makalelerin sorumluluğu yazarlarına aittir.

Para ile satılmaz.

Baskı

TDV YAY. MAT. ve TİC. İŞL.

Alinteri Bulvarı

1256. Sokak No: 11

Ostim - Yenimahalle / ANKARA

Tel : (0.312) 354 91 31

Faks : (0.312) 354 91 32

Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ

Diyanet İşleri Başkanı ve
TDV Mütevelli Heyeti Başkanı

Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla

Bizlere yüce dinimiz İslâm'a, milletimize ve bütün insanlığa hizmet etme şerefini bahşeden Yüce Rabbimize sonsuz hamd ve sena olsun. Hz. Adem'den Resûl-i Ekrem Muhammed Mustafa (s.a.s.)'ya kadar insanlığın kutlu elçilerine salat ve selam olsun.

11.11.2010 tarihi itibarıyla çok ağır, ama onurlu, çok büyük ve şerefli bir emanet olan Diyanet İşleri Başkanlığı görevi uhdeme tevdi edilmiş bulunmaktadır. Bu görevi üstlenirken niyazım ve melceim Cenâb-ı Hakk'ın yardım ve desteğidir. Bu ulvi yolda en büyük temennimiz 'istikamet' üzere ayağımız sürçmeden, Allah'ın rızasına uygun olarak görevimizi layıkıyla yapmak olacaktır.

Bu vesileyle, Cumhuriyet tarihi boyunca Diyanet İşleri Başkanlığı görevini ifa eden ve bize zengin bir miras bırakan bütün saygıdeğer başkanlarımızı rahmetle, şükranla ve minnetle yâd ediyor; ülke sahında olduğu gibi, dünyanın dört bir yanında insanlığa hizmet eden teşkilat mensuplarımızı ve aziz milletimizi gönülden selamlıyorum.

Diyanet İşleri Başkanlığı, Anayasa'nın 136. maddesi ve özel Kanununda yer alan hükümler gereği; laiklik ilkesi doğrultusunda bütün siyasi görüş ve düşüncülerin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, İslâm Dini'nin inançları, ibadet ve ahlak esasları ile

ilgili işleri yürütmek, din konusunda toplumu aydınlatmak ve ibadet yerlerini yönetmekle yükümlüdür. Başkanlığımız bu görevin getirdiği sorumlulukları müdrik olarak sunduğu din hizmetini İslâm'ın temel kaynakları olan Yüce Kitabımız Kur'an-ı Kerim ve Hz. Peygamberin sünneti ışığında, yüzyıllar içinde oluşan dini bilgi birikimi eşliğinde, bugün insanlığın ulaştığı kazanımları da dikkate alarak, bütün mensuplarının özverili gayretleriyle ve toplumun her kesimini kuşatacak şekilde sürdürme azim ve kararlılığındadır.

Din, insanların özgür iradeleriyle tercih ettikleri, kendilerine dünyada esenlik içinde yaşamayı, ahirette de ebedi kurtuluşa ermeyi temin eden ilahi bir çağrıdır. Dolayısıyla temel görevimiz, İslâm'ın bu aydınlık çağrısıyla 21. yüzyıl insanını buluşturmak için var gücümüzle çalışmaktır. Ezeli ve ebedî hakikat adına topluma manevi yönden rehberlik etmek, bütün mahlûkata karşı sorumluluk duymayı gerektirir. Bu yüzden din hizmeti görevini sadece mihrap, minber ve kürsüyle sınırlandırmak bir yanılsamadır. Çünkü din, kişinin varlığını anlamlandıran ve ona hayata ve ölüme dair nihai anlam haritası sunan en doğru ve en yetkin kılavuzdur. Din, doğumundan ölümüne kadar insan hayatının her evresinde zorunlu olarak vardır. Kuşkusuz dinin insana iç huzuru ve yaşama sevinci vermesi ancak bilgiye dayanan ahlâk eksenli bir dini aydınlanma ve yüksek insani erdemleri kazanmayla mümkün olabilir. Bunun sağlanması da aynı nitelikleri taşıyan din gönüllüsü görevlilerimizle mümkün olabilir.

Başkanlığımız kuruluşundan bu yana din, toplum ve devlet arasındaki iletişim ve etkileşim konusunda son derece hassas olmuştur. Bu bağlamda her zaman İslâm'ın temel sabiteleri ve kaynaklarına bağlılığı ilke edinirken, dinin ve dini bilginin özgünlüğü ve özgürlüğünün sürdürülmesi hususunu ön planda tutmuştur. Aynı zamanda toplumun gelenekleri, gerçekleri, ihtiyaçları ve değişimi konusunu da göz ardı etmemiştir.

Cumhuriyet'le yaşıt olan Diyanet İşleri Başkanlığı, yerleşik geleneği, kurumsal devamlılığı, gündelik politikanın dışında kalan siyaset üstü duruşu ve herkesi kuşatan hizmet anlayışıyla daima milletimizin teveccüh ve takdirini kazanmıştır. Bu yöndeki ilkesel kararlılığı bundan böyle de devam edecektir. Başkanlığımızın halkımız nezdindeki saygınlık ve etkinliğini artırmak ve teşkilatımıza toplumun ihtiyaçlarına paralel olarak yeni ufuklar ve derinlikler kazandırmak öncelikli ödevimizdir.

Yüzyıllar boyu bu topraklarda seher vaktinde ezanı Muhammedi ile başlayan gün, yatsı vakti yine ezanı Muhammedi ile tamamlanmıştır. Mabetleri, mihrapları, minberleri, kürsüleri hep ilahi rahmet çağrısının yankılandığı yerler olmuştur. Allah'ın izniyle sonsuza kadar da bu böyle olacaktır. Bize düşen, bu çağrıyı yenilemektir. Bize düşen, bu çağrıyı bugünün insanına duyurmaktır.

Diyanet İşleri Başkanlığı mensupları olarak biliyoruz ki, bu ulvi çağrının, bu mukaddes davetin bugün her zamankinden daha estetik, daha nezih bir dil ve sada ile duyurulması gerekmektedir.

Ancak şerefelerden, kürsülerden, mihraplardan, minberlerden yükselen çağrıya insanların karşılık vermesini istiyorsak, yani insanın hakikate kulak vermesini ve “davete” icabet etmesini arzu ediyorsak öncelikle çağrımıza ne kadar sahip çıktığımızı, insanları neye, niçin davet ettiğimizi bilmek “hesaba çekilmeden kendimizi hesaba çekmek” durumundayız. Müftü olarak, vaiz olarak, imam-hatip olarak, müezzin olarak, Kur’an öğreticisi ya da Kur’an talebesi olarak, erkek ya da kadın cemaat olarak... Aksi hâlde, bu nefis muhasebesini, bu özeleştiriyi yapmazsak, neden aramızda bu kadar kalbi kırık insan olduğunun, mesela mübarek gün ve gecelerimizi, bayramlarımızı bile neden bir ruh şölenine çeviremediğimiz, anlamsız kin ve öfkelerle neden kardeşliğimizi yaraladığımızın cevabını bulamayız.

Çağımız sivil inisiyatifin ve bireyin özgürlük alanının olabildiğince genişlediği bir çağdır. Din de özü ve tabiatı itibarıyla sivilidir. Dinî müesseseler ise din hizmetlerinin planlı, programlı ve organize biçimde topluma sunulabilmesinin doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Dolayısıyla Diyanet İşleri Başkanlığı, halkımızın din hizmeti taleplerine cevap vermek için var olduğunun bilinciyle din alanındaki sivilliği dikkate alacaktır. Esasen bu olgu, tarihi geleneğimizle de uyumludur. Unutulmamalı ki İslam öğretisinde ne dinî kurumlar ne de din adamları dinin mutlak otoritesidir. Asıl otorite, dinin asli kaynakları ve bu kaynakların güvenilir bir yöntemle anlaşılması ve yorumlanması sonucu elde edilen bilgidir. Başkanlık bu bilginin toplumun her kesimiyle paylaşılması konusunda üzerine düşeni yapacaktır.

Milletimiz yüzyıllar boyunca İslam’ın farklı yorumlarına saygı çerçevesinde yaklaşmış, diğer din mensuplarıyla da barış ve güvene dayalı bir yaşamın tesisinde önemli katkılar sağlamıştır. Başkanlığımız dinî ve tarihî kültürümüzden tevarüs ettiğimiz bu anlayışın bugün de sürdürülmesine katkı sağlama iradesindedir.

Bugün her zamankinden daha fazla şefkat ve merhamete muhtaç bir dünyada yaşıyoruz. Daha çok maddi refah, daha ölümcül silahlar, daha çok gürültü, aşırı bilgi kirliliği, başta aile olmak üzere; çocuk, kadın, gençlik ve toplumun diğer kesimlerini tahrip eden zehirli aygıtlar, ahlâkî değerleri çürüten etkili ağlar ve acımasız menfaat savaşları günümüz insanını birbirine düşman ediyor, güçsüzleştiriyor ve yalnızlaştırıyor. Manevi değerlerin olabildiğince örselenip çöktüğü, dinin diriltici nefesinin hayata değmediği ve merhamet yüklü sesinin yankılanmadığı bir dünyada ne birey, ne aile, ne de toplum ayakta kalabilir. Çağın zayıf ettiği bu yitlik, güçsüz ve himayeye muhtaç kesimlere dinin merhametli ve diriltici solugunu ulaştırmak dinî olduğu kadar insani görevlerimizdendir.

İslam’ı ‘korku’ ve ‘şiddet’ ile özdeşleştirmek isteyenler, Allah’ın dini ile insanlar arasına duvarlar örerek sadece biz Müslümanlara değil, bütün insanlığa çok büyük bir kötülük yapıyorlar. Buna karşılık İslam alemi ise maruz kaldığı haksızlıklara rağmen, bir an evvel nifak ateşini söndürmek, İslam’a mensubiyetin hakkını vermek ve ‘barış’ ikliminin teminatı olmak zorundadır. Zira İslam, ezelden ebede barışın ve esenliğin dinidir.

Çağlar boyu bir çınar gibi yeryüzünün kalp merkezini, Mekkeden İstanbul’a, Buharadan Üsküpe, Kahireden Cakarta’ya kadar geniş bir coğrafyayı himayesine alarak medeniyetler inşa eden Müslümanlar bugün bir kez daha adalet isteyen insanlığın umdu olmak durumundadır. Esasen, bu umut sadece Müslümanların değil; bütün insanlığın hasreti ve özlemidir.

Yerküremizde küresel ölçekte yaşanan gelişmeler, toplumlar arası ilişkilerde olağanüstü yeni durumlar ortaya çıkarmıştır. İletişimin ve insani ilişkilerin yaygınlaştığı günümüzde dünyamızda bilginin ulaşmadığı bir yer kalmamış, ilişkilerde şeffaflık yaygınlaşmış ve dünyaya açık toplum anlayışı hâkim olmuştur. Bu cümleden olmak üzere, Başkanlığımızın insanlık camiasıyla ortak inanç, tarih, coğrafya, insani ve ahlaki değerlerden kaynaklanan ilişkileri söz konusudur. Başkanlığımız hizmet alanındaki sahip olduğu tecrübe ve birikimi herkesle paylaşmayı, ortak bağların güçlendirilmesi ve bugün insanlığın sorun alanlarına ilişkin çözüm arayışlarına katkı olarak görmektedir. Teşkilatımız, din hizmeti sunarken Türkiye’nin din alanındaki bilgi birikimi yanında, İslam aleminin ve dünyanın sahip olduğu zengin tecrübeden de yararlanmayı önemsemektedir.

Bu ağır ve onurlu vazifeyi samimiyetle ifa ederken, ön yargılarımızı aşarak ve eksiklerimizi görerek insanların vicdanlarını uyandırmak, gönüllerine giden yolu bulmak durumundayız. Sesimizi duyuramadığımız ve dinin rahmet iklimini ulaştıramadığımız hiç kimse bırakmamalıyız. Bu uğurda olanca gücümüzle çalışırken, Cenâb-ı Hakk’ın inayetinin hep bizimle birlikte olmasını diliyoruz.

TDV

Süleyman Necati AKÇEŞME
Genel Müdür

Değerli dostlar; bir yılı daha geride bırakarak, yeni ümitlerle, heyecanlarla ve hedeflerle yeni bir yıla adım attık. Geride bıraktığımız yılı ortaya koyduğumuz hizmetler, gerçekleştirdiğimiz faaliyetler noktasından değerlendirdiğimizde, büyük istişareler neticesinde gerçekleştirdiğimiz faaliyetlerin hepsinin hedefine ulaştığını görmek bizleri sevindirirken, gelecek için de ümitlendirmektedir.

2010 yılının son aylarında gerçekleştirdiğimiz önemli faaliyetlerimizden birisi; Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız tarafından müşterek düzenlenen vekâlet yoluyla kurban kesim organizasyonu idi. Bu yıl da hem yurt içinde hem yurt dışında, bizlere vekâletlerini veren vatandaşlarımızın kurbanlarını, dini esas ve usullere uygun bir şekilde gözlemcilerimizin nezaretinde zamanında kestirerek ihtiyaç sahiplerine dağıttık.

Bu vesileyle kurbanlarının vekâletlerini vermek suretiyle bizlere güven duyan vatandaşlarımıza büyük içtenliğimle teşekkür ediyorum. Paylaşma duygusunun odak noktasında olan ve bir paylaşım merkezi olarak nitelendirdiğim Vakfımızın bu organizasyonuna iştirak ederek paylaşmanın verdiği hazı tadı ve daima yanımızda olan vatandaşlarımızı tebrik ediyorum.

Değerli dostlar;

Her ibadetin bazı özellikleri ve kazandırdıkları erdemler, değerler vardır. Kurban ibadeti de bir yandan kişinin Allah'a yaklaşmasını simgelerken, diğer yandan toplumda kar-

deşlik, dayanışma ve yardımlaşma bilincinin gelişmesine, sevgi ve dostluğun yaygınlaşmasına büyük zemin hazırlamaktadır.

İnsanoğlu birçok yönden diğer varlıklardan üstün yaratıldığı gibi, ihtiyaçlarının çeşitliliği bakımından da farklı ve özel niteliklere sahiptir. Ruh ve beden olmak üzere iki farklı unsurdan müteşekkil olan insanın, ihtiyaçlarının çeşitlilik göstermesi, onun toplum halinde yaşamasını zorunlu kılmaktadır.

Toplum halinde yaşamanın kendine özel şartları ve kuralları vardır. Toplumların devamı, fertlerinin birbirlerine karşı olan görevlerini yerine getirmeleri ve karşılıklı olarak, iyi niyet ve kardeşlik duygularıyla hareket etmelerine bağlıdır. İslam dini, insanlar arasında birlik, bütünlük, dayanışma ve kaynaşmayı tesis etmek amacıyla, genel ahlaki kurallar dediğimiz birçok düzenlemeler getirmiştir. Bu değerler aracılığıyla toplumu kaynaştıran dinimiz, toplum yaşamında güveni, sevgiyi ve saygıyı tesis etmeyi amaçlamıştır. Böylece sevgi, saygı ve karşılıklı güven gibi değerlerle bütünleşen bir toplumda dil, ırk ve renk farklılığını bir üstünlük vesilesi kabul etmeyen dinimiz, Allah'a kullukta eşitlik düsturuyla tüm Müslümanları eşit kardeşler ilan etmiştir.

İslam toplumunu kardeşlik temelinde şekillendiren ibadetlerimizden birisi de hiç şüphesiz kurban ibadetidir. Kurbanla hem bir vecibeyi yerine getirirken, bir taraftan da kardeşlik, dayanışma ve paylaşma duygularını beslemektedir.

Dünyada birbirimizle paylaşarak birbirimizi destekleyebileceğimiz o kadar çok sebep var ki... Yediğimiz ekmeği ikiye üçe bölmenin, yüreğimizdeki sevgiyi çoğaltmanın, dertliyle dertli, mutluyla mutlu olmanın, hep beraber sevinç ilahileriyle Rab-bimizi yüceltmenin ve gözyaşlarıyla her birimiz için Rab'den dilemenin, dualarla birbirimizin değerlerini hissetmenin, ellerimizi almaktan çok vermek için uzatmanın...

İnsanların bencilleştığının düşünüldüğü bu çağda, paylaşmak için insanlarımızın yarış içerisinde olduğunu kurban vesilesiyle görmek bizleri hem sevindirdi, hem de gelecek adına ümitlendirdi.

Paylaşmak, yoklukla ilgilenmek, birbirimize dualarda bulunmak büyük erdemlerdir. Bu soylu davranış modellerini bizler yaşayarak ve örnek olarak gelecek nesillere de aktarmakla mükellefiz. Bizler her yıl kampanyamızı gösterilen ilginin artmasıyla paylaşımı daha geniş alanlara yayma ve kardeşlik bağlarının güçlenmesine katkıda bulunmayı bir sorumluluk olarak değerlendiriyoruz.

Bu sorumluluğun bir gereği olarak ve toplumumuza örnek bir model sunmak düşüncesiyle her yıl olduğu gibi bu yıl da bizlere emanet edilen vekâletleri verilen kurbanları ülkemizin yanı sıra, fakirlik ve yoklukla mücadele veren birçok ülkeye ulaştırdık.

Ben Vakfımıza duyulan güvene tekrar teşekkür ediyor, toplumumuzun, İslam âleminin ve tüm insanlığın sevgi ve kardeşlik halesi etrafında birleşmesini temenni ediyorum.

Saygılarımla.

TDV

Prof. Dr. Mehmet Görmez Diyanet İşleri Başkanlığı Görevine Atandı

Diyanet İşleri Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Mehmet Görmez, 11.11.2010 tarihinde Diyanet İşleri Başkanlığına atandı. Prof. Dr. Mehmet Görmez'in Başkanlığa atanması nedeniyle Diyanet İşleri Başkanlığı Toplantı Salonunda bir devir teslim töreni düzenlendi. Törene; Devlet Bakanı Faruk Çelik, eski Devlet Bakanı Prof. Dr. Sait Yazıcıoğlu, milletvekilleri, eski Diyanet İşleri

Başkanlarından Lütfi Doğan ve Dr. Lütfi Doğan, Diyanet İşleri Başkan Yardımcıları, Din İşleri Yüksek Kurulu Üyeleri, Türkiye Diyanet Vakfı yetkilileri, daire amirleri ile Diyanet İşleri Başkanlığı personeli katıldı.

Tören münasebetiyle Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, Prof. Dr. Mehmet Görmez ve Devlet Bakanı Faruk Çelik birer konuşma yaptılar.

Prof. Dr. Ali BARDAKOĞLU

“28 Mayıs 2003 tarihinde üstlendiğim Diyanet İşleri Başkanlığı görevimi bugüne kadar büyük bir onur ve ağır bir sorumluluk görerek, Yüce Dinimizin ulviyetine, Kurumumuzun vakarına layık şekilde ifa etme gayreti içinde oldum.” diyerek konuşmasına başlayan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu Toplumun din konusunda aydınlatırken İslam’ın Kur’an ve Sünnet’e dayalı doğru bilgisini esas aldığını belirterek “Müslümanların 14 asırlık birikim ve tecrübesini, günümüzün şart ve

“Görev yaptığım sekiz yıla yakın zaman içerisinde Teşkilat mensuplarımızın görev ve sorumluluk bilincinin, kurumsal aidiyet duygusunun ve özgüvenlerinin hızla yükseldiğini ve bunun yeni Teşkilat Kanunumuzla birlikte yeni bir ivme kazandığını görmenin mutluluğu içindeyim.”

ihtiyaçlarını hep önemsedim. Kimseyi ayırt etmeden, sevgiye ve doğru bilgiye dayalı olarak insanımıza kuşatıcı din hizmeti sunmayı, toplumsal hayatımızda ahlaki değerlerin yücelmesini, ülkede birlik ve beraberliğimizin, kardeşlik ve dayanışma duygularımızın pekişmesini gaye edindim. Bunları yaparken de gerek toplumun ve ülkenin ortak duyarlılıklarını, gerekse çağdaş dünyanın ortak sorun ve değerlerini hiç göz ardı etmedim.” dedi.

Diyanet İşleri Başkanlığının yurt içinde ve yurt dışında önemli hizmetlere imza attığını vurgulayan Prof. Dr. Ali Bardakoğlu “Bugün Başkanlığımız, vatandaşlarımız arasında hiçbir mezhep, meşrep, bölge, görüş ve düşünüş farklılığı gözetmeksizin, siyaset üstü kalmanın ve bütün siyasi görüş ve düşünüşlere, sivil gruplara ve oluşumlara eşit mesafede durmanın avantaj ve risklerini birlikte üstlenerek, yurt içinde ve dışında yürüttüğü çeşitli din hizmetleri ile toplumun bütün kesimlerine ulaşmada gözle görülür bir hizmet

kalitesini yakalamış, ülkede sağduyuyu ve dengeyi temsil etmiş, yurtdışında 80'i aşkın ülke, soydaş, akraba ve Müslüman toplulukları ile sürdürmekte olduğu ilişkiler sonucu uluslararası bir hizmet ağına ve kalitesine ulaşmıştır. Görev yaptığım sekiz yıla yakın zaman içerisinde Teşkilat mensuplarımızın görev ve sorumluluk bilincinin, kurumsal aidiyet duygusunun ve özgüvenlerinin hızla yükseldiğini ve bunun yeni Teşkilat Kanunumuzla birlikte yeni bir ivme kazandığını görmenin mutluluğu içindeyim.” dedi.

İslam dininin mükemmelliği temsil ettiği ve öğütlediği için bütün talep ve beklentilerin de adeta din ve din görevlisi üzerinde odaklanmakta olduğuna dikkat çeken Prof. Dr. Ali Bardakoğlu “Bu sebeple din hizmeti alanındaki eksiklik daha fazla dikkat çekmekte ve genellemeye de fırsat vermektedir. Halbuki insanın olduğu yerde emel ve beklentiler sonsuza kadar uzandığı gibi sorunlar da eksik olmaz. Diyanet İşleri Başkanlığı gibi hizmetleri insan unsuruna ve insani ilişkiler ağına dayalı bir kurumda bu çok daha belirgin bir husustur. Biz de bugüne kadar yürüttüğümüz hizmetlerin ifasında şahıs ve kurum olarak bir eksiğimizin bulunmadığını ve mükemmeli yakaladığımızı elbette iddia etmiyoruz. Ancak ülkemizin dini hayatını ve düşüncesini inşada daha nelelerin yapılabilir olduğuna ve sorunlara takılıp kalmak da doğru değildir. Siz değerli mesai arkadaşlarımla birlikte sekiz yıl zarfında birçok önemli hizmet ve proje gerçekleştirdik. İnsanlara dindarlığın doğru bilgi ile güçleneceğini, sosyal duyarlılıkla ve güzel ahlakla olgunlaşacağını anlattık. Hep huzurdan, sevgiden, paylaşmadan yana olduk. Dinî, vicdanî ve yasal sorumluluğumuzun bir gereği olarak ve el birliği ile ger-

çekleştirdiğimiz bütün bu hizmetlerde, her kademede özveri ile görev ifa eden siz mesai arkadaşlarımla büyük payı vardır. Bu itibarla hepimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.” dedi.

Prof. Dr. Ali Bardakoğlu konuşmasının sonunda, Diyanet Teşkilatı Yasasından bahsederek “Malumlarımız olduğu gibi, TBMM’de bütün siyasi partilerin ortak takdir ve desteğini alan yeni Teşkilat Kanunumuz 13 Temmuz 2010 tarihinde yürürlüğe girdi. Diğer alanlarda olduğu gibi bu konuda da başta devlet ve hükümet ricali olmak üzere her kesimden büyük bir destek ve derin bir saygı gördük. Hepsine teşekkür borçluyuz. Ancak, Teşkilat Kanunumuz diğer birçok yeniliğin yanı sıra kurumun yeniden yapılanmasını da öngörmektedir. Aylar öncesinden, Kanunumuzun hazırlanış ve yasalaşma aşamasında, yeni dönemde yeni bir yönetimin yeni bir aşk ve heyecanla göreve başlamasının, kurumda nöbet ve kan değişiminin son derece yararlı olacağı yönündeki kanaatimi paylaştığım yetkililerle vardığımız ortak anlayışın ve kararın da sonucu olarak, 08 Kasım 2010 tarihi itibarıyla, görevden ayrılma ve ilmi hayata dönme talebinde bulundum. Kanunun hemen akabinde düşündüğüm işlemin bugüne gecikmesi, önceden katılma vadinde bulunduğum birçok programın yaz dönemine uzaması ve hizmette inkitaya mahal vermeme düşüncesi olmuştur. Bugün görevi devralacak yeni Diyanet İşleri Başkanımız Prof. Dr. Mehmet Görmez Bey’in ve yeni çalışma arkadaşlarının daha üstün bir gayret, ehliyet ve liyakatle bu ağır ve onurlu görevi ifa edeceğinden eminim. Kendilerine Yüce Mevlâ’dan başarılar diliyorum.” dedi.

Prof. Dr. Mehmet GÖRMEZ
Diyanet İşleri Başkanı

D iyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez devir teslim töreninde; “Bizlere, dini mübini İslam’a hizmet etmeyi şeref olarak bahşeden yüce Allaha sonsuz hamd ve sanalar olsun. Hz. Adem’den Resulü Ekrem Muhammed Mustafa (s.a.s.)’ya kadar bütün rehberlerimize bütün peygamberlerimize salat ve selam olsun.” Diyerek başladığı konuşmasına şöyle devam etti:

“Bugün uhdeme çok ağır, ama ağır olduğu kadar çok onurlu, çok büyük ama büyük olduğu kadar çok şerefli bir emanet tevdi edilmiş bulunmaktadır. Yüce Rabbimden bu büyük emaneti, bu büyük şerefi taşımak güç ve kudretini esirgememesini, inayetini, hidayetini ve rahmetini eksik etmemesini niyaz ediyorum. Burada bulunan bütün hocalarımızdan ve bütün milletimizden dualarını istiyorum. Yüce Rabbimiz dinimize, vatanımıza ve milletimize karşı mahcup etmesin. Bu büyük emaneti taşıma konusunda en büyük cesareti, en büyük

*“Yüce Rabbimden
bu büyük emaneti,
bu büyük şerefi taşımak güç ve
kudretini esirgememesini,
inayetini, hidayetini ve
rahmetini eksik etmemesini niyaz ediyorum.”*

nasibi, en büyük şansım bütün hayatımı Anadolu’nun mütevazı bir köyünde, bütün hayatını mihrapta, minberde, kürsüde, minarede geçiren mütevazı bir din görevlisinin, din gönüllüsünün, bir hoca efendinin oğlu ve çocuğu olarak dünyaya gelmiş olmak ve ilk eğitimimi, terbiyemi onun dizinin dibinde almış olmak en büyük cesaret kaynağım, en büyük nasibim diye düşünüyorum.

Ayrıca hocalarımın verdiği emekte en büyük cesaret kaynağım olmuştur. Ve yine en büyük nasibim, en büyük cesaret kaynağım, yedi yılı aşkın bir süredir talebesi olmakla şeref duyduğum, bir hoca talebe ilişkisi içerisinde yedi sene boyunca bir kez bile kalp kırmadan ve kalbi kırılmadan hep yanında olduğum, yurt içinde ve yurt dışında bütün hizmetlerde makamındaki bütün görüşmelerde bir talebe olarak yanında yer almış olmayı yine bu büyük emaneti taşıma konusunda en büyük nasibim, en büyük cesaret kaynağım olarak görüyorum. Bundan böyle o bilgece himayesini esirgemeyeceğini, esirgemeyeceğine olan inancımı ifade etmek istiyorum.

Cumhuriyet ile yaşıt olan Diyanet İşleri Başkanlığımızın başında olan tüm Diyanet İşleri Başkanlarımıza bu vesile ile millî mücadelemizin manevî temellerini atan Rıfat Börekçi hocamızdan, Darul Funun Hocası Şerafeddin Yaltkayaya kadar, Diyanet’in kuruluşundan, makamında ruhunu Allah’a teslim edinceye kadar bu Başkanlığı dünyanın gözdesi bir kuruma dönüştürmek için en büyük emek veren merhum Ahmet Hamdi Akseki hocamıza, Eyüp Sabri Hayırlıoğlu’ndan, Türkiye’nin Cumhuriyet döneminin

en büyük fakihlerinden Ömer Nasuhi Bilmen Hocamıza, Hadis Hocamız Hasan Hüsnü Erdem'den, Tefvik Gerçeker'e, dirayetin, cesaretin sembolü İbrahim Bedrettin Elmalı'dan, tevazu simgesi Alırıza Hakses Hocamıza kadar ebediyete irtihal eden bütün Diyanet İşleri Başkanlarımıza Yüce Rabbimden engin rahmetler diliyorum. Ber hayat olan, hayatta bulunan ve bugün aramızda bizlere şeref vermek üzere burada hazır bulunan Lutfi Doğan Hocamız, Dr. Lutfi Doğan Hocamız, talebesi olmakla iftihar ettiğimiz Prof. Dr. Mustafa Sait Yazıcıoğlu Hocamız ve burada bulunmayan bütün hocalarımıza Yüce Rabbimden bize bilgece rehberliğe devam etmeleri için uzun ömürler ihvan etmesini diliyorum.

Yolumuz uzun, yapılacak çok şey var. Sadece Türkiye'yi düşünerek değil, Başkanımızla göreve başladığımızda 22 ülke ve toplulukla muhatap idi Diyanet İşleri Başkanlığı,

bu gün 85 ülke ve topluluğa hizmet götürüyor; dünyadaki bütün Müslümanlara, bütün İslam dünyasına, yeryüzünün bütün mazlum milletlerine, dünyadaki bütün Müslüman azınlıklara hizmet götürmemiz gerekiyor. Dini mübini İslam, tarihin hiçbir döneminde olmadığı gibi psikolojik bir hastalık olan fobi kelimesiyle rahmetin kaynağı olan İslam ile fobi kelimesi yan yana getirildi. Korkuyu üretenleri bir kenara bırakarak kalplerde sevgi tohumları ekmeye ihtiyaç var. Bütün bu gücün ve kudretin Diyanet İşleri Başkanlığında ve personelinde var olduğuna olan inancımı ifade etmek istiyorum.

Makûs tarihimizi değiştiren yaşamızın çıkmasına büyük emek veren Sayın Bakanımıza hem bu emeklerinden dolayı hem de hüsnü teveccühünden dolayı teşekkürlerimi ifade etmek istiyorum. Sayın Başbakanımıza, Sayın Cumhurbaşkanımıza teşekkürlerimi ve saygılarımı arz ediyorum."

Faruk ÇELİK
Devlet Bakanı

*D*evlet Bakanı Faruk Çelik de törende yaptığı konuşmada hizmet yarışında anlamlı bir merasim için bir araya gelindiğini belirterek, verdiği hizmetlerinden dolayı Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu'na teşekkür etti. Göreve başladığı günden buyana mütevazı kişiliği, bilgi ve birikimiyle milletimize gece ve gündüz hizmet eden Bardakoğlu'nun bu kutlu görevi bugün en yakın mesai arkadaşı Prof. Dr. Mehmet Görmez'e devrettiğini, bu görev değişiminin milletimize, Diyanet camiasına hayırlı olmasını temenni etti.

Devlet Bakanı Faruk Çelik konuşmasına şöyle devam etti: "Her iki bilim adamı, her iki başkanımız bilindiği gibi üniversitelerinde öğrenci yetiştirmekle meşgul idiler ve kader onları Diyanet İşleri Başkanlığının çatısı altında İslam'a hizmet etmekle buluşturdu. 7 yıl boyunca Ali Bardakoğlu başkanlığında mesai arkadaşlarıyla birlikte milletimizin ve tüm Müslümanların takdirini toplayan hizmetlere imza attılar; 30

"Prof. Dr. Mehmet Görmez'in devraldığı görevi daha ileri noktalara, daha yüksek noktalara taşıyacağına yürekten inanıyorum."

yılı aşkın özlemle beklenen Diyanet teşkilat yasamızın çıkmasında ve yasalaşmasında önemli katkılar sundular. Bu dönemde, Türkiye'de 73 milyon vatandaşımız, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız, soydaş ve akrabalar topluluklarına dönük çalışmalarda, Başkanlığımız İslam dünyasına model teşkil eder bir konuma bir vizyona getirildi.

Bu hizmetler kolay gerçekleşmiyor. Göz nuru var, alın teri var, samimiyet var, gayret var. Onun için hem başkanlarımıza hem de mesai arkadaşlarına teşekkür ediyorum. Din, Diyanet, İslam, bu alanda bu hizmet alanında, emeklilik yok, emekliliği düşünmenin bile doğru olmadığı inancındayım. Bundan dolayı Sayın Bardakoğlu Hocamızın tüm bu birikimlerini, bu deneyim ve tecrübelerini hem Diyanet teşkilatımızda, hem de İslam dünyasıyla paylaşmaya devam edeceğine inanıyorum."

Bardakoğlu'nun zor bir dönemde görev üslendiğini, bu dönemde yurt içinde gerilimlerin yoğun yaşandığını, dünyada ise İslam'a fobinin adeta doruğa ulaştırıldığı bir süreç olduğunu, bu süreç içerisinde de Başkanlığın İslam'ın birlik, beraberlik ve hoşgörü mesajlarını tüm dünyaya sunma çabası içerisinde olduklarını söyledi ve verdikleri hizmetlerden dolayı kendilerine teşekkür etti.

Prof. Dr. Mehmet Görmez'in devraldığı görevi daha ileri noktalara, daha yüksek noktalara taşıyacağına yürekten inandığını belirten Devlet Bakanı Çelik, "Sayın Görmez, bu gün yalnız başkanlık görevini devralmadı; çok köklü kurumsal tecrübeyi ve birikimi de birlikte devraldı. Bundan dolayı bu birikimin oluşmasında, bu tecrübenin oluşmasında emeği geçen isimsiz kahramanlar, ülkemizin ve dünyanın çok ücra köşelerinde bulunup, bu birikime katkı sağlayan, Diyanet İşleri Başkanlığımızın merkezinde olup yıllarca buna bayraktarlık yapan, buna öncülük yapan, çok değerli hocalarımız, değerli büyüklerimizi burada şükranla yâd etmeden geçmeyeceğim. Tabii ki, ebediyete intikal edenleri de rahmetle anıyorum. Her iki başkanımıza da, bu güne kadar yaptıkları hizmetlerinden dolayı teşekkür ediyor, bundan sonraki yaşamlarında, hizmetlerinde kendilerine başarılar diliyorum." dedi.

Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Mehmet Görmez'in Özgeçmişi

1 Ocak 1959'da Nizip-Gaziantep'te doğdu. İlk öğrenimini Nizip'te, orta öğrenimini Gaziantep'te tamamladı. 1983'te Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde yüksek öğrenime başladı. 1987'de yüksek öğrenimini tamamlayarak, Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslâm Bilimleri Bölümü Hadis Anabilim Dalında yüksek lisansa başladı.

Kırkkale ve Ankara'da Diyanet İşleri Başkanlığına bağlı olarak memuriyet görevlerinde bulundu. 1988'de bir yıl süreyle Milli Eğitim Bakanlığının tahsis ettiği bursla Kahire Üniversitesinde inceleme ve araştırmalarda bulundu. 1990'da "Musa Carullah Bigiyev, Hayatı, Fikirleri ve Eserleri" adlı tezi ile yüksek lisansını tamamladı.

1990'da başladığı doktora öğrenimini, 1995'te "Sünnet ve Hadisin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Metodoloji Sorunu" adlı teziyle tamamladı.

Doktora çalışması, 1996'da Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Birincilik Ödülü aldı.

1995-1997 yıllarında Ahmet Yesevi Üniversitesi İlahiyat Fakültesinde dersler verdi. Anadolu Üniversitesi İlahiyat önlisans programının hazırlanmasında görev aldı. 1997-1998 yıllarında inceleme ve araştırmalar yapmak üzere İngiltere'de bulundu. 1998'de yardımcı doçent, 1999'da doçent, 2006'da profesör unvanını aldı. 2001-2003 yıllarında Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesinde dersler verdi.

13.08.2003'tarihinden itibaren Diyanet İşleri Başkan Yardımcılığı görevine sürdüren Prof. Dr. Mehmet Görmez, 11.11.2010 tarihinde Diyanet İşleri Başkanı olarak atandı.

Yayınlanmış birçok eseri bulunan Prof. Dr. Mehmet Görmez evli ve üç çocuk babası olup Arapça ve İngilizce bilmektedir.

Yayınlanmış Eserleri

Sünnet ve Hadisin Aktüel Değeri, Kitâbiyât Yayınları, Ankara 2006.

Gazzâlî'de Sünnet Hadis ve Yorum, Kitâbiyât Yayınları, Ankara 2006.

Sünnet ve Hadisin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Metodoloji Sorunu, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara I. Baskı 1997, II. Baskı 2000.

Musa Carullah Bigiyef, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1994.

İslâm Dininin Temel Kaynakları -Sünnet/Hadis-, A.Ü. Açıköğretim Fakültesi, İlahiyat Önlisans Ders Kitabı, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 1999.

Yabancı Dilde Yayınlanmış Kitap

Musa Carullah Bigiyef, (Bu eser Rusça'ya çevrilip 2003'de basılmıştır.)

Yayınlanmış Kitap Çevirileri

Kitâbu's-Sünne, (Arapça: Musa Carullah'tan), Ankara Okulu Yayınları, Ankara I. Baskı, 1998, II. Baskı 2000.

Sünnet Müdafaası I-II, (Arapça: Muhammed Ebû Şehbe'den), Mehmet Emin Özafşar ile birlikte, Rehber Yayınları, Ankara 1990.

Kur'an-ı Kerim Âyet-i Kerimelerinin Nurları Huzurunda Hâtun, (Musa Carullah'tan), Kitâbiyât Yayınları, Ankara I. Baskı 2000, II. Baskı 2001.

Kitâbu'z-Züh'd, (Arapça: İmam Ahmed b. Hanbel'den), Mehmet Emin Özafşar ile birlikte, İz Yayıncılık, İstanbul 1993, I-II.

Bazı Makaleleri

"What Directed The Classic Orientalism Into Hadith Research", The Muslim World, U.S.A, 2006.

"Islamophobia: New Form of Anti-Semitism", Leuven Academic Quarterly, Brussels 2005.

"Europäische Integration und Wertewandel" Kitapta bölüm yazarlığı, Almanya.

"Islam and The Religious Other", Comparative Studies in Society and History, USA, 2006.

"İşkâliyetu'l-Menhec fi Fehmi's-Sunne ve'l-Ahâdis", el-Buhus el-İslâmiye, Amman, 2004.

"Hz. Peygamber'in Bir Din Tanımı", Diyanet İlmi Dergi, Hz. Muhammed Özel Sayısı, Ankara 2003.

"Ebû Zerr el-Gıfârî Biyografileri Üzerine", İslâmiyât, V (2002) sayı:2, Ankara 2002.

"Klasik Oryantalizmi Hadis Araştırmalarına Sevkeden Temel Faktörler Üzerine", İslâmiyât, III (2000) sayı:1, Ankara 2000.

"Sünnet ve Hadisin Anlaşılması ve Yorumlanmasında Metodoloji Sorunu ve Yeni Bir Metodoloji için Atılması Gereken Adımlar, İslâmi Araştırmalar, c.X, sayı:1.2.3.

- “Gazâli Felsefesinde Varlık Mertebeleri Bakımından Hadislerin Anlaşılması ve Yorumlanması”, AÜİF Dergisi, c.XXXIX, Ankara 1999.
- “Ebu Reyve ve Kitabı Üzerine”, (Mehmet Emin Özafşar ile birlikte), İslâmi Araştırmalar, c.V, sayı:1, Ankara 1991.
- “Er-Risâle ve Türkçe Tercümesi Üzerine”, İslâmi Araştırmalar, c.II, sayı:8, Ankara 1988.
- “Sünnet Üzerine Bir Kitap ve Bir Açıkoturum”, (Çeviri) İslâmi Araştırmalar, c.V, sayı:2, Ankara 1991.
- “Musa Carullah Bigiyef’ten Tarihçi Yazar Cemal Kutay’a Cavap”, İslâmiyât, I(1998) sayı:2, Ankara 1998.
- “Fıkhu’l-Hadis”, Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi, c.XII, İstanbul 1995, s.547-549.
- “Musa Carullah Bigiyef ve Kur’an-ı Kerim Âyet-i Kerimele-ri Huzurunda Hatun Kitabı”, İslâmi Araştırmalar, c.VI, sayı:4, Ankara 1993.

Uluslararası Yayınlanmış Bildiriler

- “Islam and The Religious Other”, 17. İslâmi İşler Yüksek Konseyi Genel Konferansı, 17-20 Nisan 2005, Kahire-Mısır.
- “Mevkıfu’d-Devleti’l-Osmâniyyeti ve Nazratuha’l-Mütesâmihat ticâhe müntesebi’l-Edyânî’s-Semâviyyeti ve’l-Mezâhibi’l-Muhtelifeti”, “Ed-Devletu’l-Osmâniyyetu ve’t-Tesâmu’l-Diniyyu”, İslâm Medeniyetinde Hoşgörü Konferansı, 28 Nisan-1 Mayıs 2004, Kahire-Mısır.
- “İtirâfu’l-İslâmî bi’l-Âhar”, 17. İslâmi İşler Yüksek Konseyi Genel Konferansı, 17-20 Nisan 2005, Kahire-Mısır.
- “Hadislerde Delâlet Sorunu”, Güncel Dini Meseleler Birinci İhtisas Toplantısı, 02-06 Ekim 2002, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.
- “Religious Divirity”, The Second Meeting of European Council of Religious Leaders (ECRL)/ Religious for Peace, Sarajoevo, Bosnia-Herzegovina 29 September-1 October 2003.
- “The Religious Affairs Directory And Puplic Order”, Ministerul Culturii Si Cultelor, Bucarest, ROMANIA, 15-17 JUNE 2004.
- “Din, Kimlik ve Diyanet İşleri Başkanlığı”, VI. Avrasya İslâm Şûrası, İstanbul, 2005.
- “Sesli ve Görüntülü Dinî Yayıncılık Açısından Diyanet İşleri Başkanlığı”, I. Uluslararası Dini Yayınlar Kongresi, 05-07 Kasım 2004-Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2005. 35-38 ve 425.
- “Türkiye ve Avrupa’da Çok Dinli Yaşam -Geçmişten Günümüze-”, Konrad Adenauer Vakfı Açılış Konferansı, 24-25 Kasım 2005 Ankara Dedeman Otel.
- “Çoğulcu Bir Toplumda Farklı Din Mensupları Arasındaki İlişkiler ve İslâm”, Orta Asya’da İslâm, Uluslararası Sempozyumu, Türkiye Diyanet Vakfı Oş Devlet Üniversitesi, Oş Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesinin 11. Kuruluş Yıldönümü Münasebetiyle, 20-22 Mayıs 2004, Kırgızistan.
- “İslâm Tecdid Geleneği ve Musa Carullah Bigiyef”, Ölümünün 50. Yılında Musa Carullah Bigiyef, TDV Yayınları, Ankara 2002, s.123-128.

- “Musa Carullah’ın Sünnet Anlayışı” Ölümünün 50. Yılında Musa Carullah Bigiyef, TDV Yayınları, Ankara 2002, s.97-100.

Ulusal Yayınlanmış Bildiriler

- “Sünnetin Kaynak Değerini Temellendirme Sorunu”, (Kitapta Bölüm), İSAM, İstanbul 2006.
- “Ahlâk ve Hadis”, İslâm’ın Anlaşılmasında Sünnetin Yeri ve Değeri, Kutlu Doğum Sempozyumu, TDV Yayınları, Ankara 2003.
- “Hadis ve Semantik”, Günümüzde Sünnetin Anlaşılması, Kur’an Araştırmaları Vakfı, KURAV Yayınları, Bursa 2005.
- “Hadis İlmi ve İslâmi İlimler”, Modern Dönemde Dini İlimlerin Temel Meseleleri Sempozyumu, İSAM, 16 Nisan 2005, İstanbul. (Yayın Aşamasında)
- “Çağdaş Dünyada Kadın Problemleri ile İlgili Dini Tartışmalar”, Güncel Dini Meseleler İstişare Toplantısı-I, 15-18 Mayıs 2002 İstanbul, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2004.
- “Hz. Peygamber’i Örnek Almak ve Sünnete Tabi Olmanın Anlamı Üzerine”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Üçüncü Bine Girerken İslâm Sempozyumu, Ankara 28-29 Nisan 2000.
- “Eş Olarak Hz. Muhammed”, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara 1998
- “İnanç Özgürlüğü ve Misyonerlik”, Türk Dünyasında Misyonerlik Sempozyumu, Diyanet İşleri Başkanlığı ve Çanakkale 18 Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesinin Ortaklaşa Düzenlediği Sempozyum, 15 Nisan 2005, Çanakkale.
- “Avrupa Birliği Sürecinde Sosyal Hayat ve Din”, III. Din Şûrası, 20-24 Eylül 2004-Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yayınları, Ankara 2005.
- “Şihabuddin Mercâni”, İdil-Ural Türk Aydınları Sempozyumu, Ahmet Yesevi Üniversitesi Yayınları, Ankara, 01 Nisan 2000.
- “İlim ve Devlet Adamı Olarak Bedrud-din Aynî”, Türk Tarih ve Kültüründe Gaziantep Sempozyumu, 24-25 Mayıs 1996. TDV

“Onların etleri ve kanları
asla Allah’a ulaşmaz.

Fakat ona sizin takvanız

(Allah’a karşı gelmekten sakınmanız) ulaşır.”

Hac Sûresi, 37. Ayet

VEKÂLET YOLUYLA KURBAN ORGANİZASYONU

Yurt içinde ve yurt dışında kurbanlarını vekâlet yoluyla kestirmek isteyen vatandaşlarımıza yardımcı olmak amacıyla 1993 yılından itibaren sürdürdüğümüz Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu 2010 yılında da başarıyla sonuçlandı.

Bu yıl Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonumuza yurt içinden 12.575, yurt dışından ise 33.036 vatandaşımız olmak üzere toplam 45.611 vatandaşımız iştirak etti. Bu kurbanların bir kısmı yurt içinde bir kısmı da yurt dışında dini esaslara uygun bir şekilde personelimizin nezaretinde kestirilerek ihtiyaç sahiplerine dağıtıldı.

Etleri, yurt içinde değişik bölgelerde ihtiyaç sahibi vatandaşlarımız, Kur’an kursu öğrencileri, öğrenci yurtlarına, fakir ve yardıma muhtaç vatandaşlarımız ile şehit yakınları ve gazilerimize dağıtıldı.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfının müşterek olarak düzenlediği Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonuna iştirak eden vatandaşlarımızın kurbanlarının bir kısmı da zor şartlar altında yaşam mücadelesi veren dindaş ve soydaşlarımızın yaşadığı ülkelerde TİKA işbirliği ile kestirilerek, kurban etleri ihtiyaç sahibi soydaş ve dindaşlarımıza dağıtıldı.

Bu yıl yurt dışında;

Pakistan, Afrika/Sudan, Senegal, Etiyopya, Gine Bissau, Kongo, Afganistan/Vardak, Mezarı Şerif, Kabil, Cevizcan, Gürcistan/Tiflis, Ahıska, Acara, Bulgaristan/Sofya, Şumnu, Mestanlı, Rusçuk, Azerbaycan, Kırgızistan, Kazakistan, Türkmenistan, Kırım/Donetsk, Harkov, Rusya/Moskova, Adıgey, Tataristan, Dağıstan, Kabardey Balkarya, Karaçay Çerkezya, Belarus/Minsk, Romanya, Arnavutluk, Moğolistan, Litvanya, Makedonya, Abhazya ve Irak/Musul'da kestirilerek dağıtıldı.

Et ve Balık Kurumu Genel Müdürlüğü Erzurum ve Van kombinalarında kestirilen kurbanların etleri **konserve kavurma/kıyma** yaptırılarak, yine yurt içinde ve yurt dışında ihtiyaç sahibi vatandaş, soydaş ve dindaşlarımıza dağıtılmaktadır.

Bu vesileyle; düzenlenen bu organizasyona katılmak suretiyle Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfına vatandaşlarımızın duyduğu güvene teşekkür eder, kurbanlarının makbul olmasını dileriz.

KURBAN VE “SOFT POWER”

Nurettin UZUNER
TDV Levazım Müdür Yrd.

“Gerginliğimiz büsbütün artıyordu, çünkü gittikçe daha yabancı, daha el değmemiş köylerden geçiyorduk ve artık asfalt da yoktu. Asfalt yolları havaya uçuranlar, toprak yollarda bizi kolayca avlayabilirlerdi”.

Kurban ibadetini yerine getirmek isteyen vatandaşlarımız adına **Afganistan Vardak** vilayetinde **Diyanet İşleri Başkanlığı** organizasyonu ve **Vakfımız** aracılığıyla vekâleten kestirilecek kurbanların kesimi ve dağıtımına nezaret etmek üzere yine bölgedeyim.

Her zaman olduğu gibi güvenlik yine en önemli sorun. Türk vatandaşlarının ve görevlilerinin Kabil Vardak arası ulaşımı; güvenli zamanlarda özel harekatta ait araç konvoyu ile, güvenlik problemi olduğu zamanlarda ISAF'a (Uluslararası Güvenlik Destek Gücü) ait Türk askeri helikopterleri ile sağlanmaktadır.

Türkiye'nin bölgedeki faaliyetleri oldukça yoğun; uluslararası toplumun bir üyesi olarak katkıda bulunmaktan öte Afgan halkı ile ortak tarihi ve dini motifleri nedeniyle güçlü bir rol üstlenmiş. Türkiye'nin Vardak vilayetinin başkenti **Meydan Şehir**'de sivil yönetimli bir İl İmar Ekibi (PRT-

Provincial Reconstruction Team) bulunmaktadır. Bu ekibin amacı, Vardak ili sınırlarında bulunan Afgan halkının kalkınmasına destek vermek, altyapı faaliyetlerine yardımcı olmak, ilin idari ve güvenlik kapasitesini geliştirmek ve etkinliğini artırmaktır. Bölgede bulunan farklı ülkelere ait PRT'ler askerler tarafından yönetilirken sadece Türk PRT'si bir sivil diplomat olan **Alp IŞIKLI** tarafından yönetilmektedir ve bu farklılık da Türk PRT'sinin bölge halkı ile daha yakın ilişki kurmasını kolaylaştırmıştır.

Doğal olarak bölgede kestirilecek kurbanların kesimi ve dağıtılması işlemleri de PRT üzerinden

gerçekleştirilmiştir. Afganistan'da kesilen toplam 3.810 adet kurbandan 1050 adedi Vardak ve civarında kestirilmiştir. Kesilen kurbanların etlerinin büyük bir kısmının dağıtım işlemleri, Vilayet merkezinde, Vilayet yetkilileri ve PRT yetkililerinden İdari Ataşe Mahir Akhüseyinoğlu'nun fedakarane gayretleri ile **bayramın ilk günü** gerçekleştirildi. Yerel yönetim tarafından önceden tespit edilen en muhtaç ailelere kurban etleri ulaştırıldı.

Bayramın ikinci günü **Meydan Şehir'e** bağlı **Seyadabad** ilçesinde bulunan fakir halka kurban eti dağıtmak için hareket ettik. PRT Sivil Koordinatörü Sayın Alp IŞIKLI'nın önceden programladığı bir yolculuktu bu.

Yolculuğun tehlikeli olduğu, daha önce söz konusu bölgeye işgalci güçler dahil olmak üzere, kimsenin gitmeye cesaret etmediği söyleniyordu. Ancak mutlaka gidilmesi gereken bir yerdi **Seyadabat**. Çünkü bu yolculuğun sadece bölgedeki fakirlere kurban eti dağıtmanın ötesinde, bölgenin mağdur insanlarına bir bayram sevincini yaşatmak vardı.

Zırhlı araçlar hazırlandı. Çevremizde güvenliğini sağlamak üzere Türkiye'den gelmiş 10-15 Özel Harekat polisi ağır silahlarıyla tedbir aldılar.

Bununla kalmayıp Vilayet İl Emniyet Müdürü de neredeyse vilayetin tüm araçları ve polisleri ile güvenliğini sağlamak üzere bize eşlik etti. Böylece 20 araçlık bir konvoyla hareket ettik. Her aracın üstünde üçer beşer silahlı korumalar vardı.

Yolculuk boyunca güvenliğini sağlayan Afgan polislerin araçlarla yaptıkları manevralar görülmeye değerdi. Önce iki araç konvoydan

uzaklaşarak en ileri noktaya gidiyor. Araçlardan biri orda yol güvenliğini alarak konvoyu bekliyor, diğer araç geri dönerek tekrar yol kontrolü yaparak konvoyun arkasını güvenceye alıyordu. Bu rotasyon varış yerine kadar sürdü.

Heyecan doruktaydı. Böyle sahneler ancak aksiyon filmlerinde görülebilirdi. Herkes çok dikkatliydi çünkü her an beklenmedik bir saldırıyla karşı karşıya gelebilirdik.

Bölge nüfusunun yüzde 70'i Peştulardan oluşuyor. Aynı zamanda Afganistan'daki muhaliflerin yani **Taliban**'ın en etkili olduğu yerlerden biriydi.

Hepimiz, acaba hangi taraftan roket gelecek veya ne zaman yola döşenmiş bir mayınla havaya uçacağız diye büyük bir gerginlik içindeydik. Her ne kadar araçlarımız zırhlı ise de yine de endişe yüzümüzden okunuyordu.

Daha önce kimsenin gitmeye cesaret etmediği yollarda giderken neredeyse her 100 metrede bir asfaltın ortasında açılmış geniş çukurlar çıkıyor karşımıza. Bunlar mayın çukurları elbette. Sadece Taliban'ın saldırıları sonucu değil, aynı zamanda fidyecilerin ve haydutların saldırıları sonucu açılmış çukurlar bunlar.

Yol ortasında durdurularak yüklerine el konulmuş kamyonlar, tırlar yakılarak kül edilmiş. Bu yakılmış araçlar, gittiğimiz 100 km'lik yol boyunca tam bir araba mezarlığını andırıyordu.

Her ne kadar gergin bir şekilde ilerliyoruz olsak da yol boyunca Türkiye araçlarını tanıyan halktan bize el sallayanları, hatta tezahürat yapanları da görüyorduk. Bu bizi bir nebze rahatlatıyordu.

Sonunda **Seyadabat** ilçe merkezine vardık. Kaymakamlık bahçesinde toplanan halka kurban etlerinden dağıtmaya başladık. Dağıtım sırasında kurban etlerinden alanlar bize ve Türkiye'ye şükranlarını belirttikten sonra bizleri dualarla uğurladılar.

Seyadabat ilçesine bağlı bir köydeki Medresede okuyan fakir çocuklara yedirilmek üzere bir miktar kurban eti verilecekti. Ancak bazı güvenlik sebeplerinden Medresenin Hocası Mevlevi Çarçaranî, dağıtım bölgesine gelemeyeceğini bildirdi.

Biz de arabada kalan 300 paket kurban etiyle birlikte Mevlevi Çarçaranî'nin medresesine kadar gitmeye karar verdik. Ancak bu o kadar kolay değildi. Önceden bir çok aracı kişi ile görüşmek zorunda kaldık.

Bunun üzerine Emniyet Müdürü oraya kendisinin gitmesinin güvenli olmayacağını, dolayısıyla bizimle gelemeyeceğini söyleyerek vilayet merkezine dönmek üzere hareket etti.

Medresenin bulunduğu köye hareket etmeden önce güvenliğimizi sağlayan Türk Polis Müdürü bana: "Hocam gideceğimiz yer çok tehlikeli olabilir o yüzden bu çelik yeleği giyerseniz iyi olur" deyince yeleği giyiverdim hemen.

Öğrendiğime göre Mevlevi Çarçaranî, bölgenin en önemli manevi liderlerinden. Bölge halkı üzerinde söz sahibi ve toplumsal barış için çaba sarf eden etkili bir kanaat önderi. Aynı zamanda bir Türkiye dostu.

Gerçekleştirilen telefon trafiği sonunda Mevlevi bizi kabul etti ve kuryelerin rehberliğinde köyüne yani medresesine hareket ettik. Artık 3 araçlık konvoyumuzda, sadece biz ve Türkiye'den gelen ve güvenliğimizi sağlayan özel hareket polisleri vardı. Her 500-1000 metrede bir bizi takip eden muhtemelen Mevlevi'nin adamları olduğu anlaşılan motosikletli kişilerce Medreseye varana dek takip edildik.

Gerginliğimiz büsbütün artıyordu, çünkü gittikçe daha yabancı, daha el değmemiş köylerden geçiyorduk ve artık asfalt da yoktu. Asfalt yolları havaya uçuranlar toprak yollarda bizi kolayca avlayabilirlerdi.

Bu duygular içinde Mevlevi'nin dergahına vardık. Kendisi bizi dışarıda karşıladı. Yaşlı, aksakallı, zayıf ve güler yüzlü bir adamdı. Bizi, hocalık yaptığı medresenin içine davet etti. Medrese kerpiçten yapılmış ve çocuklara Kur'an öğretilen, elektriği ve suyu dahi olmayan mütevazı bir mekandı.

Üzerimizdeki çelik yelekleri çıkarmadan oturduk medreseye. Hâlâ gerginiz. Durumumuzu fark eden Yaşlı Bilge bize: *"merak etmeyin emin ellerdesiniz, burası güvenlidir"* diyerek bizi rahatlatmaya çalıştı. Sonra dizlerinin üzerine çökerek "Tin" suresini okudu ve aramızda samimi bir sohbet başladı.

Önce anlamadım ama kısa süre sonra okuduğu "Tin" suresinde bahsedilen "Emin belde" (*..ve hazel beledil emîn..*) ayeti ile de güvende olduğumuzu teyit etmek istemişti.

Odada Mevlevi Şeyhinin etrafında bölge halkından şahıslar da vardı. Bu şahıslar sohbetin sonuna kadar hiç konuşmadan sadece konuşulanları dinlediler. Muhtemelen

sadece neler olup bittiğini anlamak istiyorlardı.

Sohbet sırasında hem bayramlaşmak hem de medresede okuyan çocuklara yedirilmek üzere kurban eti getirdiğimizi söyledik.

Yapılan bu jestten son derece memnun olduğunu Türkiye'ye ve kurbanlarını Afganistan'da kestiren Türkiye vatandaşlarına minnettar olduğunu ifade eden Mevlevi, söze her başladığında Türkiye'nin Müslüman kimliğine vurgu yaparak sevgisini ve muhabbetini gösterirken, işgal güçlerine ise nefretini gizlemiyordu.

Afganistan'daki kız çocuklarının okutulmamasının çeşitli çevrelerce ve özellikle Türkiye tarafından eleştirildiğini bilen Mevlevi, kız çocuklarını da okuttuklarını söyledikten sonra, okuttuğu kızlardan 7-8 yaşlarındaki bir kız çocuğunu Kur'an okuması için bizzat kendisi getirdi. Birkaç uzunca sureyi ezberden hatasız okuyan kız çocuğuna bayram harçlığı vererek onu gönderdik. Mevlevi, bu davranışıyla kız çocuklarını okutmayan diğerlerinden farklı olduğunu da göstermek istiyordu.

Sivil Koordinatör Alp IŞIKLI, bu ziyareti ve yapılan kurban eti yardımının Afganistan ile Türk halkının kardeşliğini pekiştirme noktasında önemli olduğunu söylüyordu.

Ziyaret amacına ulaşmıştı. Vatandaşlarımızın bize emanet ettiği kurbanların etleriyle Afgan halkının kalbini yine fethederken; Türkiye'nin, izlediği "dostluk politikası" ile dünyanın en sert ve acımasız bölgelerinden Afganistan'da sahip olduğu "soft power" (yumuşak güç) rolü sayesinde, dünyanın en gelişmiş askeri güçlerinden daha güçlü olduğunun farkına varıyoruz.

Medreseden ayrılma vakti geldi. Yoğun güvenlik önlemleri altında geldiğimiz yolu bu sefer dönüş için kullanacağız. Ancak bu sefer bize eşlik eden Afgan polisi yok. Çünkü Afgan polis şefi Seyadabat'tan daha ileri gidememiş ve Meydan Şehir'e geri dönmüştü. Kendi imkanlarımızla dönmek zorundaydık.

Meğer biz yalnız olduğumuzu sanırken dönüş yolunda aslında yalnız olmadığımızı fark ettik. 100 km'lik yolculuğumuz boyunca kah motosikletli kişiler kah ticari taksi süsü verilmiş otomobiller bizi hiç yalnız bırakmadılar. Bu kişiler, kendisinden hiç böyle bir hizmet talep etmediğimiz halde, geride bıraktığımız Mevlevi'nin adamlarından başkası değillerdi.

İçinden geçeceğimiz tehlikeli yerleşim birimleri ne bizden önce varıp yol güvenliğini sağlıyorlardı. Her yerleşim birimine girişimizde dostlarımızın yol kenarında bizim güvenli geçişimiz için bulunduklarını anlıyorduk. Bu takip ve koruma Vilayet merkezindeki PRT yerleşkesine girene kadar devam etti. Elbette bu gönüllü koruma hizmeti, Medreseye bırakılan kurban etleri için Mevlevi'nin bize bir teşekkürüydü.

Yerleşkeye vardıktan sonra hepimizin yüzündeki gerginlik, yerini görevi başarıyla tamamlamış olmanın verdiği huzur ifadesine bırakmıştı...

Fakirliğin, Cömertçe Paylaşıldığı Ülke ETİYOPYA

Mehmet Şükrü EROĞLU
TDV Personel ve İdari İşler Müdür Yrd.

Diyaret İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı işbirliği ile gerçekleştirilen Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu çerçevesinde Etiyopya'da kesilecek kurbanların kesim ve dağıtım işine nezaret etmek amacıyla 12.11.2010 tarihinde, gözlemci sıfatıyla, Türkiye Diyanet Vakfından Yüksel SEZGİN ile Diyanet İşleri Başkanlığından Mustafa KINAĞ ve Ali Erdem ÖZEL ile birlikte Etiyopya'nın Başkenti Addis Ababa'ya hareket ettik.

13.11.2010 Cumartesi günü yerel saatle 01.30'da Addis Ababa Havalimanına ulaştık. TİKA Etiyopya Koordinatörü Serhat KÜÇÜKKURT bizleri karşıladı ve otele intikal ettik. Aynı günün sabahı saat 10.00'da TİKA Etiyopya Koordinatörlüğünde Koordinatör Serhat KÜÇÜKKURT, Koordinatör Yardımcısı Oğuzhan İÇTEN, Türkiye Diyanet Vakfından Mehmet Şükrü EROĞLU, Yüksel SEZGİN, Diyanet İşleri Başkanlığından Mustafa KINAĞ ve Ali Erdem ÖZEL'in katılımı ile üç saatlik bir toplantı gerçekleştirdik. Yapılan toplantıda kurbanların kesileceği yerlerin belirlenmesi, kesim ve dağıtım işini gerçekleştirilecek STK'larla konuşulacak hususlar, görevlendirmeler ve kurban kesim

işinde uyulması gereken hususları görüşerek karara bağladık. Böylece Etiyopyadaki görevimize ilk adımımızı atmış olduk.

Çok dinli, çok dilli, çok kültürlü bir ülke olan Etiyopya; tam bir tezatlar ülkesi; bir yanda Allah'ın insanlara bahsettiği topraklar, bir yanda aç insanlar, bir yanda Hilton oteli hemen çevresi teneke mahallesi, varlık da yokluk da iç içe... Bu tezatlar Etiyopya'da kaldığımız süre içinde hep aklımıza Hayâlî'nin

Cihân-ârâ cihân içredir ârâyı bilmezler

Ol mâhiler ki deryâ içredir deryâyı bilmezler beyiti dolaştı. Nimetin içinde olup nimeti bilmemek hem Etiyopya halkı hem de bizim için geçerliydi. Bizler için de geçerliydi; çünkü bizler orada yoksulluk, yokluk, çaresizlik kelimelerinin anlamlarının bizim bildiğimizin çok dışında anlamları olduğunu farkettilik. Bayramın üçüncü günü Başkent Addis Ababa'nın varoşlarında kurban kesim işi yaparken, saat 15.00 civarı kesim yapan 30 civarındaki kasabın sabahdan beri tek lokma yemedikleri bilgisini aldık; hemen TİKA tarafından bize tahsis edilen aracın şoförünü kasaplara bir şeyler alması için gönderdik. Biraz sonra şoför geldi bulunduğumuz yerin şartları sebebiyle kişi başı bir ekmek ve bir gazoz alabilmişti. Bunları kasaplara dağıttı. Biz gün boyu boğazlarından bir lokma geçmemiş insanlara böylesine sade bir ikramda bulunmanın mahcubiyetini yaşarken; yavan ekmeği gazozla yiyen o insanların bizlere ettiği teşekkürün derecesi ve karınlarını doyurmuş olmalarının verdiği huzur-

dan doğan kasapların gözlerindeki parıltı, bizlerin hangi nimetler denizinde yüzdüğümüzü bir kez daha hatırlattı.

Bayramın ikinci günü Yüksel Sezgin ve TİKA çalışanlarından Yudit isimli tercümanla birlikte TİKA'nın tahsis ettiği bir araçla gece saat 03.00'da Addis Ababaya 5-6 saat uzaklıkta bulunan ve Müslümanların yoğun olarak yaşadığı Abada bölgesine hareket ettik. Saat 09.30'da bu bölgeye ulaştığımızda, kurbandan pay almak için kalabalık bir topluluğun bizleri beklediğini gördük. Burada kurban kesim işini hemen başlattıktan sonra, bu bölgenin Hunto, Alola, Washa, Furuna, Horina ve Bucha köylerine de giderek, buralarda da kurbanları kesip ihtiyaç sahiplerine dağıtılmasına nezaret ettik.

Kurban kesim ve dağıtım işi bittikten sonra yola çıktık ve saat: 23.00 civarında Addis Ababa'ya ulaştık. Burada gördüğümüz manzara yine bizlerin ezberini bozmuş, yokluğun bizlerin anladığının dışında olduğuna bir kere daha şahit olmuştuk. Gittiğimiz yol boyunca yaşayan insanların evleri ağaç dallarından ve otlardan yapılmış tek gözlü evler ve bu tek göz odada aile kaç kişiye birlikte kalıyor; söylenenler doğrusa hayvanlarını da burada barındırıyorlar. Elektrik, su olanına da rastlamadık.

Gerçi Başkent Addis Ababa'da durum pek farklı değil. Burada da az miktarda normal ev ve binalar mevcut ama geneli tenekeden yapılan evler. Teneke evler de sınıf sınıf; normal odaları olanlar, kulübe şeklinde olanlar bir de tenekeden yapılma tabut evler. Bu tabut evler Dünyada pek emsali olmayan tiplerden; normal tabutun bir buçuk misli büyüklükte, tenekeyle kaplanmış, dört ayağı ve iki önde, iki de arkada olmak üzere dört adet taşıma kolu olan seyyar evler ve içine sadece bir kişi sürünerek girebiliyor. Başkentte bu evlerden birine sahip olanı bahtiyar olarak saymak mümkün; çünkü bir de bulduğu çul çaput üstünde sokakta cadde, yol kenarlarında yatan, hayatını böylece sürdürmeye çalışan insanlar var. Allah yardımcıları olsun.

Etiyopya'da bence esas önemli sıkıntı gençlerin geleceğe dair ümitlerinin olmaması. Görüştüğümüz pek çok gencin bir çoğunda geleceğe dair ümitsizliğin hakim olduğuna şahit oluyoruz. Onlara bu sıkıntıların geçici olduğunu, çok güzel bir ülkeye sahip olduklarını, ülkelerindeki toprak ve iklimin ülke insanı için bir şans olduğunu ve bunların teknolojiyle birleştiril-

diğinde ülkenin çok kısa bir zamanda belli bir refaha ulaşabileceğini söylediğinizde, kesinlikle böyle bir şeyin olamayacağını söylüyorlar.

Biz bunları söylerken de onların gönüllerini almak için söylemiyoruz; gördüğümüz ve inandığımız şeyleri söylüyoruz. Çünkü Abada'ya giderken geçtiğimiz yerlerde bulunan topraklar, bizde Trakya'da bulunan toprakların neredeyse benzeri; Buğdayların bir kısmının hasadı yapılmış, bir kısmının da hasadı yapılmak üzere. Hele Abada çevresi bizim Çukurova'dan farksız. Kurban kesmek için gittiğimiz köyler tam bir ova ve içlerinden nehir kolları geçiyor, adeta Cennet gibi yerler. Böylesine münbit arazide nasıl fakir insan olur diye önce bir şaşkınlık geçiriyor insan. Tabiri caizse un var, şeker var, yağ var ama ortada helva yok. Daha sonra anlıyorsunuz ki; bu insanların tek karış toprakları yok; çünkü toprakların tamamı devlete, ya da belli kişilere ait. Tam da bizdeki 1960-70'lerde, biraz da abartılarak yazılmış romanlardaki manzara... Teknoloji ise neredeyse hiç kullanılmıyor. 6 saat yol gittik, hasat mevsimi olmasına rağmen sadece üç adet traktörle karşılaştık.

Gördüğümüz en sevindirici husus ise çok sayıda yol yapıyor olması. Muhtemelen önümüzdeki yıllarda bu yollar sayesinde ciddi bir gelişme yaşanacak. Aslında, böylesine bereketli yerlerde, böylesine gariban insanların olmasını anlayabilmek çok zor; insan bunun sebebini çok merak ediyor. Benim gözlemleme göre de şu sebepleri sıralamak mümkün:

Hacı Bektaşî Veli Hazretlerinin, “*Bir Olalım, İri Olalım, Diri Olalım*” sözü orada ayrı bir anlam buluyor. Etiyopya halkı bir arada yaşıyorlar ama bir olamıyorlar; çünkü birbirlerini tam anlamıyorlar. Çok dilli olmaları sebebiyle basit şeylerde bile anlaşmada epey zorlanıyorlar. Kurban kesim organizasyonunda da en zorlandığımız hususların başında insanların birbirini zor anlaması geliyor. Öyle ki, Başkent Addis Ababa’da Amharic’ce herkesin kullandığı dil; ama çok da zor olmayan bir konuyu bile bu dili bilen biri, yine Amharic’ce bilen birine aktarırken tercüman kullanmak zorunda kalabiliyor. Bu da insanların bir olmalarını engelliyor.

Yine gençlerin gelecek adına ümitvâr olamamaları ülkenin hızlı gelişmesini engelliyor. Halbuki gençler hakikaten çalışkanlar ama çalışacak alanları yok. Biz çalışkanlıklarına kurban kesim alanlarında hep şahit olduk; 10-12 yaşlarındaki

çocuklar bile sanki ateş parçası. Gençlere bir istikamet verdiğinizde yılmadan o işi sürdürebiliyorlar.

Özet olarak aktarmaya çalıştığım insanların yoksulluk ve garipliklerine baktığımızda, bizler hakikaten nimet deryasında yüzen insanlarız. Onların anladığı fakirlik, yokluk kavramı ile bizim anladığımız fakirlik ve yokluk kavramları çok farklı şeyler. Bizlerin de bayram boyunca zaman zaman gün boyu yemek yemediği oldu; ama onların halini gördükten sonra acıttık demeye utandık.

Bir diğer problem de; insan hayatına yeterince değer verilmiyor olması; malum kalkınabilmenin öncelikli şartlarından biri de insan hayatına verilen önemdir. Hatta bir ülkeye ilk gittiğinizde, insan hayatı için yapılan düzenlemelere bakarak, o ülkenin kalkınmışlığı hakkında önemli oranda bilgi sahibi olabilirsiniz. Ama maalesef Etiyopya o konuda yeterli seviyeye gelememiş. Şahit olduğumuz bir olay bizi bu konuda ciddi oranda düşündürdü; Bayramın ilk günü kurban eti dağıtırken bir izdiham oldu. O esnada 35 yaşlarında bir erkek yere düşmüş ve ezilme tehlikesi geçirmiş. Ben olaya bizim Ali Erdem’in gözleri çanağından çıkmış bir vaziyette; “*polis gelmeden dağıtım yaptırmam, ambulans nerede?*” diye bağırmasıyla muttali oldum. Meğer ezilme tehlikesi geçiren, zaten açlıktan özü, feri olmayan biri olan genci hiçbir şey olmamış gibi bir tarafa yatırmışlar; o kendi canıyla uğraşiyor, başında bir tek kişi bile yok, diğerleri işlerine bakıyorlar; tabi bu manzara Ali Erdem’in aklının başından gitmesine yetmiş; insanın hiç mi kıymeti yok diye feryat ediyor. Tabi ambulans gelsin deyince oralarda hemen ambulans gelmiyor. Nihayetinde bir araçla gencin hastaneye götürülmesini sağladık ama insan hayatının, değerinin bu kadar zayıf olmasına hayıflandık. İşte bu duygu ve gözlemlerle bir Kurban Bayramını Etiyopya’da tamamladık. Bir taraftan da böylesine yokluk içinde olan insanlara Türk halkının kurbanlarını ulaştırmada aracı olduğumuz için de Allaha şükrettik.

Bu çerçevede Müslümanların yoğun olarak yaşadığı ve fakirliğin çok fazla olduğu Etiyopyanın; Addis Ababa, Abada, Nazeret, Angetu, Robe Bale, Harar, Jigjiga, Liban, Medda Walabu bölgelerinde ve bu bölgelerde bulunan camiler ve köylerde 5000 kurbanın kesim ve dağıtımı yapıldı.

Dost ve Kardeş “Pak Ülke”de Bir Kurban Bayramı

Murat AKGÜL
Müfettiş

Bir bakışta Pakistan

Pakistan, resmî adıyla Pakistan İslam Cumhuriyeti, İngiliz sömürgesindeki Hindistan'dan ayrılarak 14 Ağustos 1947'de kurulmuş. 4 eyalet ve 7 bölgeye ayrılmış olan Pakistan'ın Federal başkenti Islamabad. Pencap, Sind, Kuzeybatı Sınır Eyaleti (Afganya) ve Belucistan Eyaletleri, ülke halkının etnik kökenlerine de işaret ediyor. Pencap Eyaleti'nde Pencabiler, Sind Eyaleti'nde Sindler, Kuzey Batı Sınır Eyaleti'nde Pat-hanlar, Belucistan Eyaleti'nde Beluciler ağırlıklı olarak nüfusu oluşturuyor.

Pakistan, Urdu ve Fars dilinde “Pak ülke” anlamına geliyor. Bu ismin telaffuz edilmesi, Pakistan'ın kuruluşundan öncesine dayanıyor. Pakistan adı İngiltere'nin eski Hindistan sömürgesinin 5 eski eyaletinin harflerinden türetilmiş. Pencap, Afganya, Keşmir, Islamabad, Sind ve BelucisTAN.

Resmi tahminlere göre nüfusu 180 Milyon civarında olan ülkede halkın %97'si Müslüman. Müslümanların %80'i Sünni. Sünnilerin çok büyük bölümü de Hanefi. Devletin resmi dili İngilizce. Ulusal dil ise

Urduca. Peştuca ve Sindi dili, en yaygın yerel diller. Bölgelere göre büyük farklılıklar gösteren eğitim ve okur yazarlık oranı ortalama %30 civarında. Ülke genelinde medreseler son derece yaygın. Hemen her caminin, aynı zamanda bir medrese olması durumu özetliyor.

Milli gelir 500 ABD Dolarının altında ve yaklaşık dörtte biri tarımdan elde ediliyor. En önemli tarım ürünleri pamuk, pirinç, buğday, şeker kamışı ve jüt.

Sel Felaketi

Pakistan, Ekim 2005 ayında meydana gelen büyük depremin yaralarını sarmadan bu defa büyük bir sel felaketiyle karşı karşıya kaldı. Temmuz 2010 ayı ortalarında başlayan şiddetli Muson yağmurları ve İndus

Nehrinin taşması sonucu meydana gelen sel, Belucistan, Pencap, Kyber Pakhtun Khwa ve Sint bölgelerinde büyük can ve mal kayıplarına neden olmuş. Halen kesin olmayan bilgilere göre, can kayıplarının 2 binin üzerinde olduğu, 40 milyondan fazla insanın selden olumsuz etkilendiği ifade ediliyor. Ülkenin 3'te birlik bölümünün sular altında kaldığı selde Pakistan ekonomisinde önemli yer tutan tarım alanları ciddi zarar görmüş. Ekili olan alanlarla birlikte, 3 milyon hektardan fazla tarım alanının sular altında kalmasıyla sadece mevcut ürün değil, potansiyel ekim alanlarının büyük kısmı da sular altına kalmış. Suların halen tam olarak çekilmediği ve adeta bir göl görüntüsü veren arazinin büyük bölümünden gelecek yıl da ürün alınamayacağı söyleniyor. Bölgede yaşayan insanların yerleştirileceği kuru alan bulunmasında bile bir sorun yaşanıyor. Kısacası, Kuzeyden Güneye ülkenin neredeyse tamamını kateden ve başta Pencap bölgesi olmak üzere etrafında-

ki geniş düzlükleri tahıl ambarına dönüştüren İndus nehrinin taşması, tam bir felaket olmuş Pakistan için. Felaketin ekonomik ve sosyal bilançosu halen tam olarak belli değil. Ancak, meydana gelen hasarın onarılmasının uzun yıllar alacağı aşikar.

Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu

Sel felaketinden sonra başta ülkemiz olmak üzere dünyanın çeşitli bölgelerinden çok sayıda yardım kuruluşu bölgeye akın etmiş. Ancak, Uluslararası büyük yardım kuruluşların yardımları felaketin boyutuyla mütenasip değil. Gerekçe, başta Taliban olmak üzere terör.

Türk insanı, 2005 yılındaki depremde olduğu gibi, sel felaketi sonrasında da kardeş ülke halkının yardımına koştu. Özellikle Diyanet İşleri Başkanlığımızca Ramazan ayında gerçekleştirilen ve halkımızın büyük destek verdiği kampanyada toplanan yardımların ulaştırılmasından sonra, Kurban Bayramını da kardeşlerine yardım elini uzatmanın bir vesilesi olarak gördü yardımsever ve vefakar halkımız. Kurtuluş Savaşı yıllarımızda, üzerlerindeki ziynet eşyalarını çıkarıp göndererek bağımsızlık mücadelemizde yanımızda yer alan bu halkın fedakarlığını bir kez daha hatırladı.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımızca yürütülen 2010 yılı Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu çerçevesinde Pakistan'da kestirilmesi uygun görülen kurbanların kesim ve dağıtımı, İslamabad Büyükelçiliğimiz ve TİKA Pakistan Koordinatörlüğümüzün büyük katkılarıyla başarılı şekilde gerçekleştirildi. Emanetler sahiplerine teslim edildi. Bu organizasyonu yürekten sahiplenerek başarıya ulaşmasında büyük katkıları

olan başta Büyükelçimiz Sayın M.Babür HIZLAN Beyefendi olmak üzere tüm Büyükelçilik yetkilileri ile Koordinatör Celalettin GÜNGENCİ ve diğer TİKA görevlilerine içten teşekkür ederiz.

Kurban kesimi yapılan yerler; sel felaketinden daha fazla etkilenen, daha muhtaç durumda olan ve diğer sivil toplum kuruluşlarınca gerçekleştirilen organizasyonlara dahil edilmeyen bölgelerden tespit edildi. Bu değerlendirme neticesinde, üç bölgede toplam 7 ayrı yerleşim yerinde; Kyber Pakhtun Khwa'da (Dera İsmail Han, Tehsil Parova ve Tehsil Paharpur) 2.100 hisse, Haripur Türkmen Kampında 112 hisse ve Belucistan'da (Dera Murad Jamali, Dera Allah Yar ve Usta Muhammad) 1.000 hisse olmak üzere toplam 3.212 hisse kurban kesilerek ihtiyaç sahiplerine dağıtıldı.

Müslümanları Allah'a yaklaştıran Kurban, bu defa, iki ülke halkını birbirine daha da yaklaştırdı. Bayram Namazında halkımıza ve devletimize dualar edildi, aminler yüreklerin ta derinliklerinden kopup dillerden döküldü. Pakistan'daki kurban tekbirlerine, Türkiye'deki Şükür namazı tekbirleri eşlik etti. Kurbanlarını Pakistanlı kardeşlerine hediye edenler, Bayram sevinçlerini kardeşleriyle paylaştılar. Gönüller bir kez daha sarmaş dolaş oldu. Verilen poşetlerde sadece et yoktu, hamiyetperver insanımızın cömertlik, vefa ve kadirşinaslık duyguları vardı. Her ne kadar "Veren el, alan elden üstün" ise de, verenin, büyük bir mütevazilik ve asaletle, verdiğini, alanın hakkı olarak gördüğü bu ortamda "veren", "alan" ayrımı yoktu, "kardeşle paylaşma" vardı.

Ayrılırken dillerde ve gözlerde, "Kardeşler, yine gelin" temennileri vardı. Biz de "İnşaallah" diyerek temennilerimizi ilettik kardeşlerimize.

SENEGAL'DE BAYRAM

Abdullah AYDOS
Dış İlişkiler Müdür V.

*Yüzümüzün ve gözlerimizin rengi ne olursa olsun
gözyaşlarımızın rengi aynıdır.
Afrika Atasözü*

Diyamet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız işbirliği ile Senegal'de gerçekleştirilecek kurban organizasyonuna nezaret etmek üzere bayramdan iki gün önce yola çıkıyoruz.

Başkanlık görevlisi Erdal Atalay'la birlikte 7 saat süren uçak yolculuğundan sonra Atlas Okyanusuna geniş kıyısıyla başkent Dakar'a ulaşıyoruz.

Havaalanı çıkışında mahalli saate uyum için saatlerimizi iki saat geri alırken okyanustan kaynaklanan aşırı nemden gömleklerimizin sıırsıklam olduğu görülüyor.

Yüzyıllardır Batıya gönderilen Afrikalı kölelerin gemilere bindirildiği yer olduğunu öğrendiğimiz Dakar'ın, günümüzde Afrika içlerine dış dünyadan

gelen ticari malların sevkedildiği bir liman kentine dönüştüğüne, kıyıda Çin, Japon, İtalyan ve Fransız yük gemilerini görünce bizzat şahit oluyoruz.

Çok sayıda Türk girişimcinin ülkede iş yaptığını, büyükelçiliğimizin uzun yıllar önce açıldığını, TİKA ofisinin de 2007 yılından beri hizmet verdiğini, 6 Türk okulu ve bazı sivil toplum kuruluşlarımızın bürolarının bulunduğunu duyarak, Senegal'in bize uzak bir ülke olmadığını düşündürüyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız işbirliğiyle Senegal'e yönelik faaliyetlerimiz, 2007 yılından bugüne kurban organizasyonu, öğrenci getirilmesi, karşılıklı resmi ziyaretlerle artarak devam etmektedir.

Senegal'de dört yıldan beri gerçekleştirdiğimiz kurban organizasyonu çerçevesinde toplam 5500 hisselik kurban kesimi gerçekleştirilmiştir. Ayrıca geçtiğimiz yıllarda ülkemizde kesilen kurban etlerinden üretilen 2400 adet kavurmalık konserveler Senegal'deki ihtiyaç sahiplerine dağıtılmıştır.

Bu sene Senegal'de 144 küçükbaş, 8 büyükbaş kurbanlık hayvan kesimi gerçekleştirilmiş, Kaolack, Diourbel, Thies ve Mbour şehirleri ile başkent Dakar'daki ihtiyaç sahiplerine dağıtımı sağlanmıştır.

Bu sene de geçen sene yaşadığımız manzaraları görmek, fakirlik ve yoksulluk adına bir iyileşmenin olmadığına şahit olmak yüreğimizi burktu. Geçen yıl gittiğimiz köylere bu yıl da kurban kesmek ve dağıtımda bulunmak üzere gittik. Bizleri gören köy halkının hafızasının canlı olduğunu Türkiye'ye duydukları minnet duygularını gördük. Bizleri hoşnut etmek amacıyla düzenledikleri yöresel oyunlar, misafirperverlik sanki önümüzdeki yıllarda bizleri unutmayın dercesine kendini gösteriyordu.

Hele hele, belki de hayatlarında hiç oyuncak görmemiş, bu manada çocukluklarını yaşayamamış

küçüklerin Türkiye'den götürdüğü müz Türk bayraklı balonları paylaşmaları, onlarla oynamaları görmeye değer bir manzaraydı. Bu anlamda bu çocuklara güzel bir bayram yaşattığımıza inanıyorum.

Kesilen kurban etlerinden pay alan yoksul Müslümanların etleri alarak hemen evlerinin bir köşesinde kavurarak aile efradıyla tüketmeleri, geçici de olsa karınlarını doyurmaları ve ülkemize duyulan minnet, yapılan dualar Afrika'nın fakir ülkelerinden Senegal'de olmanızın ne kadar gerekli olduğunu bizlere bir kez daha hatırlattı.

Yoksulluğun kol gezdiği, tüketmenin neredeyse yok denecek kadar az olduğu köylerde Türkiye adına bulunmak, bu mazlum Müslümanların bayram havasını tatmasına vesile olmak, Müslümanların kardeş olduklarını hissettirmek her halde yaşanacak duyguların en güzeliydi bizim için.

Kurban kesimi yaptığımız köylerde; *"Türkiye'deki kardeşleriniz kurbanlarını Senegal'de kesilmesini*

isteyerek, buradaki Müslümanlara dağıtılmasını isterdiler, bizler bunun için buradayız." dediğimizde; bu insanların içten gelen duaları, ülkemiz ve vatandaşlarımız için yaptıkları teşekkürleri de bizler için hediyelerin en büyüğü diye değerlendiriyorum.

Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonuna katılarak Senegal'deki Müslüman kardeşlerimize dost elini uzatan vatandaşlarımıza şükranlarımızı sunuyor, hayırlarının kabul olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyoruz.

SU'dan Yoksun SUDAN'a Kurban

İsmail EKEN
Müfettiş

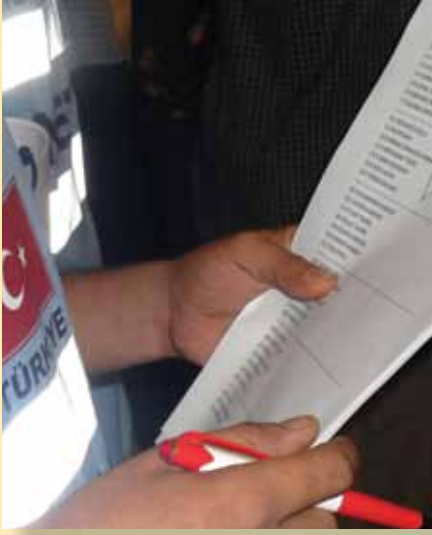
Malumunuz olduğu üzere Vakfımızın vekâlet yoluyla kurban kesimi faaliyeti 1993 yılında başlamıştır. Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakfımız işbirliği ile başlatılan “Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu”na gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında yaşayan vatandaşlarımız büyük rağbet göstermektedir. Organizasyonun bu derece rağbet görmesinde Diyanet İşleri Başkanlığına ve Vakfımıza duyulan itimat ve güvenin önemi büyüktür. Öte yandan Vakfımızın bu konuda titiz bir çalışma sergilemesinin, ayrıca kurbanlıkların dini vecibelerine uygun olarak kesilmesinin/kestirilmesinin de bunda etkili olduğu unutulmamalıdır.

Bunların yanında, özellikle büyük şehirlerde kurban kesilmesinin zahmeti, ihtiyaç sahiplerinin belirlenip kurban etlerinin dağıtılmasının güçlüğü düşünüldüğünde, Vakfımızın başlattığı bu Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu ile verilen hizmetin Vakfımızın “...Müslüman vatandaşlarımız tarafından yapılacak yardımları şartlarına uygun olarak toplumdaki ihtiyaç sahiplerine intikal ettirerek sosyal yardım ve

hizmeti geliştirmek...” gayesi ile birbir örtüştüğü açıkça görülecektir. Biz Vakıf çalışanlarının görevi ise bunun gerçekleşmesine yardımcı olmaktır.

Bu meyanda, 2010 Yılı Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu'na iştirak eden vatandaşlarımızdan 3000 adedinin kurbanı Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) Koordinatörlüğü ile işbirliği yapılması suretiyle Afrika Ülkelerinden Sudan'da kesilmiş, bu kurbanların kesimine nezaret etme görevi de bizlere verilmiştir.

Söz konusu görevin ifası için oluşturulan üç kişilik ekiple gerekli hazırlık ve çalışmalarımızı yaptık. Vizelerimizi aldık, Sarıhumma aşımızı olduk ve Arefe günü İstanbul'dan Türk Havayolları

ile yaklaşık 4 saatlik bir uçuşla Sudan'ın Başkenti Hartum'a indik. Uçaktaki yolcuların yarısından fazlası bu ülkede kurban kesmeye giden ülkemizdeki sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri idi. Sudan'da biz ve bu sivil toplum kuruluşlarıncı yaklaşık 20 bin hisse kurban kesilmiştir. Ülkeye girişte vize istenmesine, hatta bunun için para istenmesine, 3 günden fazla kalınacak ise ayrıca tekrar para alınmasına biraz içerlesek de yaptığımız hizmetin ulviyetinden bunları anlayışla, hoşgörü ile karşıladık. Büyük ülke/Ağabey vatandaşı olmak - zira Sudan'dan böyle görülmektedir- biraz da bunu gerektirmektedir.

Sudan'da kurbanlar, kesimden önce bölgelere intikal eden temsilciler nezaretinde teker teker vekâlet verenlerin isimleri okunarak İslami usullere uygun şekilde Kurban Bayramı günlerinde kesilmiştir. Başkent Hartum, Darfur Cüneyne, Faşir, Umm Bedde, Sinnar Sinca ve Kosti şehirlerinde yapılan bu kesim ve dağıtım faaliyeti, TİKA Sudan Koordinatörü Dr. Enver ARPA'nın, önceden belirleyip koordine ettiği Darfur İstikrar ve Kalkınma Derneği, Darfurlu Mülteciler Merkezi,

Yetimleri Koruma Vakfı, Birr ve Tavasul Derneği vb. hayri dernekler vasıtasıyla gerçekleştirilmiş, kurbanlar özellikle ihtiyaç sahiplerinin bulunduğu bölgelerde kesilmiş, böylece de kurban etlerinin ülkedeki gerçek ihtiyaç sahiplerine doğrudan ulaştırılması sağlanmıştır.

Sudan Cumhuriyeti, yaklaşık 2.506 milyon km2 yüzölçümü ile Afrika kıtasının en geniş ülkesi olup, kıtanın Kuzeydoğusunda yer almaktadır. Eyalet sistemi ile yönetilen ülkede 26 vilayet bulunmaktadır. Nüfusu 41 milyonu aşkındır. Nüfusunun yaklaşık %70'i Müslüman olup resmi dini İslam'dır. % 5'i Hristiyan, %25'si ise Animizm-yerel inançlara mensuptur. Resmi ve eğitim dili Arapçadır. Halkın çoğu Arapça bilmekle birlikte Nübyece, Beja, Fur, Nuban gibi yerel diller de konuşulmaktadır. Ülke nüfusunun %50'sini Siyahlar, %40'ını Araplar %10'unu ise diğerleri oluşturmaktadır.

Ülke'nin Başkenti Hartum'dur. Hartum Tanzanya-Victoria gölünden doğan Beyaz Nil ile Etiyopya'dan doğan Mavi Nil'in birleştiği yerde kurulmuştur. Nil Sudan'ın Güneyinden girip Kuzeyinden çıktığı ve en uzun yolculuğunu bu ülkede yaptığı halde başta başkent Hartum olmak üzere Nil'den yeterince faydalandığını söylemek oldukça güçtür. Nil topraklarından geçtiği ülkelerden en az faydayı Sudan'a sağlamaktadır. Bunda ülkenin coğrafi konumunun önemi büyüktür. Ülke topraklarının ancak % 5'i tarıma elverişlidir. Sulu tarım ise yok denecek kadar az yapılmaktadır. Sadece Nehrin kıyı şeridindeki birkaç yüz metrelik alanda sulu tarım yapılmaktadır.

Gördüğümüz kadarıyla Nil'den tarım ve sulama dışında da fazla yararlanılmamaktadır. Başkent

Hartum'da nehrin kenarına küçük çapta çay bahçeleri yapılmış, ancak Bayram dolayısıyla kapalı. Gördüğümüz ve duyduğumuz kadarıyla Bayram günlerinde ülkedeki tüm dükkan ve alışveriş yerleri de genelde kapalı tutulmakta imiş. Bu sebeple buralara kadar gelmişken Afrika'ya can veren Afrikalı için kutsal sayılan Nil'in kenarında bir çay içme şerefine eremedik. Sadece yanımızda bulunan pet şişelerdeki suları içerek bu hasretimizi giderdik. Bu esnada, Mavi ve Beyaz Nil'in birleştiği yerde kurulan başkent Hartum'lu küçük çocukların, ellerindeki kova ve bezlerle Nil kenarında araç yıkarak para kazanmaya çalıştıklarını görünce Sudan'a fazla bir faydası olmayan nehrin çocukları bayram da sevindirdiğini düşünüp teselli bulduk.

Ülkemizde suni göller, şelaleler oluşturularak çevresine park, bahçe, mesire yeri, çay bahçesi yapıldığını, buralara insanların tatil ve bayram günlerinde akın ettiğini, buralarda oturacak yer bulunmadığını gördüğümüzden, acaba bu büyük nimetten Sudanlılar niye yararlanmıyor diye düşünmeden de edemedik.

Sudan'ın başkenti Hartum'da, zenginlik ve medeniyetle fakirlik ve sefalet arasında birkaç yüz metrelik fark olduğuna şahit olduk. Büyük ve şatafatlı otellerin, çevresi yüksek duvarlarla örülmüş Büyükelçiliklerin bulunduğu Nil kenarından birkaç yüz metre

içerilere girildiğinde; yolun, elektriğin ve suyun olmadığı mahalleleri, yağmur yağdığında eriyen toprak evleri ve buralarda yaşayan insanları gördüğümüzde açıkçası hem hayret ettik hem de üzüldük.

Sudan'ın tarihi geçmişimizle ilgili aşağıda anlatacağımız özelliğinin bilinmesinde fayda görmekteyiz. Biliyorsunuz Sudan eyaletlerden, sultanlıklardan, büyük kabilelerden oluşan bir devlettir. Sudan'ın tamamı olmasa da bazı sultanlıkları Osmanlı İmparatorluğu hâkimiyetine girmiş/kabul etmiştir. Bunlardan birisi de ülkenin

beldesi bağımsız olamaz” diyerek, İngilizlere karşı savaş ilan etmiş ve şehit edilene kadar da bu sözüne sadık kalmıştır. Ayrıca Darfur uzun yıllar İngiliz işgalinde kaldığı halde 1950-1960’lı yıllara kadar camilerindeki hutbeler Osmanlı Halifesi adına okunmaya devam etmiştir. Dolayısıyla Darfur Vilayeti’nin ve halkının bizim açımızdan ayrı bir yeri ve önemi vardır. Ayrıca Darfur’lular halen Türklerle-bizlere karşı büyük sevgi ve saygı duymakta, bunu her fırsatta dile getirmektedirler.

batısında yer alan bugünkü Darfur Eyaletinin bulunduğu bölgede hüküm süren Fur Sultanlığıdır. Fur Sultanlığı 1640 yılından 1916 yılına kadar Osmanlı Devletine bağlı olarak varlık göstermiş, Osmanlı Devletinin son ve zor zamanlarında hep yanında olmuştur. Şöyle ki Fur Sultanı Ali DİNAR I.Dünya Savaşı’na katılan Osmanlı Devleti padişahı ve halifesi Mehmet Reşat’ın, İtilaf devletlerine karşı “*cihat*” ilan etmesi üzerine yaşadığı bölgede İngilizlerle herhangi bir sorunu olmadığı halde “*İstanbul’daki halife özgür olmadan hiçbir İslam*

Sudan’daki görevimiz yol dahil 6 günde ifa edilmiş, Vatandaşlarımızın Vakfımıza, Vakfımızın da bizlere verdiği vekâlet yoluyla kurban kesim görevinin/vecibesinin Sudan kısmını layıkıyla yerine getirmenin sevinç ve haklı gururu ile Bayramın 4. günü Ülkemize dönülmüştür. Sudan’daki Kurban kesimi ve dağıtımlarında, bu maksatla düzenlenen merasimlerde ülkemiz insanının sevgi ve muhabbetleri Sudan’lılara aktarılmış, Sudan halkının Türk halkına bizler aracılığı ile ulaştırılmasını istediği selam ve minnetlerini de bu vesileyle sizlere iletiyoruz.

Cenab-ı Allah’tan, 2010 Yılı Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonuna iştirak eden Vatandaşlarımızın kurbanları ile hayırlarını kabul etmesini temenni eder, hizmette emeği geçenlere teşekkürlerimle saygılar sunarım. TDV

Camiler ve Din Görevlileri Haftası

1 - 7 EKİM

“Allah’ın mescitlerini,
ancak Allah’a ve
ahiret gününe inanan,
namazı dosdoğru kılan,
zekatı veren ve
Allah’tan başkasından
korkmayan kimseler
imar eder.
İşte onların
doğru yolu bulanlardan
olmaları umulur.”
(Tevbe Suresi - 18)

Camiler, topluca ibadet ettiğimiz, namaz kıldığımız, Allah’ı zikrettiğimiz, dua ve niyazda bulunduğumuz ve milletçe din kardeşliğini yaşattığımız yeryüzünde Beytullah’ın şubesi kabul edilen müstesna yerlerdir.

Namaz için camiye yönelen mü’minler, her türlü kötü duygu ve düşüncelerden arınırlar. Birbirlerinin sevinç ve kederlerini paylaşırlar. Amiri, memuru, işçisi, patronu, büyüğü, küçüğü, yan yana omuz omuza durarak Allah’ın huzurunda secdeye kapanır ve yalnız O’nun rızasına nail olmaya çalışırlar.

Camiler: huzur yuvasıdır. Edeb, terbiye, ilim ve irfan ocağıdır. İrşat kaynağı ve eşitlik mekanıdır.

Cenab-ı Hakk Tevbe Suresinin 18. ayetinde: “Allah’ın mescitlerini, ancak Allah’a ve ahiret gününe inanan, namazı dosdoğru kılan, zekatı veren ve Allah’tan başkasından korkmayan kimseler imar eder. İşte onların doğru yolu bulanlardan olmaları umulur.” buyuruyor.

Cami ve mescitlerimizin bakımı, onarımı ve temizliği gibi hizmetlerle, buralarda mü’minlere sunulan irşat hizmetleri büyük önemi haizdir.

Bu noktadan hareketle Diyanet İşleri Başkanlığı; bütün siyasi görüş ve düşüncesinin dışında kalarak ve milletçe dayanışma ve bütünleşmeyi amaç edinerek, camilere ve Kur'an kurslarına ilgi ve alakasının arttırılması, bakım, onarım ve temizlik yapılması, toplumun dini konularda bilgilendirilmesi ile dini iyi öğrenmiş, anlatım tekniklerini kavramış, topluma örneklik eden, etmesi gereken, dine, dini kurumlara ve dindarlara hizmet veren din görevlilerinin mesleklerini severek ve kendilerine güven duyarak yapmalarına yardımcı olmak, göreve adanmışlık duygusu kazandıracak sosyal ve kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla 1-7 Ekim tarihleri arasında Camiler ve Din Görevlileri Haftası olarak kutlamaya başlamıştır.

Camiler ve Din Görevlileri Haftası bu yıl Kocatepe Camii Konferans Salonunda düzenlenen bir törenle kutlandı. Törene Devlet Bakanları Faruk Çelik ve Hayati Yazıcı, BBP Genel Başkanı Yalçın Topçu, Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, Din İşleri Yüksek Kurulu Başkanı Prof. Dr. Hamza Aktan, bazı milletvekilleri, Diyanet İşleri Eski Başkanı Dr. Lütfi Doğan, başkan yardımcıları, kurul üyeleri, Türkiye Diyanet Vakfı Mütevelli Heyeti Üyeleri ile Genel Müdürü Süleyman Necati Akçeşme, birim amirleri, Teftiş Kurulu Başkanı ve üyeleri, Ankara İl Müftüsü M. Hakkı Özer, sivil toplum kuruluşlarının temsilcileri, ilçe müftüleri, din görevlileri ve çok sayıda vatandaş katıldı.

Saygı duruşu, İstiklal Marşının okunması ve Kur'an-ı Kerim tilavetiyle başlayan açılış programı, camiler ve din görevlilerini konu alan sinevizyon sunumuyla devam etti.

Prof. Dr. Ali Bardakoğlu

*A*çılış konuşmasında, Başkanlığın temel misyonunun, İslam'ın inanç, ibadet ve ahlak konularını her türlü siyasi düşüncenin dışında kalarak en doğru şekilde topluma sunmak olduğunu söyleyen Diyanet İşleri Başkanı Prof. Dr. Ali Bardakoğlu, Diyanet'in yurtiçi ve yurtdışındaki hizmetlerini anlattı. Bardakoğlu konuşmasına şöyle devam etti: “Ülkemizin en ücra köşelerinde hizmet veren tek kamu görevlisi din görevlilerimizdir. Biz dinin doğru bilgisini birleştirerek, kucaklayarak sunarken din görevlilerinin hizmet içi eğitimini de önemsiyoruz. Artık mihrapta ve minberde kıraatı düzgün, dinin aydınlık bilgisini topluma taşıyan din görevlileriyle hizmet sunmaya çalışıyoruz. Görevlilerimizin eğitim düzeyini yükseltmeyi hedefliyoruz.

Hizmet içi eğitimlerle bildiklerimizi sürekli yenilemek suretiyle 21. yüzyılda da en iyi din hizmetini sunmaya çalışıyoruz. Biz, din hizmeti sunarken caminin dışına da çıkarak kuşatıcı bir görev üstleniyoruz. Böylece kimsesizlere, hastalara ve ihtiyaç sahiplerine ulaşarak onların yaralarına merhem olmaya çalışıyoruz. Yine, son dönemde ahlak eksensizli dindarlık çağrısı yapmaya başladık. Bu toplumun dini ve dindarlığı sadece seccadenin üzerinde aramaması, bütün davranışlarına yön veren bir dindarlığa doğru yükselmesini amaçlıyoruz. Yurt içinde olduğu gibi yurt dışında da, sekseni aşkın ülke ve topluluklara din görevlileri aracılığıyla işbirliği içerisindeyiz. Camisi olmayan, ezana hasret kalan yerler var. Biz onlara da hizmet sunuyoruz. Yeni çıkan Diyanet Teşkilat Kanunu ile daha iyi hizmetler verebileceğiz. Bilgilerin artırıldığı yerler olan camilerde Kur'an-ı Kerim derslerinin yanı sıra din dersleri, tefsir, hadis ve ilmihal bilgileri verilerek cemaatin bilgi düzeyini arttırmayı hedefliyoruz.”

Faruk Çelik
Devlet Bakanı

*“C*amiler toplayan, bir araya getiren, kaynaştıran yer anlamına gelir. Camiler, Müslümanların aynı kibleye, aynı hedefe yöneldiği, herkese kucak açan, herkese gel diyen, sınıf farkı gözetmeden herkesi bir araya getiren asude yerlerdir.” diyerek konuşmasına başlayan Devlet Bakanı Faruk Çelik, camilerin sosyal problemlerin görüşüldüğü ve protokolün olmadığı tek yerler olduğunu dile getirerek “Şanın, şöhretin, makamın camilere girerken dışarıda kaldığını ifade eden Bakan Çelik, “Camiler birer eşitlik mekânlarıdır.” dedi.

Camilerin herkesi bir araya getiren kutsal mekânlar olduğunu, düne göre camilere daha fazla ihtiyaç olduğunu da belirten Bakan Çelik, camilerin çekim merkezi haline getirilmesinin gerekliliğine dikkat çekti.

Camilerin, toplumsal ve küresel yaraların sarıldığı yerler olduğunu, son olarak Pakistan'da meydana gelen afette yaraların sarılması için başlatılan yardım kampanyalarıyla yaraların sarılmasına yardımcı olduğunu dile getiren Bakan Çelik, diğer ülkeler için yapılan yardımların da camilerde oluşturulduğunu, din görevlileri ve cemaatle elbirliğiyle gerçekleştirilen bu büyük desteğin toplumsal ve küresel yaraların sarılmasında büyük önem arz ettiğini kaydetti.

Camileri medeniyetimizin mühürleri olarak nitelendiren Bakan Çelik konuşmasını şöyle sürdürdü: *"Ecdadımızın bastığı her yerde bu mühürler vardır; bu mühürler var olduğu sürece de şanlı tarihimiz, medeniyetimiz var olacaktır. Yaz kurslarında zengin çocuklarıyla fakir çocuklarını buluşturan, başarılarından dolayı onları çeşitli hediyelerle ödüllendiren din görevlilerimiz var, bunları da gönülden tebrik ediyorum. Cumhuriyet ile başlayan ve örnek bir hizmet halkasını oluşturan Diyanet İşleri Başkanlığını ve onun değerli mensuplarını kutluyor, Camiler ve Din Görevlileri Haftasının hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum."*

Yalçın Topçu
Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı

*A*llah'ın evlerinin hizmetkârları, hepinizi saygıyla selamlıyorum diyerek sözlerine başlayan Büyük Birlik Partisi Genel Başkanı Yalçın Topçu da yaptığı konuşmada, *"Gittiğim her yerde müftülüklerimizi ziyaret ediyorum. Büyük bir memnuniyetle görüyorum ki, gerçekten memleketimizin büyük bir ihtiyacı olan kardeşliğimizin, birliğimizin, beraberliğimizin, sevginin ve hoş görünün temsilcisi olan sizler, bulunduğunuz noktalarda çok ciddi hizmetler veriyorsunuz. Ülkemizin en ücra köşelerine kadar gidip bu hizmetleri yapıyorsunuz. İslam dininin yetkili ağızlardan ve doğru kaynaklardan aktarıldığını görmek bizleri ziyadesiyle memnun ediyor."* dedi. Toplumumuzda birlik ve beraberlik olduğu sürece her şeyin çok daha iyi olacağına yürekten inandığını belirten Topçu, *"Allah, vatanımızın, milletimizin birliğini ve beraberliğini daim etsin, sizlere de gayret ve azim versin. Çünkü sizler, sadece Anadolu'ya değil Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar ihtiyaç duyulan insanlarsınız."* dedi.

Program, Kadın Görevliler II'inci Türkiye Hafızlık Yarışması, Kadın Görevliler Kur'an-ı Kerim'i Güzel Okuma Yarışması, İmam-Hatipler ve Müezzin Kayyımlar VII'nci Türkiye Hafızlık, Kur'an-ı Kerim'i ve Ezanı Güzel Okuma Yarışmaları ile Hutbe ve Şiir Yazma Yarışmalarında ilk üç dereceye giren görevlilere ödülleri verilmesi, bir camiye temelinden itibaren yaptıran ve ibadete açan hayırsever Yusuf Katırcı ile emsallerine göre üstün hizmet yapan din görevlileri ve Çevre ve Orman Bakanlığınca düzenlenen *"İslam ve Çevre"* konulu sunum hazırlama yarışmasında dereceye girenlere takdir belgelerinin verilmesiyle sona erdi. TDV

Konulu Hadis Projesi Tamamlandı

Prof. Dr. Bünyamin ERUL
Konulu Hadis Projesi Genel Koordinatörü

*D*iyaret İşleri Başkanlığının rehberlik yaptığı, Türkiye Diyanet Vakfının finanse ettiği ve Türkiye'deki İlahiyat Fakültelerinden 100 kadar akademisyen ile Başkanlık personelinden 15 uzman elemanın fiilen katıldığı ortak bir faaliyet olan Konulu Hadis Projesiyle ilgili çalışmalar nihayet 31 Aralık itibarıyla tamamlandı.

Başta din olmak üzere, bilgi, kültür ve medeniyetimizin temel kaynaklarından birisini oluşturan hadisler, inançtan ahlaka, ibadetten muamelata, ilimden irfana, sosyal hayattan siyasete, kültürden medeniyete kadar hayatın her alanı ile ilgilidir. Dolayısıyla hadislerin İslam'ın genel prensipleri, Kur'an'ın belirleyiciliği, Sünnetin rehberliği, akl-ı selimin verileri, delillerin gerekçeleri, geleneğin tecrübe ve öğretileri, Müslümanların maslahatları, günümüzün

şartları ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak bütüncül bir yaklaşım içerisinde anlaşılması ve çağdaş problemlerimize çözümler üretilmesi şarttır.

Modern dönemlerde İslam aleminde yaşanan değişim, ortaya çıkan problemler, tartışılan konular ister istemez, Kur'an'ın tefsirine, hadis ve sünnetin yorumuna, fıkıh meselelerinin yeniden gözden geçirilmesine sebep oldu. Globelleşen dünyamızda Müslümanlar, dünyanın batısından doğusuna kadar birçok ülkesindeki diğer din, kültür ve medeniyetin mensuplarıyla birlikte yaşamaktadır. Bu sebeple yazarlar, sadece Müslümanları değil, "ötekini" de dikkate alma ihtiyacı hissettiler.

Bütün bu gelişmeler, Kur'an ile birlikte İslam'ın temel iki kaynağından biri olan Sünnet ve Hadislerin yeniden okunmasını ve anlaşılmasını zorunlu kıldı. Bu yeni okuma tarzı, metodik, gâî, temel ilkeleri önceleyen, Kur'an, Sünnet ve sîret çerçevesinde belli kriterlerin öne çıktığı bir "üst okuma" olmaydı. Toplumda oluşan beklentiye ve ihtiyacı fark eden Diyanet İşleri Başkanlığı yetkilileri, öncelikle toplumun nelere ihtiyaç duyduğu ve yaşadıkları problemleri gözden geçirerek tamamen özgün, yepyeni bir çalışma ortaya koyma arzusundaydı.

Böyle bir hizmetin gerçekleştirilebilmesi de, ancak makul ve yeterli bir metodolojiyle mümkündü. İşte sırf bu hedefi gerçekleştirebilmek için ülkemizin yetiştirdiği çok değerli hadis hocalarının bilimsel tecrübelerinden yararlanmak ve onların yıllar boyu elde ettikleri birikimi, kamuoyu ile paylaşmak amacıyla birkaç yıl önce konulu bir hadis projesine girildi.

Bunun için önce internet ortamında bir sistem kuruldu ve online haberleşme ağı tesis edildi ve bu sisteme, klasik hadis kaynaklarında yer alan tüm rivayetler, konuları dikkate alınmaksızın kaydedildi. Bugün itibarıyla sisteme kaydedilen 204.156 hadis şu kaynaklardan oluşmaktadır:

- *Sahîh-i Buhârî*
- *Sahîh-i Müslim*
- *Muvatta-i Mâlik*
- *Sünen-i Ebû Dâvud*
- *Sünen-i Tirmizî*
- *Sünen-i Nesâî*
- *Sünen-i İbn Mâce*
- *Sünen-i Dârimî*
- *Müsned-i Ahmed b. Hanbel*
- *Musannef-i Abdurrezzak*
- *Musannef-i İbn Ebî Şeybe*
- *Ebû Dâvud et-Teyâlisî'nin Müsned'i*
- *Beyhakî'nin Sünenü'l-Kübrâ'sı*
- *Tirmizî'nin, Şemâil'i*
- *Buhârî'nin Edebu'l-Müfred'i*
- *Taberânî'nin el-Mu'cemu'l-Kebîr'i*
- *Sünen-i Dârekutnî*
- *Hâkim'in Müstedrek'i*
- *Beyhakî'nin Ma'rifetü's-Sünen ve'l-Âsâr'i*

Daha sonra, her rivayet tek tek değerlendirilerek ilgili konuyla ilişkilendirilmek suretiyle konularına göre yeniden tasnif edildi. Bu ameliye, rivayetlerin farklı varyantlarını bir araya getirdiği gibi, konuyla ilgili farklı rivayetlerde yer alan ayrıntıları, rivayetin tarihsel arka planını, rivayetin sahabiler tarafından nasıl anlaşıldığını ve nasıl uygulandığını gösteren ipuçlarını bir arada görme imkanı sağladı. Ayrıca tarih, tefsir, edebiyat ve siyer kitaplarına dağılmış olan bilgilerden de istifade edildi.

Bizzat hadislerden hareketle ilk önce 4000'den fazla konu tespit edildi. Daha sonra bu konular kendi içlerinde gruplandırılmak suretiyle, 356 ana başlık altında toplandı. Neticede metinlerden hareketle, hayatın tümünü kapsayan 8 bölümden oluşan şu içerikte bir eser tasarlandı:

• <i>Mukaddime</i>	4
• <i>Allah-Alem, İnsan ve Din</i>	17
• <i>Bilgi</i>	8
• <i>İman</i>	18
• <i>İbadet</i>	49
• <i>Ahlak</i>	56
• <i>Sosyal Hayat</i>	85
• <i>Kültür ve Medeniyet</i>	102
• <i>Ebedi Hayat, Ahiret</i>	11
Toplam	350

Toplam 6 cilt olarak basılacak olan kiptaki her bir makale, yazardan gelişinden, edebi redaksiyonuna kadar birçok aşamadan geçti. Muhtemel maddi hataların düzeltilmesi, tekrarların giderilmesi, tedahüllerin önlenmesi, eksikliklerin tamamlanması, fazlalıkların atılması gibi birçok işlemin ardından makaleler olgunlaştırıldıktan sonra, son okuma ve son kontrolleri yapıldı. Gerekli iyileştirmelerden sonra yazı edebi redaksiyona gönderildi ve böylece çok yazarlı bir çalışmada belli ölçüde de olsa dil ve üslup birliği sağlanmış oldu.

Hazırlanan bu eser öncelikle içinde yaşadığımız toplumun ihtiyaçlarını dikkate alan bir çalışma oldu. Hadis alanındaki bilimsel birikimi günümüz insanına taşımayı hedefleyen eserde giriş mahiyetinde, yöntem, teknik konulara ve terminolojiye açıklık

getiren oldukça özlü ve önemli bir mukaddime hazırlandı.

Eserde, her konunun başında zikredilen (serlevha) hadisler, muteber kaynaklardan seçildi. Konunun özünü yansıtacak olan bu hadisler kısa ve mesaj verici sahih/makbul rivayetlerden oluşturuldu. Konu yazımında, mümkün olduğu nispette sebep-i vurud ile ilgili veriler dikkate alınarak rivayetlerin serüveni yansıtılmaya çalışıldı. Muhtevanın anlaşılması açısından önem taşıyan râvilerle ilgili kısa bilgiler, konu bütünlüğünü bozmayacak biçimde metne yansıtıldı.

Hadisler değerlendirilirken temel dini metinlerin birbirleriyle olan irtibatı dikkate alındı. Özellikle Kur'an-Hadis, Sünnet-Sîret birliğliği metne yansıtıldı. Konunun işleminde öncelikle hadislerin hadisle tahlili ve yorumlanması yöntemi takip edildi. Yorum sırasında klasik hadis kaynaklarının yanında, İslam kültüründe ortaya çıkan şerhler, erken dönem siyer-megâzî, edebiyat, ahlak, tasavvuf vb. literatürden de yararlanıldı. Eserde sade, anlaşılır ve akıcı bir dil kullanıldığı gibi, hadis metinlerinin çevirisi de günümüz Türkçesiyle yapıldı.

Ortaya çıkan bu eser, şekil, içerik ve tasarım bakımından özgün

bir çalışmadır. Her yazı, konu ile ilgili başlık altında sahabî ravisi ile birlikte Arapça metinleri, Türkçe çevirisi ve hadisin kaynaklarının verildiği 4-5 hadisle başlamaktadır. Ardından okuyucunun dikkatini çekecek konuyla doğrudan ilgili bir tahkiye veya tasvir ile metin kısmına geçilmektedir.

Bu eser, bir fıkıh kitabı, bir ansiklopedi ya da çeşitli konuların tartışıldığı ilmi makalelerin yer aldığı ilmi dergilerden tamamen farklı olup, Hz Peygamberin getirdiği mesajı, günümüz insanına taşımayı hedeflemektedir. Yaşadığımız çağın gerçekliğini, edebi zevkini, hassasiyetini, niteliğini dikkate alan, bir perspektif eseridir. Tek tek problemlere çözüm vermemekte ama okuyanlarda problemleri çözme nosyonu oluşturmayı hedeflemektedir. Ortalama okura hitap eden bir eser olmakla birlikte, eserin hazırlanmasında bilimsellikten ödün verilmemiştir.

Bütün bu aşamalardan sonra, eser önce incelenmesi ve onaylanması için Din İşleri Yüksek Kurulu'na, ardından da basılması için DİB Yayın Genel Müdürlüğüne gönderilecektir. Eser, kitabın değerinde yaraşır prestij bir baskıyla inşallah 2011 Ramazan ayında 6 ciltlik bir kitap olarak piyasaya sürülecektir. Çalışma, okuyuculardan gelen değerlendirmeler dikkate alınarak ikinci basımı gerçekleştirildikten sonra Almanca, Rusça ve İngilizce gibi çeşitli dillere de çevrilecektir.

Rasûl-i Ekrem'in hikmetli yolu olan sünnetinin anlaşılmasında önemli bir boşluğu dolduracağını düşündüğümüz böyle değerli bir eserin hazırlanmasında katkısı olan herkese teşekkür ediyor, çalışmanın hayırlara vesile olmasını niyaz ediyoruz.

TDV

TÜRKİYE DİYANET VAKFINDAN EĞİTİM YARDIMI

Eğitim; mevcut toplumsal düzeni geliştirerek sürdürecektir. vatandaşlar yetiştirmeyi amaçlayan bir araçtır. Eğitim bir yandan iç işleyiş süreçleri ile öğrencilere toplumun kültürünü, değerlerini kazandırmakta ve onların kişilik gelişmelerine zemin hazırlamakta, diğer yandan onlara toplumun yapısını değiştirici, düzeltici ve ileriye götürücü, eleştireci düşünme becerisi kazandırmaya çalışılmaktadır.

Ancak eğitim uzun bir süreçtir. Özellikle ortaöğretimden sonra başlayan yüksek öğretim ülkemizde özellikle büyük çoğunluğu orta gelirli ailelerden gelen öğrenciler için maddi açıdan bir sıkıntı meydana getirmektedir. Öğrencilerimizin bu sıkıntılarını az da olsa ortadan kaldırmak için bir çok sivil toplum kuruluşu burslar ve eğitim yardımlarında bulunarak öğrencilerimize ve velilerine yardımcı olmaya çalışmaktadır.

Toplumumuzun eğitim - öğretim faaliyetlerine katkıda bulunma hususunda özellik-

le arzulu oldukları ve hayırlarını mümkün mertebe bu alana tahsis ettikleri görülmektedir. Hem Allah rızası için kurulmuş bir müessese, hem de böyle bir medeniyetin mirasçısı olan Türkiye Diyanet Vakfı kurulduğu tarihten itibaren, eğitim kurum ve hizmetlerine her seviyede katkıda bulunmayı kaçınılmaz bir görev kabul etmiş ve eğitim-öğretim alanında sunduğu hizmetlerde toplumumuzun takdirini kazanmış bir kurumdur.

Yurt içinde ve yurt dışında sunduğu eğitim hizmetleriyle yüzbinlerce öğrencinin yanında olan Türkiye Diyanet Vakfı, bu faaliyetlerini sürdürmeye devam etmektedir. Bu amaç doğrultusunda Vakıf tarafından 2010-2011 eğitim-öğretim döneminde 18.800 öğrenciye 200 TL. eğitim yardımı yapılmaktadır.

TDV

Prof. Dr. Şerafeddin GÖLCÜK

1. ÖNEMİ

Kur'an vahyinin iniş arefesinde en önemli ve dikkati çeken problemler arasında Haniflik meselesi büyük bir yer işgal eder. Bugüne kadar pek çok İslam bilgini ve batılı oryantalist bu konuda kalem oynattı; ama bununla birlikte mesele, güncelliğinden ve değerinden hiçbir şey kaybetmeksizin canlılığını korumaktadır.¹

Zira, temelde Haniflerin Mekte müşrikleri hakkındaki tavır ve tutumları çok anlamlıdır. Kur'an'da Hanif kelimesi ve Haniflik, ayrı ve özel bir anlam taşımaktadır: "Sen yüzünü Hanif olarak dine, yani Allah insanları hangi fitrat üzere yaratmış ise o fitrata çevir,"² Hanifliğin gerçek ve zaman olarak uzak temsilcisi, Peygamberler babası Hz. İbrahim (a.s.)'dir. Yeni doğmakta olan İslam, Allah'ın insanlara vahyettiği dinler zincirinin en son hal-

kasını oluşturuyordu. Dolayısıyla bu dinin ilk Hanifle doğrudan ilişkisinin olması çok makul ve mantıklı idi. Hele Yahudilik ve Hristiyanlığı atlayarak Hz. İbrahim (a.s.)'le irtibat kurmak çok daha faydalı bir girişimdi. Bu hususta çok çeşitli görüşler ve yorumlar mevcuttur. Nöldeke, Arnold, Goldziher gibi bir grup oryantalist, İslam Peygamberi (s.a.v.)'nin risaletinin ta başlangıçtan itibaren evrensel olduğu kanaatini taşıyor ve onun görevini böyle değerlendiriyorlardı. Ancak Grimme, Hurgronje, Lammens ve Buhl gibi bir başka grup oryantalist ise bu hususta farklı bir kanaat taşıyıp yorumda bulunuyordu. Bunlara göre Hz. Muhammed (s.a.v.)'in öğretisi, nübüvveti, sadece Arapların saadetini esas alıyordu.³

Watt için problem şöyle çözülüyor: Kur'an'da Hanif kelimesinin kullanılışı, sağlam bir hareket noktası oluşturuyor. Hanifler, yeni dinin menşei, kaynağı konusunda ideal, örnek kimseleri temsil ediyorlardı. Ne bir tarikat, ne de bir halk fraksiyonu söz konusuydu.⁴ Sünnetten bir takım bilgiler aktaran Watt şunları ilave ediyor: "Hanif olarak isimlenen kişiler, Arap sosyal ve dini çevresinde, monoteizmin bir belgesi olarak bilhassa tanınıyorlar ve varlıkları bu yönüyle dikkati çekiyordu."

2. HANİF KELİMESİ

Meseleyi bu şekilde vazettikten sonra, şimdi Hanif kelimesinin kaynağını araştırmaya geçebiliriz: Bu kavramın menşei nedir? Bütün Semitik dillerde bu kelimenin değişik anlamlarda kullanıldığına tanık oluyoruz. Kur'an'ın gelişi arefesindeyse bu kelimenin, putlardan uzak durmak şeklinde kullanıldığı görülüyor.

Mekke toplumunda Kur'an öncesi dönemde Hanif nitelemesi veya sıfatını taşıyanlar, Hz. İbrahim (a.s.)'in dinini temsil edenler olarak kabul ediliyordu. Başka bir ifadeyle, o dini mümkün merteye uygulamak isteyenler anlaşılıyordu. Netice olarak, Haniflerin varlığı az veya çok Mekke'de çok eski zamanlarda, Hz. İbrahim (a.s.)'in tebliğ ettiği Hanifliğin mevcudiyetinin gerçekliğine işaret ediyordu.

Bu konuda bizi bilgilendirmek için Kur'an çok yakınımızda ve elimizin altındadır. Haniflik konusunda Kur'an surelerinin tasnifine büyük bir itina ve dikkat göstermeksizin, ona atıfta bulunmak ve başvurmak yerinde olacaktır.

Kur'an'da Hanif kelimesi monoteist, Allah'ın bir tekliğine inanan kimse anlamındadır. Kelime bu anlamıyla, putperest'in karşıtı manasını taşır.⁵

"Ve yüzünü Hanif (Allah'ı birleyici) olarak dine çevir; sakın müşriklerden (Allah'a ortak koşanlardan) olma!" Mealini verdiğimiz Yunus (10) suresinin 105. ayetinden başka Kur'an ayetleri içerisinde Hanif kelimesinin kullanılışı değişik vesilelerle karşımıza çıkmaktadır. Bu ayette olduğu gibi Rum suresinin 30. ayetinde de Hanif kelimesi, dini davranışı belirleyen bir anlam ifade eder. Hanif terimi pek çok defa ise Hz. İbrahim (a.s.)'in fazilet,

nitelik ve belirgin vasıflarını açıklar, bir defa da, Hz. İbrahim'in bizzat kendi kalitesini ifade eder.⁶

3. HANİF OLARAK HZ. İBRAHİM

Peygamber İbrahim (a.s.), Kur'an'da birçok defa zikredilip tekrarlandığı ve bizim de az önce atıfta bulunduğumuz ayetlerde ne Yahudi'dir, ne de Hristiyan. O bir Hanif'tir ve Müslümandır. En önemli olan da, O asla bir müşrik, putperest değildir. Hz. İbrahim (a.s.)'in peygamberlik görevi, Hz. Musa (a.s.) ve Hz. İsa (a.s.)'nınkilerden önce vaki olmuştur. Ve bu hususta Kur'an'ın anlatımını çok iyi biliyoruz.⁷ Hz. İbrahim (a.s.) aklını kullanarak Allah'ı bulmuş, ayrıca kavminin taptığı putların güçsüzlüğünü ve yetersizliğini görmüştü. Kendi öz babasının da aralarında bulunduğu putlara tapanlara karşı Hz. İbrahim'in mücadelesini Kur'an'da Yüce Allah ayrıntılı bir şekilde insan idrakine sunmaktadır.

O halde Hanif, asla putperest değildir. O bir monoteisttir. Allah'ı bir ve tek kabul edendir. Hanif, aklı aracılığıyla Bir ve Tek olan Allah'ı arayan ve yüzü ile kalbini şirk dininden uzak tutan kimsedir. Bu itibarla, Hz. İbrahim (a.s.) hakkında Kur'an'da verilen bilgilerle ve Onun Hanifliğiyle, Kur'an vahyinin inışı arefesinde Mekke Hanifleri arasında bir bağ kurmak imkan dahilindedir.

Başlangıçtan itibaren Kur'an, mükemmel bir dini tip olarak Hz. İbrahim (a.s.)'in kişiliğine büyük bir önem atfeder. Kur'an'ın sahibi Allah, Hz. İbrahim (a.s.)'i, imanda ve bütün davranışlarında örnek bir kişi olarak takdim eder. Allah, Kur'an'da Hanif olarak Mekke'de bizzat kendisi tarafından çizilen İbrahim figürünü bize sunar. O en mükemmel dini tiptir, en büyük temeldir. İstikbaldeki

*Kur'an'da
Hanif
kelimesi
monoteist,
Allah'ın
bir tekliğine
inanan
kimse
anlamındadır.*

gelişmelerin yeterli, en güçlü dayanağıdır. Hz. İbrahim (a.s.) saf ve berrak iman kaynağıdır. O, bütün monoteist müminlerin kardeşçe bağlandığı ve üzerinde buluştuğu bir köprüdür.⁸ 37. Sure Saffa'nın 102-111. ayetlerinde Hz. İbrahim'in oğlu Hz. İsmail'i kurban etmesiyle ilgili bilgiler yer almaktadır.

Kur'an için veya Kur'an nokta-i nazarından baktığımızda yeni din İslam ile Hz. İbrahim (a.s.)'in dini arasında hiçbir fark yoktur.⁹

Aşıkâr bir gerçektir ki Kur'an, Hz. İbrahim (a.s.) tarafından talim ve tebliğ edilen din ile İslam arasında temelde hiçbir fark olmaksızın tam ve mükemmel bir aynilikten bahsettiği zaman, ortaya koymak istenen şudur: Bu yeni din İslam, Yahudi ve Hristiyan dini anlayışlarından tamamen farklıdır. Onların, yani Yahudi ve Hristiyanların, Hz. Musa (a.s.)'nın ve Hz. İsa (a.s.)'nın getirdikleri asıl dinden sapmalar ve tahrifatları nedeniyle İslamla ilgileri yoktur.

Kısaca ve özetle Peygamberler babası Hz. İbrahim (a.s.), Allah'ın gerçek dinini takdim ve tebliğ etmiştir ki bu da hakikatte İslamdır; şimdi de Kur'an'ın dini İslamdır.

Kur'an'da Hz. İbrahim (a.s.)'in özel kişiliğini kısaca belirttikten sonra Mekke'li Haniflerin durumundan özetle bahsedebiliriz. Başka bir ifadeyle, Kur'an ayetleri aracılığıyla Hz. İbrahim (a.s.)'in Mekke'li Haniflerin varlığı ile yakından ilgili olduğu anlaşılır. Zira, Hz. İbrahim (a.s.) oğlu Hz. İsmail (a.s.) vasıtasıyla Arapların atası oluyordu. Hz. İsmail (a.s.)'le ilgili hatıralar, kurucusu Hz. İbrahim (a.s.) olan din, daha sonra Mekke'de babasının yerine geçen Hz. İsmail (a.s.) ile ilgili bilgiler, kutsal şehirde tedavülde idi. Bu tarih çok iyi biliniyor ve tanınıyor. Buna ilave edilecek fazla bir söz bulunmuyor. Bu konuda Blachère şu beyanda bulunarak bir gerçeği açıkça ifade etmiştir: "İbrahim, Hanifliği dini metropolüne kavuşturan kişidir. Mekke, onun evlatlarına, kendisinden sonra bu dini, imanı neşretme ve öğretme ihtimamı ve özenini sağlayan şehirdir."¹⁰ Diğer taraftan Kur'an'da yüce Allah bu hususa açıklık getirir, bunu teyit ve tasdik eder.¹¹

4. MEKKE'Lİ HANİFLER

Haniflik üzerindeki kısa açıklamalardan sonra Mekke'li Hanifler hakkında, İbn Hişam'ın Sire'sinden İmam Buhari'nin Sahih'inde elde edilen bilgiler sunabiliriz. İbn Hişam, şu özet bilgiyi takdim etmektedir.¹² "Kureyşlilerin putlara tapınmaları, özellikle yıllık bayram

ve festivaller esnasında büyük bir genişlik ve saygınlık kazanıyordu. Aşağı yukarı herkes bu etkinliklere katılıyor, putlara tapınıyordu. Bunlar arasında dört kişi vardı ki kenarda duruyor, putlara tapınma etkinliklerine iştirak etmiyordu. Bu dört adam şu isimlerin sahipleri idi: Varaka b. Nevfel, Ubeydullah b. Cahş, Osman b. Huveyris, Zeyd b. Amr.

Bunların kendi aralarında ve diğer Mekkeliler ile yaptıkları konuşma ve tartışmaların merkezini, o günlerde Mekke şehir toplumunun geçirmekte olduğu çok ciddi ve ağır dini kriz oluşturuyordu. Onlar açıkça ve hiç gizlemeden, Mekkelilerin Hz. İbrahim (a.s.)'in dininin aslını bozduklarını ifade ediyorlardı ve onların gözünde Mekke halkı, hiçbir moral ve manevi değere sahip değildi. Onlara göre, babaları Hz. İbrahim (a.s.)'in Kab'e'yi inşa etmesinden beri sahip oldukları bütün değerleri Mekkeliler kaybetmişlerdi. Kureyşlilerin, şefkat ve merhametlerini elde etmek için putlarına sundukları bütün tapınma ve ayinlerinin hepsi de boştu. Hiçbir anlam ifade etmezdi. Zira, putlar görmezler, işitmezler, kimseye ne zarar, ne de yarar verirlerdi. O halde Mekkelilere şunu söylemenin tam zamanıydı: "Ey Mekkeliler! Kendiniz için bir din arayınız. Allah'a yemin olsun ki, sizin insani hiçbir kıymet hükmünüz, değeriniz yoktur!"

Ancak Mekke'li Hanifler, Hz. İbrahim (a.s.) tarafından öğretilen ve miras bırakılan Hanifliği bulma hususunda farklı görüşlere sahip idiler. Onlar bu konuda bölünmüşlerdi.

1. Ubeydullah b. Cahş: Cahş oğlu Ubeydullah, başlangıçta Hz. Muhammed (s.a.v.)'e bağlı bir kişi olarak İslamı seçti. İlk Müslümanlara yapılan işkenceler-

den kurtulmak maksadıyla bir grup Müslümanla Habeşistan'a göç etti ve orada kaldı.¹³

2. Varaka b. Nevfel: Nevfel oğlu Varaka, Hanifler arasında dikkati çeken bir kişilik olarak putlara tapmaz, gerçek dini arar, kutsal kitapları okurdu. Putlara adanmış, onlar adına kesilmiş hayvanların etlerini yemezdi. Varaka'nın Hz. Peygamber (s.a.v.)'le ilgili hikayesi, geniş ve ayrıntılı bir şekilde bilinir.
3. Osman b. Huveyris: Huveyris oğlu Osman Ficar savaşları esnasında ismi duyulan, Mekk'e Bizans adına kral olmak isteyen bu kişi, Bizans topraklarında zehirlenerek ölmüştür.
4. Zeyd b. Amr: Amr oğlu Zeyd. Hiç şüphesiz en parlak Mekke'li Hanif, Zeyd b. Amr idi. Onun parlak ve dikkati çeker yönü, monoteizmi, yani tek Allah'a imanı ile doğruluğu ve dürüstlüğü idi. O tevhitçi özellikleriyle Hz. İbrahim (a.s.) dininin heyecanlı, iştahlı, şevkli tek taraftarı idi. İslami gelenek, Zeyd b. Amr'da, Kur'an vahyi ve Hz. Muhammed (s.a.v.)'in risaletinin öncesinde Hanifliğin gerçek yüzünü görüyordu. Biz burada dikkate şayan bu kişi hakkında, Buhari'nin topladığı bazı hususları zikretmekle yetineceğiz.¹⁴ "Abdullah b. Ömer'in (r.a.) naklettiğine göre Hz. Peygamber (s.a.v.), Zeyd b. Amr ile Mekke'nin batısında Berde vadisinde karşılaştı. Bu karşılaşma, Hz. Muhammed (s.a.v.)'e Kur'an gelmezden önce vuku bulmuştu. O gün takdim edilen yemekten yemeyen Zeyd, üzerine Allah'ın adı zikredilmeyerek kesilen hayvanların etlerinden yemediğini beyan etmişti.

Zeyd b. Amr, Hanif dinini öğrenmek ve uygulamak maksadıyla Suriye'ye gitmişti. Orada karşılaştığı bir Yahudi bilgine Hz. İbrahim (a.s.) dini üzerine olduğunu ifade etti. Daha sonra Mekke'ye dönerek, Hz. İbrahim (a.s.)'in dini üzerine olduğunu Allah'ı şahit tutarak ilan etti. O, Kabe önünde Kureyşlilere hitaben, İbrahim dinini yalnız başına temsil ettiğini haykırarak beyan ederdi.

Seneler sonra Hz. Peygamber (s.a.v.), onun için şunları söyleyecektir: "Zeyd b. Amr, kıyamet gününde tek başına bir ümmet olarak haşrolacaktır. Zira o, Kabe önünde Allah'a secde ediyordu."¹⁵

Haniflerden ve kısaca söz konusu ettiğimiz Haniflikten öğrendiğimiz husus şu olmaktadır: Mekke'de Kur'an'ın gelmesi arefesinde, temelde Hz. İbrahim (a.s.)'in dinine bulanık bir tarzda da olsa bir bağlılığın varlığı söz konusuydu. Bu Hanifler, putlara atfettikleri

güç ve ruhani özellikler dolayısıyla Mekkelilerle hemfikir değildiler. Onlar gerçekte bir tek Allah'ı arıyorlardı. Fakat onu nasıl bulacaklardı? Bunu bilmiyorlardı. Bu noktada bizim için önemli olan, putlara tapınmayı reddetmeleri sebebiyle -ki Mekke'de inanç, tamamen şirk bataklığına saplanmıştı- onların yani Mekkelilerin dini uygulamaları, Hz. İbrahim (a.s.) ve halifesi olan oğlu ve aynı zamanda Arapların atası Hz. İsmail (a.s.)'in bıraktıkları din ile hiçbir alakası kalmamıştı.

Kur'an'ın gelişine tekaddüm eden günlerdeki Mekke dini ve sosyal hayatının önemli bir kısmını oluşturan, kısaca sözünü ettiğimiz Haniflik, Kur'an vahyinin kronolojisi ve uzun İslam tarihi boyunca özel bir ehemmiyet arz edecektir. Hatta bu mesele, günümüzde bile önemin-den hiçbir şey kaybetmeden gündemdeki yerini korumaktadır. **IDV**

1 Bu konuda Michel Hayek, Sorbonne'da 1971'de savunduğu "İsmail ou le Destin de l'Islam" (İsmail veya İslamın Kaderi) başlıklı tezinde, "Muhammed Mekke'de İbrahim'i takip etti" demektedir. Adı geçen araştırmacının bu konudaki bir başka eserinin ismi ise *Le Mystere d'Ismael*'dir (İsmail'in Sırrı, Paris, 1964).

2 Kur'an, 30 (Rum) 30.

3 Blachère, a.g.e., s. 86.

4 Watt, a.g.e., s.205

5 Kur'an, 10 (Yunus) 105; 22 (Hac) 31; 98 (Beyyine) 5.

6 Kur'an, 2 (Bakara) 135; 3 (Al-i İmran) 95; 4 (Nisa) 125; 6 (En'am) 79.

7 Kur'an, 6 (En'am) 74 vd.

8 Mubarak, *Abraham dans le Cornan*, s. 59.

9 Kur'an, 22 (Hac) 78; 60 (Mümtehine) 4.

10 Blachère, a.g.e., s. 82.

11 Kur'an, 6 (En'am) 161-162.

12 İbn Hişam, a.g.e., s. 146.

13 İbn Hişam, a.g.e., s. 146.

14 Buhari, *Sahih*, c. III, s. 17-18.

15 Isfahani, *el-Ağani*, c. III, s. 121; İbn Hişam, a.g.e., s. 148.

İstanbul

TÜRKİYE DİYANET VAKFI SAĞLIK KURUMLARI İŞLETMESİ

Toplumumuza eşit, ekonomik ve kaliteli sağlık hizmetini uluslararası standartta sunmak için Türkiye Diyanet Vakfı 29 Mayıs Hastaneleri 1998 yılında kurulmuştur.

İnsanlığa hizmet felsefesi ile yola çıkan Türkiye Diyanet Vakfı'nın kuruluş amacı Türkiye'de dini hizmet verilmesine yardımcı olmak, eğitim ve kültürel alanda çalışmalar yapmak ve sağlık hizmeti vermek olarak vakıf senedinde yer almaktadır. Bu amaçla; kaliteli sağlık hizmetini toplumumuzun ekonomik gücünü de göz önünde bulundurarak sunmak için 1997 yılında vakıf mütevelli Heyeti karar almış 2 Şubat 1998'de İlker'deki hastane ile sağlık alanındaki hizmetlerine başlamıştır.

Türkiye Diyanet Vakfı 29 Mayıs Hastaneleri hizmetini İstanbul'a taşımak amacıyla 1999 yılında İs-

tanbul Vatan Caddesinde TDV 29 Mayıs Özel İstanbul Hastanesini açmıştır.

Ankara'daki hastanemize olan talebin artması, teknolojik altyapının güncellenmesi ve uluslararası standartta hizmet vermek amacıyla 29 Mayıs 2007'de Türkiye Diyanet Vakfı Özel 29 Mayıs Hastanesi hizmete açılmıştır.

Türkiye Diyanet Vakfı 29 Mayıs Hastanelerinde, alanında uzman doktorları, bilgi ve birikimlerini yakın ilgi ile birleştiren sağlık personeli ve uluslararası sağlık standartlarında hizmet veren hastaneler olarak hizmetini Ankara ve İstanbul'da sürdürmektedir.

Amacımız, sürekli gelişim anlayışı ile, bilimsel ve teknolojik yenilikler doğrultusunda, çevre, insan ve toplum sağlığında en iyiye ulaşmayı hedefleyen evrensel düzeyde

bilgi ve teknoloji üretebilen bir sağlık kurumu olmaktır. Bu bağlamda vizyonumuz; toplumumuzun sağlık konusundaki beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate alarak, bilimsel kurallara uygun ve kaliteli sağlık hizmetini en üst seviyede vermek kaliteyi sürekli iyileştirme prensibi ile ülkemizde sağlık hizmeti veren lider hastane ve eğitim kurumlarından biri olmaktır. bu bağlamda misyonumuz, hastalarımıza sağlık hizmetini uluslararası standartta sunabilmek için tıptaki yenilikleri, teknolojik gelişmeleri yakından takip etmek, hekim hemşire ve tüm sağlık personelimizin sürekli eğitim almasını sağlamak, çalışanlarımızın ve hastalarımızın iyiliği ve mutluluğu için çalışmaktır.

Dikmen Caddesi No: 312'de hizmet veren hastanemiz;

Akıllı bina teknolojisi ile inşa edilmiş olup; birbirine tüp geçit ile bağlı iki blok olarak hizmet vermektedir. Bu bloklardan bir tanesi yatan hasta servisleri, diğeri ise ağırlıklı olarak poliklinik hizmetleri olarak planlanmıştır. 137 yatak ka-

pasiteli hastanemizde tüm odalar, hasta ve refakatçisinin ihtiyaç ve beklentileri düşünülerek, teknolojik tabanlı sistemlerin konforunda kişiye özel olarak düzenlenmiştir. Deprem, yangın vb. doğal afetler ve beklenmeyen tüm felaketler karşısında ulusal ve uluslararası tüm standartlara uygunluk inşaatı esnasında tasarlanmıştır.

İstanbul Vatan Caddesinde hizmet vermekte olan hastanemiz;

Hastanemizin mimarisi; iki ana blok ve bu blokları birbirine bağlayan bir ara blok olmak üzere toplam üç bloktan oluşmaktadır. Ana bloklardan biri Kadın-Doğum Servisi, Doğumhane ve Bebek Yoğun Bakım olarak; diğerleri ise poliklinikler, cerrahi ve tedavi amaçlı yatan hasta servisleri ve ameliyathaneler olarak düzenlenmiştir. 10.100m² kapalı alana sahip olan hastanemiz 79 yatak kapasitelidir. Tüm hasta odalarımız hasta ve refakatçisinin her türlü ihtiyaç ve beklentileri düşünülerek, teknolojik tabanlı sistemlerin konforunda, kişiye özel olarak düzenlenmiştir.

Her iki hastanemizde de; genel kullanım alanlarında da hasta ve yakınlarının ihtiyaç, beklenti ve hakları göz önünde bulundurularak ferah, işlevsel ve konforlu bir yapı sunulmaya çalışılmıştır.

Hastane içindeki tıbbi materyal ve belgelerin transferi Pnömatik Tüp Transfer Sistemi adı verilen bir sistem kullanılarak yapılmaktadır. Bu sistem ile materyal ve belgelerin ilgili alana en hızlı ve sağlıklı biçimde ulaşması amaçlanmıştır. Hastanemizde hijyenik şartların sağlanmasına önem verilmiş ve bu amaçla fotoselli çöp kutuları, musluklar.. v.b. kişisel hijyeni en üst noktada sağlamaya yardımcı cihazlar kullanılmıştır. Tüm odalar Elektronik kumandalı hasta yatakları, LCD televizyonları, elektronik kontrol merkezli iklimaları, otomatik telefon sistemleri ile hem hastalara hem de refakatçilerine ev konforu sunulmuştur.

Bilgi işlem sistemimizin özellikleri ise; Hastaya ait tüm kayıtlar ve muayene bulguları bilgisayar ortamında takip edilmekte ve diğer sağlık kurumları ile de güvenli bir şekilde online olarak paylaşılabilmektedir. İstekte bulunan hastalarımıza misafirimiz olduğu süre boyunca işlerini takip edebilmeleri ve yakınlarıyla iletişimlerini devam ettirmeleri amacıyla taşınabilir bilgisayar tahsisi yapılmaktadır. Ülkemizde yapılmaya çalışılan sağlık.net uygulaması 2 senedir hastanemizde uygulanmakta olup, tıbbi arşiv ilgili hekimlerle paylaşılmaktadır. Gerek hasta monitörizasyonu, gerekse tahlil-tetkik sonuçları hastalarımızın kendi hekimlerince 24 saat kesintisiz olarak hastane içi ve dışından takip edilebilmektedir. Tüm cerrahi ve girişimsel işlemler sanal ortamda canlı olarak paylaşılabilmektedir. Anlaşmalarımızın müsaade ettiği ölçüde

hastalarımızın her türlü işlemi bilgisayarlar üzerinden yapılabilmektedir. Gereksiz zaman ve kağıt israfı önlediği gibi, gereksiz bürokratik işlemlerde ortadan kaldırılmıştır. Radyoloji bölümünde kullanılan PACS sistemi ile hastaların Radyolojik görüntülerinin hastane içinde dolaşımı sağlanmaktadır. Bu yolla hem sonuçlara erişim kolaylaşmakta hem de çevre kirliliğinin önlenmesine çalışılmaktadır.

Sağlık hizmetlerinde gelişmiş teknolojik cihaz kullanımı amacıyla günümüzün en yüksek radyoloji cihazları ile donattığımız radyoloji ünitemizde; 1,5 tesla Manyetik Rezonans GE HDX, 64 kesit Bilgisayarlı Tomografi, dijital anjiyo bulunmaktadır. Kullanılan gelişmiş teknoloji ile hizmet kalitesi artmakta, tanı koyma hızlanmakta, hastalarımızın bekleme süresi kısalmakta, tetkik ve girişimler de kolayca yapılabilir. Birlikte yönetim” ilke-

“Birlikte yönetim” ilke-

Sağlık hizmetlerinde taviz vermeden uyguladığımız kalite anlayışımızın göstergesi olarak Ankara Hastanemiz Ağustos 2009’da JCI Akreditasyon Belgesi almıştır. Her iki hastanemiz de ISO 9001:2008 ve Çevre Yönetim Sistemi TSE-EN-14001:2004 belgelerine sahiptir.

29 Mayıs Ailesi olarak en büyük hedefimiz olan hasta memnuniyetini sağlayabilmek için ülkemiz sağlık sistemindeki en saygın hekimlerin hastanemizde yüksek kalite standartlarında çalışmasını, ameliyatlarını gerçekleştirmesini sağlamanın kıvançlı ve haklı gururu içindeyiz.

TÜP BEBEK ÜNİTESİ YENİLENDİ

1975 yılında kurulan Türkiye Diyanet Vakfı; hizmet yelpazesine 1997 ve 1999'da kurduğu iki hastanesi ile bilimsel ve evrensel değerler ışığında sağlık hizmeti sunmayı ve örnek teşkil etmeyi amaçlamıştır. Kalitesi 2002 yılından beri ISO 9001 2000 belgesi ile tescillenen İstanbul'daki 29 Mayıs Hastanemiz binlerce hastaya hizmet vermiştir. Hemen hemen tüm dallarda hizmet veren hastanemiz birimlerinin arasına Tüp Bebek Merkezini 2005 yılında eklemiştir.

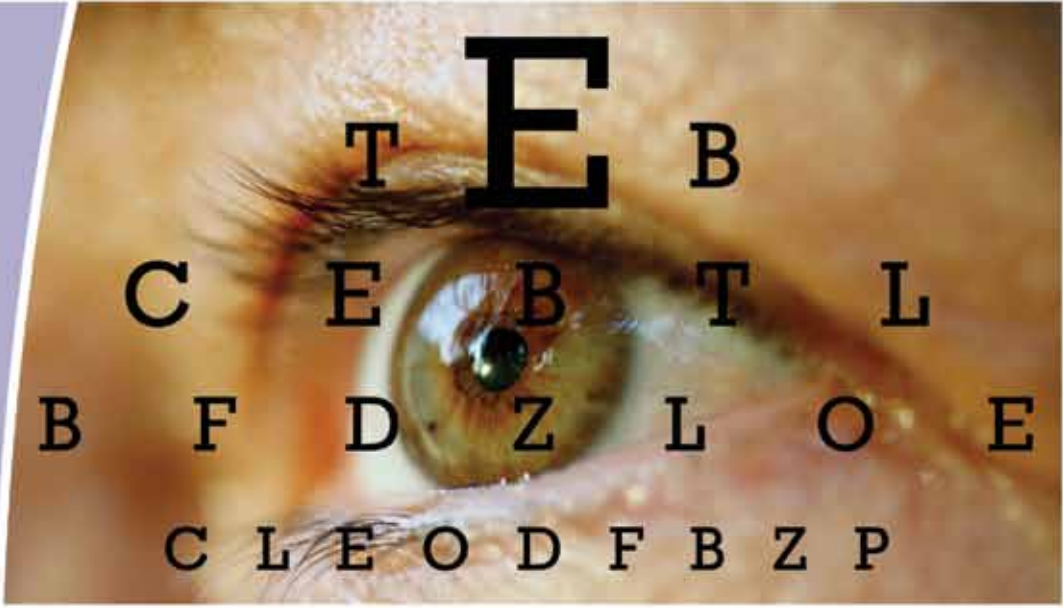
Sürekli gelişim anlayışı ile bilimsel ve teknolojik yenilikler doğrultusunda çevre, insan ve toplum sağlığında da en iyiye ulaşmayı hedefleyen vakfımız, üzerinden henüz 5 yıl geçmiş olmasına rağmen Tüp Bebek Ünitesi'ni yeniledi. Hastalarımızdan gelen bilgiler ışığında hastalarımızın huzur ve güvenliğini gözeterek şekilde hasta odalarımız,

sperm verme odamız ve laboratuvarımız yeniden düzenlendi. Evrensel düzeyde bilgi ve teknoloji üretebilen bir sağlık kurumu olmayı hedeflememizden dolayı kullandığımız aletleri de güncelledik.

Dr. Rabiye Babalıoğlu, Dr Nilay Karaca ve Laboratuvar sorumlusu Gülçin Ekter'den kurulu yeni tüp bebek ekibimizin hedefi vakfımızın temel kuralları çerçevesinde, normal yollardan çocuk sahibi olamayan evli çiftlerin, hasta dostu tedavi yöntemleri ile çoğul gebeliği mümkün olan en düşük oranda gerçekleştirerek, embriyoya hak ettiği saygıyı gösterip doğala en yakın yöntemleri kullanarak sağlıklı çocuk sahibi olmalarına yardımcı olmaktır.

Yenilenen tüp bebek ünitesi 6 Aralık 2010 saat 15.00 de Diyanet İşleri Başkanı Sayın Prof. Dr. Mehmet Görmez'in katılımı ile hizmete girdi.

GÖZ HASTALIKLARI BÖLÜMÜ

Kliniğimiz tıp teknolojisi ve tıp bilimindeki tüm gelişmeleri yakından izleyen ve uygulayan deneyimli kadrosu ile en modern tanı ve tedavi yöntemlerini kullanarak hizmet vermektedir.

Poliklinik hizmetinde kullandığımız tanı ve tedavi araçları:

- Biomikroskop
- Otorefraktometre
- Tonometre (applanasyon, pnömotometre)
- Handle otorefraktometre
- Ultrason ve biometri
- Korneal topografi
- Javal keratometre
- Görme alanı (bilgisayarlı)
- HRT II (göz tomografisi)
- Binoküler indirekt oftalmoskopi
- Şaşılık prizma ve camları
- YAG laser
- SLT (Glukom)
- Arg. laser
- FFA
- CAM (çocuklarda göz tembelliği tedavisi)

Poliklinik hizmetleri:

- Pediatrik oftalmoloji
- Kontakt lens
- Şaşılık
- Glokom
- Uvea
- Retina
- Kornea bölümlerinde verilmektedir.

I. Pediatrik Oftalmoloji Birimi

Yenidoğan çağından itibaren tüm çocuklar kırma kusuru, şaşılık, doğumsal glokom ve retina hastalıkları yönünden tetkik ve tedavi edilmektedir. Genel anestezi altında yeni doğan ve çocuk muayenesi yanısıra şaşılık ve glokom cerrahisi üstün teknolojik olanaklarla ve bu konuda deneyimli teknolojik gelişmeleri takip eden oftalmoloji ekibimiz tarafından başarı ile sürdürülmektedir. Ayrıca çocukluk çağının önemli bir sorunu olan göz tembelliği özel tedavi yöntemi ile en aza indirilebilmektedir.

II. Kontakt Lens Birimi

Gerek kozmetik gerekse teropatik amaçlı kullanılan kontakt lensler son yıllarda büyük bir gelişim göstermiştir. Özellikle Keratokonus, tek taraflı kırma kusurlarında oldukça başarılı uygulamalarımız bulunmaktadır. 40 yaş sonrası ortaya çıkan presbiyopi (yakın okuma güçlüğü) hastalarında uyguladığımız multi focal kontakt lensler hasta konforunu yüksek tutmaktadır. Astigmat lensler de hastalarımızın gözlük mahkumiyetini ortadan kaldırmıştır. Bu bölümde her hastaya kerotometrik ve topografik muayeneler yapılmakta ve uygun lens denemeleri sonucu hastalarımıza kontakt lens önerilmektedir.

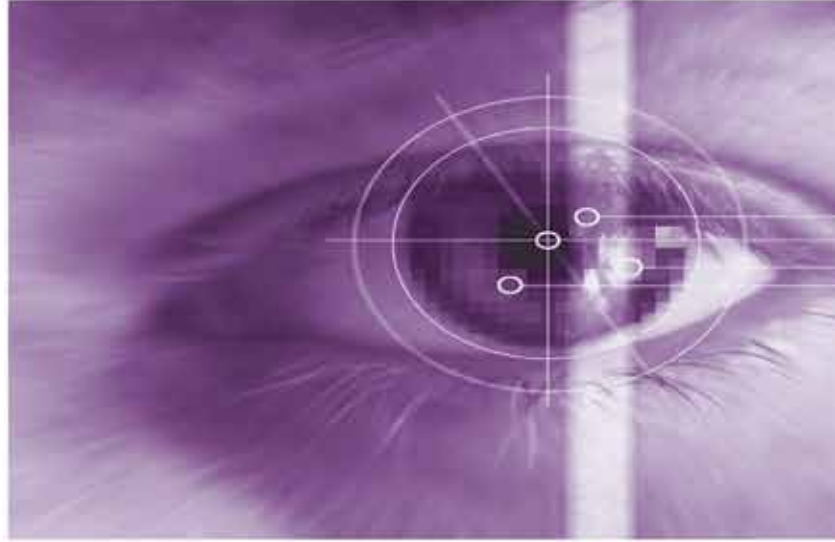
III. Glokom birimi

Her yaş grubunda görülmekle beraber 40 yaş üzerinde daha sık görülen glokom hastalığı sıklıkla rutin göz muayenesi esnasında rastlantısal olarak ortaya çıkarılmaktadır. Glokom hastalığının tanısı öncelikle göz içi basıncı ölçümü ile başlar daha sonra kornea kalınlığı ölçümü (pakimetri), görme alanı ve HRT muayeneleri ile glokom tanısı kesinlik kazanır. Tedavisinde medikal tedavi ilk sıradadır fakat bazı vakalarda YAG laser, arg laser, SLT ve cerrahi müdahale gerekebilir. Bu müdahaleler hastanemizde başarı ile uygulanmaktadır.

IV. Retina Birimi

Şeker ve hipertansiyon gibi sistemik hastalıklar özellikle retina damarlarında ve retinada ciddi hasarlar oluşturmaktadır. Bu hastalıklara sahip kişilerin senede 2 kere göz ve göz dibi muayenesini yaptırmalarını önermekteyiz. Bu amaçla çeşitli lensler ve binoküler indirekt oftalmoskopi muayenesi sonrası gerekli hastalara FFA (fundus fluvresceine

anjiyografi) yapılmaktadır. FFA ile detaylı fundus incelemesi sonrası Arg. laser veya göz içi enjeksiyonla ilaç tedavileri önerilmektedir. SMD (yasa bağlı sarı nokta hastalığı) de retina bölümünün en önemli hastalığıdır. Düzenli ve sıkı takip gerektiren bu hastalık 60-65 yaş üzeri popülasyonun en önemli görme azlığı sebeplerinden biridir. Henüz tıbbi olarak hastalığı ortadan kaldırmak mümkün değilse de çeşitli ilaç uygulamaları (göz içi) ile hastalığın ilerlemesi durdurulmaya veya geciktirilmeye çalışılmaktadır.

Cerrahi Hizmetlerimiz

- Glokom
- Şaşılık
- Keratoplasti
- Katarakt tedavisi (FAKO)
- Retina cerrahisi
- Gözyaşı kanalı cerrahi (probing, DSR-dokriyosistorinostomi)
- Kapak ameliyatları

Laser Uygulamalarımız

- YAG laser kapsülotomi
- YAG laser iridotomi
- SLT
- ALT
- Arg-laser fotokoagülasyon TDV

"küçük" Bir Çocuğun KÜÇÜMSENEMEZ Hakları

Dr. Huriye MARTI

Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi
Hadis Bilim Dalı Araştırma Görevlisi

Küçük bir beden, aslında bu dünyaya "halife" olarak gönderilmiş bir canı barındırır, kâinatın en şerefli varlığı olan insanı temsil eder. "Hani, Rabbin meleklerle, "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" demişti."¹ ayetinde anılan işte bu candır. Yeryüzünü imar etmek ve Rabbinin dilediği biçimde bir hayat sürmek üzere dünyaya gönderilen yavru, anne-babasının elinde yoğrulmaya hazır, şerefli bir emanettir.

Dolayısıyla bu emanet üzerinde diledikleri gibi tasarrufta bulunma hakkına sahip olmayan ebeveyn, emanetin sahibi olan Allah'a karşı ciddi bir sorumluluk üstlenmişlerdir. Böylesine yüce bir ismin emanetine gözleri gibi bakmak ve asla hıyanet etmemek zorundadırlar. İşte bu yüzden Cenab-ı Hak, "Bilin ki, mallarınız ve çocuklarınız birer imtihandan ibarettir. Katında büyük mükâfat olan ise, ancak Allah'tır."² buyurmaktadır. Emanet demek, imtihan demektir...

Allah'ın benzersiz lütuflarından biri olan çocuk, her nimet gibi külfetini de beraberinde taşıyarak gelip hayatımıza yerleşir. Halletmemizi ya da sabretmemizi istediği öyle çok sınav, üstlenmemizi ve ödememizi talep ettiği öyle çok hak vardır ki! Sevgili Peygamberimiz bir babaya "Çocuğunun senin üzerinde hakkı var."³ buyururken elbette sadece karnını doyurup sırtını giydirmeyi kastetmemiş, bilâkis çocuğun, küçücük bedeniyle hiç de

küçümsenemeyecek haklara sahip olduğunu hatırlatmıştır. Kendisine verilen bir hurmayı tam ağzına atmak üzereyken çocukları isteyince onlara bölüştüren bir anne için Peygamber Efendimiz (sav) “*Sırf bu hurma sebebiyle Allah onun cennete girmesini kesinleştirmiş ya da bu hurma sayesinde onu cehennemden azat etmiştir.*”⁴ buyurmuş ise, onu yedirmenin içirmenin elbette mükâfatı olacaktır. Aslına bakılırsa çocuğun hakları listesi dünyaya gözlerini açtığında güzel bir isimle isimlendirilmesinden,⁵ hayır ve bereket duaları ile kulağına ezan okunmasından⁶ ve akıka kurbanı ile gelişinin kutlanmasından⁷ başlayarak uzayıp gitmektedir. Her çocuğun can ve ırz güvenliğinin sağlanması, güven ve huzur içinde günlük hayatını sürdürmesi, akıl, ruh ve beden sağlığının korunması gibi hakları olduğu dinimiz tarafından tespit edilmiştir. Ancak mühim olan nokta şudur ki, bütün bu hakların altında yatan gerçek, çocuğun insan olmakla taşıdığı şeref ve haysiyettir.

Allah Rasulü’nün çocuklarla ilişkisini, onlara karşı tutumunu, tavsiye ve uyarılarını dikkatle incelediğimizde, işin özünün çocuğun insanlık onuruna saygıda düğümlendiğini görürüz. Peygamberimizin, çocuğu cisminin küçüklüğü ile değil, ruhunun yüceliği ile değerlendirdiğini açıkça gösteren sayısız olay vardır. Söz gelimi Sevgili Peygamberimiz, çocuğun varlığını görmezden gelmez; ‘sizi fark ettim, benim için değerlisiniz’ mesajı vermek üzere çocukların yanından geçerken onlara selâm verir.⁸ Çocukların derdiyle ilgilenir, dünyalarını paylaşır ve ‘senin için önemli olan şeyleri ben de önemsiyorum’ dercesine küçük Ebû Umeyr’e rastladığında sercesinin hatırını sorar.⁹ Çocukların

özgür iradelerine değer verir, ‘benim gözümde sen, bağımsız bir bireysin, tebliğimin muhatabısın’ dercesine bir Yahudi çocuğu hastalandığında ziyaretine gitmekten ve onu Müslüman olmaya davet etmekten çekinmez.¹⁰ Çocukların tercihlerini dikkate alır; annesi ve babası boşanan bir çocuğa hangisiyle yaşamak istediğini sorarken, ‘kararına saygılıyız’ mesajı verir.¹¹ İbadet hayatından çocuğu uzaklaştırmaz, ses yapıyorlar diye camiden yavruları kovmaz, ‘cemaatimde size de yer var’ dercesine çocuklara vakit namazlarında mescidinde özel bir saf ayırır.¹² O kadar ki, namaz gibi ulvî bir ibadeti eda etmek için ashâbına imam olduğunda bile, cemaatindeki yavruların hakkını gözetir ve der ki: “*Bazen kıraati uzatma niyetiyle namaza başlıyorum da bir sabinin ağlayışını duyunca annesinin ona gösterdiği şefkatten dolayı yaşayacağı tedirginliği düşünerek namazı hafif/kısa kıldırıyorum.*”¹³

Ve Allah’ın Rasulü, içtiği meşrubatın kalanını yanındakilerle paylaşmak istediği bir gün, âdeti olduğu üzere ikrama sağdan başlamak ister. Ama sağına döndüğünde bakar ki, yanı başında bir çocuk! Solunda ise ashâbın yaşlıları dizilmiş oturmakta. Çocuğun sırasını atlamaz Resûl-i Ekrem Efendimiz, onun hatırını yıkmaz. “*Meşrubatı önce bu yaşlılara vermeme izin verir misin?*” diye sorar. Ama çocuktan akıllıca bir cevap gelir: “*Hayır. Vallahi senden gelen nasibim için kimseyi kendime tercih edemem!*” İşte o zaman Rasul-i Ekrem ikrama çocuktan başlar.¹⁴

Velhasıl, çocuğa “*geleceğin yetişkini*” gözüyle bakan Rahmet Elçisi, onu “*adam yerine koyar.*” Hakları konusunda hassasiyet gösterilmesini, eğitimi ile özel olarak ilgilenilmesini, kul olma bilinci ile yetiştirilmesini, varlığına değer verilmesini, yokluğuna sabredilmesini ister ve sanki her adımında anne-babaya bir “*halife*” ile hemhal olduklarını hatırlatır. TDV

- 1 Bakara 2/30.
- 2 Enfâl 8/28.
- 3 Müslim, Sıyâm, 183
- 4 Müslim, Birr ve Sila, 148.
- 5 Müslim, Âdâb, 12.
- 6 Tirmizî, Edâhî, 16.
- 7 Nesâî, Akıka, 5.
- 8 Müslim, Selâm, 14.
- 9 Buhârî, Edeb, 81.
- 10 Buhârî, Merdâ, 11
- 11 Tirmizî, Ahkâm, 21
- 12 Ebû Dâvûd, Salât, 96.
- 13 Buhârî, Ezan, 65.
- 14 Müslim, Eşribe, 127.

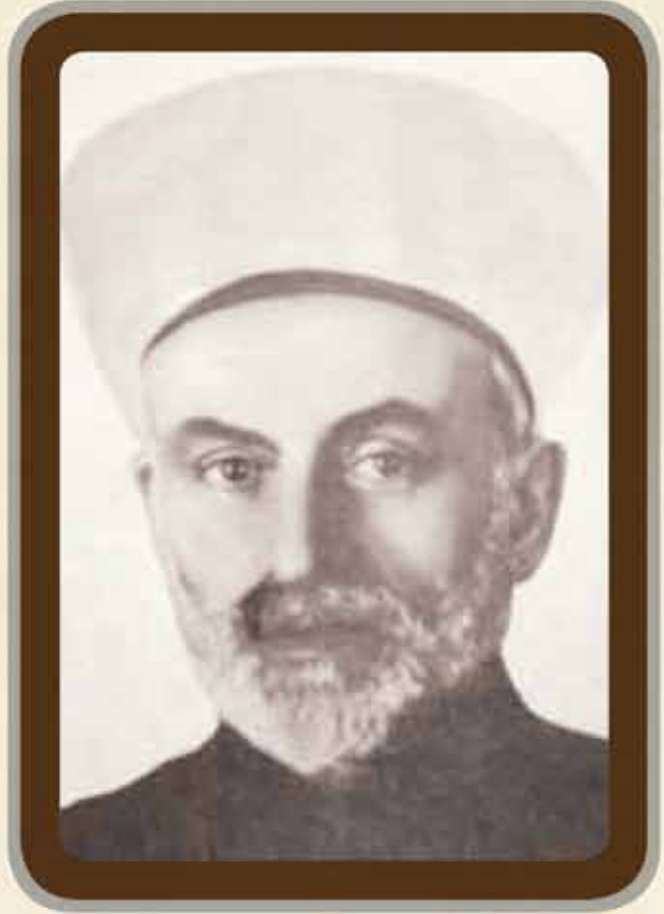
Ord. Prof. Dr. Mehmet Şerafeddin YALTKAYA (1879-1947)

Dr. Mustafa Hizmetli
TDV İLK SAY Kurulu Başkanlığı

Bu yazımızda yakın tarihimizin önemli ilim ve fikir adamlarından biri aynı zamanda 2. Diyanet İşleri Başkanı olan bir şahsiyeti yâd etmek istiyoruz.

Hâfız Mehmet Şerafeddin, 1879 yılında İstanbul'da doğdu. Babası Cerrahpaşa Camii imam ve hatibi Mehmed Arif Efendi'dir. İlk tahsilinden sonra hıfzını tamamladı.

Davutpaşa Rüştîyesi'nden ve Dar'ül-Muallimîn'den mezun oldu. Fatih Dersîâmlarından Manastırlı İsmail Hakkı Bey'den tefsir, Şirvanlı Halis Efendi'den Makâlât okudu. Beyazıt camiinde Cami derslerine devam etti. Burada Kastamonulu Süleyman Efendi ile Trabzonlu Hüsnü Efendi'den sabah dersleri; Arapkirli Hüseyin Efendi'den ikinci dersleri ve İsmail Saip (Sencer) Efendi'den kol-tuk dersleri okudu. Daha sonra Sadedtin ve Rebiî Paşaların desteğiyle Harbiye Nezâreti Muhâsebât dairesi tahrîrât kalemine tayin olundu. Bir süre sonra istifa ederek 1325/1909'da Dârü'l-İlm ve't-Ta'lim adlı özel okula ders nâzırı olarak tayin edildi. Böylece ilk defa tedris hayatına başlamış oldu. 1325'te Bandırma Numune Rüşdiyesi başmuallimi oldu. Bu görevinde iken üçüncü defa girdiği İstanbul ru'ûs imtihanını kazanarak Beyazıt Camii'nde derse çıktı ve dersîâm oldu. Şeyhulislâm Hayri Efendi zamanında yapılan medre-

se teşkilatında tefsir, hitabet, mev'iza ve tarih müderrisi oldu. Sahn medreselerinin muhtelif derecelerinde Arap edebiyatı, mantık, kelam vs. dersleri okuttu. 1923'te Süleymaniye Medresesi müdür muavini yapılmasına rağmen tedristen uzak kalmamak için bu görevi kabul etmedi. Bir taraftan Camide ve medreselerde öğrencilere dersler verirken, öte yandan da Dârüşşafaka, Gelenbevî, Vefa ve Kandilli Liselerinde muhtelif dersler okutmuştur.

İyi derecede Arapça bilirdi. İlk vazifesi, Harbiye Nezareti'nde memurluktu. 1909 yılında Arapça eğitimi yapan "Dar'ül-İlm ve Ta'lim" adlı okulda ders nazırlığı ile tedrisat hayatına atıldı. Sonraki yıllarda çeşitli yüksek okullarda tam 28 sene dinî dersler okuttu. 1924 yılında Dar'ül-Fünun İlahiyat Fakültesi'ne Kelâm Tarihi Müderrisi, daha sonra da İslâm Dini ve

Felsefesi alanında Ord. Profesör oldu. 1933 üniversite reformunda İlahiyat Fakültesi'nin kapanması üzerine Yaltkaya, İslâm Tetkikleri Enstitüsü'ne müdür olarak atanmıştır. 19 Kasım 1938'de Mustafa Kemal Atatürk'ün cenaze namazını kıldırıştır. 1941 yılına kadar Edebiyat Fakültesi'nin çeşitli birimlerinde ders vermiştir. 18 yıl kadar profesörlük yaptıktan sonra Yaltkaya, Diyanet İşleri Başkanı Rıfat Börekçi (ö. 1941)'nin ölümünden sonra 1942 yılında başkan olmuştur. 14.01.1942 – 23.04.1947 tarihleri arasında görev yapmıştır. Bu görevdeyken 23 Nisan 1947 tarihinde vefat etmiştir.

Akidesi sağlam ve Peygamberimize bağlılığı çok kuvvetli bir şahsiyet olarak tasvir ettiği Yaltkaya hakkında M. Asım Köksal şöyle der: “Bazı içtihat hatalarına rağmen, sözü, özü bir büyük ilim adamı, açık kalbli bir insandı. Takdir veya tenkidlerini asla içinde saklayamazdı. Olduğu gibi görünmenin veya görüldüğü gibi olmanın tam bir timsali idi, bunun için dostları azdı.”

Düşünce hürriyetine önem veren bir şahsiyet olarak nitelenen merhum Yaltkaya'nın 60'dan fazla eseri mevcuttur. Ayrıca Sebilü'r-reşat, Beyânü'l-Hak, Mihrâb, İlahiyat, İslâm gibi dergilerde pek çok makaleleri yayınlandı. Kendisini rahmetle anıyoruz.

ESERLERİ

Tarih-i Kur'an-ı Kerîm, İstanbul 1331.
İbn Esîrler ve meşâhir-i ulemâ, 1367/1947. İstanbul .
Simavna Kadısıoğlu Şeyh Bedreddin, 1367/1947; (Hamit Er) İstanbul 1994.
Mevlana'da Türkçe kelimeler ve Türkçe Şiirler, 1367/1947. - İstanbul 1934.
Kelâm Tarihi, İstanbul, 1340/1924.
“Mesele-i A'lâ”, Mihrâb Mecmuası, Sayı: 3, 1339/1920, ss. 80-81; Sayı: 4, ss. 106-108; Sayı: 5, ss. 140-143; Sayı: 6, ss. 170-173.

“İsbât-ı Sâni'de İbn Rüşd'ün Mesleği”, İslâm Mecmuası, Sayı: 58, 1334/1918, ss. 1134-1138.
“Selçûkiler Devrinde Mezâhib”, TM, I, 1925, ss. 101-118.
“Sencer ve Gazâlî”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 1, Sayı: 1, İstanbul 1925, ss. 39-57.
“Mutezile ve Husn-Kubh”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 1, Sayı: 2, İstanbul 1926, ss. 100-116.
“Yezidiler”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 1, Sayı: 3, İstanbul 1926, ss. 1-35; Sene: 1, Sayı: 4, İstanbul 1926, ss. 273-275 (İlave).
“Fatimiler ve Hasan Sabbah”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 1, Sayı: 4, İstanbul 1926, ss. 1-44.
“Karâmîta ve Sinan Reşîdüddin”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 2, Sayı: 7, İstanbul 1928, ss. 26-80.
“Bâtınlık Tarihi”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 2, Sayı: 8, İstanbul 1928, ss. 1-27.
“Kerrâmiler”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 3, Sayı: 11, İstanbul 1929, ss. 1-15.
“İslâm'da İlk Fikri Hareketler ve Dinî Mezhepler”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 3, Sayı: 12, İstanbul 1929, ss. 1-20; Sene: 3, Sayı: 13, İstanbul 1929, ss. 1-27; Sene: 4, Sayı: 14, İstanbul 1930, ss. 1-27.
“Gazâlî'nin Têvîl Hakkında Basılmamış Bir Eseri”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 4, Sayı: 16, İstanbul 1930, ss. 46-58.
“Türk Kelâmcıları”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 5, Sayı: 23, İstanbul 1932, ss. 1-19.
“Kelâm Savaşları”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 5, Sayı: 24, İstanbul 1932, ss. 1-17.
“Tanrı Bu Varlığı Niçin Yarattı?”, Dâru'l-Fünûn İlahiyat Fakültesi Dergisi, Sene: 6, Sayı: 25, İstanbul 1933, ss. 40-55.
“İctimâî İlm-i Kelâm”, İslâm Mecmuası, II/15 (1332), ss. 434-436; II/18 (1333), ss. 490-491; II/19 (1333), ss. 506-507; III/25 (1333), ss. 604-605; III/28 (1333), ss. 650-653.
Benim dinim, 1367/1947.
Dini makaleler, 1367/1947.
Hatiplik ve hutbeler, 1367/1947
“Yedi Askı İslâm Öncesi Arap Şiirinden Örnekler”, MEB Şark İslâm Klasikleri, 1985. TDV

Kaynaklar

1. Kuruluşundan günümüze Diyanet İşleri Başkanlığı Tarihçe-Teşkilat-Hizmet ve Faaliyetler(1924-1997), Ankara 1999.
2. M.Asım Köksal, “Eski Diyanet İşleri Başkanlarımızdan Ord. Prof. M. Şerefeddin Yaltkaya (merhum), Diyanet Dergisi, C.III, sayı 4(Nisan 1964), s.106-108.
3. http://kurandili.net/site/index.php?option=com_content&task=view&id=97&Itemid=34

Doğunun Göller Bölgesi

Bingöl

TARİHİ

Bingöl'ün bilinen en eski ismi Cebel-cur dur. Cebel dağ, Cur akan anlamındadır. Bu kelimenin zamanla Çabakçur şeklinde telaffuz edildiği ihtimali kuvvetlidir. Zaten Çabakçur akan temiz su anlamına gelir.

Evliya Çelebiye göre bu isim Büyük İskender tarafından verilmiştir. Rivayete göre Büyük İskender vücudundaki dayanılmaz ağrılar için nice hekimlere başvurduğu halde şifa bulamaz. Bunun üzerine Ab-Ul Hayat (ölümsüz hayat) suyunu aramaya başlar. Uzun aramalardan sonra kaynağı kendisi olmasa da o sudan içip dayanılmaz ağrılardan kurtulur. Faydasını gördüğü bu suya “*Makdis lisani*” üzerine cennet suyu anlamına gelen Çabakçur adını verir. Doktorlarına, sizlerin çare bulmadığınız ağrılarımı Allah cennet ırmaklarından deva verdi. Burada benim adıma bir kale yapın ve adını Çabakçur koyun demiştir. Daha sonra çeşitli kaynaklarda Mingöl olarak karşımıza çıkar. Mingöl göller bölgesi anlamındadır. Mingöl kelimesi de zamanla halk tarafından Bingöl şeklinde telaffuz edilmiş bin tane göl anlamındadır.

Daha sonra Bingöl'e Çevlik denmiştir. Bağ bahçe anlamındadır. Bu ad günümüzde yöre halkı tarafından halen kullanılmaktadır.

1874 yılında yapılan bir idari düzenlemeye dayanarak 1881 de Bitlis vilayeti kuruldu. Çabakçur ve Genç bölgesi Bitlis Vilayetine, Kiğı Erzincan'a, Karlıova Muş'a bağlandı.

Cumhuriyetin ilanından sonra 1926 yılında Elazığ, 1929 senesinde de Muş'a bağlanan Bingöl, 1936 yılında çıkarılan bir kanunla il haline getirildi.

COĞRAFİ YAPISI VE İKLİMİ

Doğu Anadolu Bölgesi'nin Yukarı Fırat bölümünde yer alan Bingöl ili, 38°27' ve 40°27'doğu boylamlarıyla, 41°20' ve 39°54' kuzey enlemleri arasında bulunmaktadır.

Bingöl, doğuda Muş, kuzeyde Erzincan ve Erzurum, batıda Tunceli ve Elazığ, güneyde ise Diyarbakır ili ile komşudur.

Bingöl'ün yüzölçümünün yüzde 22.82'si merkez ilçeye aittir. Merkez ilçeden sonra sırasıyla Genç, Karlıova ve Solhan gelmektedir. Rakımı en düşük ilçeler İl merkez ve Genç ilçe merkezidir. Rakımı en yüksek ilçe ise Karlıova'dır.

İlimizde belli başlı yaylalar ise; Bingöl Yaylası, Şerafettin Yaylaları, Genç'te Çötele (Çotla) Yaylası, Karlıova'da Hırhal ve Çavreş Yaylası, Kiğı'da Kiğı Yaylası ve Dağın Düzü Yaylaları, Adaklı'da Karer Yaylası'dır.

Hayvancılık için de çok elverişli olan bu yaylalar, Beritan aşireti (Bertyan) ve çevre köyler için vazgeçilmez özelliklere sahiptir. Yine bu yaylarda yapılan arıcılıktan elde edilen bal yurdun her tarafından aranır duruma gelmiştir.

Kuzeyden sokulan nemli-serin hava kütlelerine açık olması ve yükselti faktörü sebebiyle Bingöl ve çevresi yazları sıcak, kışları soğuk geçmektedir. Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğünün verilerine göre Bingöl'de yıllık ortalama sıcaklık 12.1 derecedir. Yıllık yağış tutarı 873.7 mm. kadar olup, kar yağışlı gün sayısı 24.5 gün, donlu gün sayısı ise 94.1 gün kadardır.

NÜFUS VE DAĞILIMI

Merkez İlçe: TÜİK verilerine göre 65 bin 113 erkek, 64 bin 772 kadın olmak üzere merkez ilçe köyler dahil toplam nüfusu 129 bin 885'tir. Bu nüfusun 86 bin 511'i merkez ilçeye bağlı köylerde yaşamaktadır.

Genç: Bingöl'ün en büyük ilçesi olan Genç ilçesinin toplam nüfusu 35 bin 267'dir. Bu nüfusun toplam 18 bin 885'i ilçe merkezinde, 9 bin 666'sı ise köylerde yaşamaktadır.

Solhan: Bingöl'ün ikinci büyük ilçesi olan Solhan'ın toplam nüfusu 32 bin 945'tir. Bu nüfusun 17 bin 895'i ilçe merkezinde yaşarken, 15 bin 50'si köylerde yaşamaktadır.

Karlıova: Karlıova'nın toplam nüfusu 32 bin 147'dir. Bu nüfusun 7 bin 985'i ilçe merkezinde yaşarken, 24 bin 162'si köylerde yaşamaktadır. Karlıova'da köylerde yaşayanların sayısı ilçe merkezinde yaşayanların sayısının neredeyse üç katı olması dikkat çekicidir.

Adaklı: Adaklı'nın toplam nüfusu 10 bin 647, bu nüfusun toplam bin 495'i köylerde yaşamaktadır.

Kığı: Kığı'nın nüfusu ise toplam 5 bin 159'dur. Bu nüfusun 2 bin 142'si ilçe merkezinde yaşarken, bin 689'u köylerde yaşamaktadır.

Yedisu: Yedisu'nun toplam nüfusu 3 bin 415'tir. Bu nüfusun bin 893'ü ilçe merkezinde yaşarken, bin 522'si köylerde yaşamaktadır.

Yayladere: Bingöl'ün en küçük ilçesi Yayladere'nin toplam nüfusu ise 2 bin 87'dir. Bu nüfusun bin 160'ı ilçe merkezinde yaşarken, 636'sı ise köylerde yaşamaktadır.

SOSYO-EKONOMİK YAPISI

Hayvancılık: Bingöl İlimizin yüzölçümünün yüzde 53'ü çayır ve mera alanıdır. Bu özelliği ile ilimiz hayvancılığa son derece elverişli bir durumdadır. Son yıllarda bölge koşullarına bağlı olarak hayvancılık gerilemiştir. Ancak terör olaylarının son bulmasıyla hayvancılık sektöründe yeniden bir canlılık görülmeye başlamıştır. 2000 yılı itibarıyla mevcut 160 yaylamızdan 112 tanesi kullanıma açılmıştır. Bu sayı itibarıyla yüzde 70, alan itibarıyla de yüzde 86 oranına tekabül etmektedir.

Özellikle yazın Erzurum ve Karlıova yaylalarında otlatılan sürüler, kışa doğru Diyarbakır ve Şanlıurfa gibi Güney illerimize götürülmektedir. İlkbahar mevsiminde ise bu akış tersine dönmektedir.

Arıcılık: Arıcılık üretme istasyonu, 10 Ekim 1978 tarihinde "Üretim istasyon Müdürlüğü" adıyla kurulmuştur. 1980 yılına kadar arıcılık, yumurta tavukçuluğu ve tavşancılık faaliyetlerini sürdürmüştür. 1980 yılında arılı kovanların tamamı ağır kış şartları nedeniyle sünmüştür. Daha sonra tavşancılık faaliyetlerine de son verilmiştir. 1984 yılında tavukçuluk ünitesi de lağvedilmiştir. Hindicilik şubesi kurularak hindi palazı üretimine geçilmiştir. 1986 yılında Bakanlık İl Müdürlüğüne bağlı bir kuruluş haline getirilmiştir. Kuruluşun adı da "Arıcılık Üretim İstasyonu Müdürlüğü" olarak değiştirilmiş ve halen arıcılık ve hindicilik faaliyetlerine devam etmektedir.

Ormancılık; İklim ve arazi yapısı yönünden ormancılık için ideal bir yapıya sahip olan Bingöl, Doğu Anadolu Bölgesinin orman alanı en zengin olan illerinden biridir. Ancak ormanların, uzun zamandan beri yakacak ihtiyacının giderilmesinde kullanılması ve hayvancılıkta yararlanılması, bozuk baltalık duruma gelmesi sonucunu doğurmuştur.

Ticaret: Bingöl İlinin Ticaretini; yağ, keçi kılı, ham deri, av derisi gibi hayvan ürünleri ile her cins hayvan alım ve satımı teşkil eder. Bunlardan başlıca ceviz, kitre ve çiriş de ticaret maddeleri arasında sayılabilir.

Sanayi Alt Yapısı: Sanayinin yaygınlaştırılması ve oluşabilecek sanayi tesislerinin planlı bir yerleşme düzeni içersinde toplulaştırılması ve orta-büyük sanayinin tamir ve bakım yönünden sorunlarını gidermek, özel beceri isteyen bazı malların üretimini gerçekleştirmek, sanayi işletmelerine yan sanayi olarak yardımcı olmak, işlevlerini yerine getiren ve özellikle Sanayi alt

yapısı açısından önem taşıyan Organize Sanayi Bölgesi ve Küçük Sanayi Siteleri Bakımından Bingöl İli, henüz istenilen düzeyde değildir.

TURİZM

Bingöl İli, özellikle doğa zenginliği ile yerli ve yabancı turistleri kendine çekebilecek potansiyele sahiptir. Tarih boyunca Bingöl'ün birçok kavimler tarafından otlak ve yayla olarak kullanılması sonucu, ilin önemli tarihi eserlere sahip olması mümkün olmamıştır. Bu nedenle, ilin kültür turizmi açısından fazla bir beklentisi bulunmamaktadır. Bingöl, temel çekiciliğini doğasının zenginliğinde ve güzelliğinde bulmaktadır. Bingöl'ün doğa gü-

zelliğini ünlü Türk yazarı ve gezgini Evliya Çelebi, seyahatname adlı eserinde uzun uzadıya anlatır.

Evliya Çelebi, Türkiye'nin çeşitli yörelerinde bulunan yaylaları ismen sayar ve bu yaylaların içinde en meşhur, en güzel ve en beğenilen yaylanın Bingöl Yaylası olduğunu söyler. Ünlü gezgin, Bingöl yaylalarında bulunan bitki türlerinden, çok çeşitli çiçeklerden, göllerden ve bu göllerde yetişen balık türlerinden hayranlıkla söz eder ve göllerle ilgili efsaneleri dile getirir.

Yaylalar ve doğal göllerin yanında göletler, ormanlar, mesire yerleri, soğuk sular, termal su kaynakları, içmeler, Güneşin Doğuşu, Yüzen Ada, av turizmine ve kış sporları etkinliklerine uygunluk doğaya dönük turizm potansiyeli içinde sayılabilir. Turizm çeşitleri bu alanlarda yaygınlaştırılabilir. Konuya bu açıdan bakıldığında, yayla turizmi, sağlık turizmi, orman turizmi, av turizmi ve kış sporu etkinlikleri gerekli tedbirlerin alınması durumunda ilin sosyo-ekonomik kalkınmasına önemli ölçüde katkı sağlayacak alanlar olacaktır.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI BİNGÖL ŞUBESİNİN BİNGÖL'E KAZANDIRDIĞI ESERLER

1. MÜFTÜLÜK HİZMET BİNASI

Mülkiyeti T.D.V'ye ait Müstakil 3 Katlı ve Kalariferlidir. Binanın;

1. Katında: Muhasebe, Evrak Kayıt, Kalem, Arşiv, Hac Bürosu, Aile İrşad Bürosu, Çay Ocağı,
2. Katında: Sekreterlik, Müftü Odası, M. Yrd. Odası, Müdür Odası, Vaiz Odası
3. Katında: Müftü Lojmanı ve Misa-fırhane bulunmaktadır.

2. BİNGÖL ULU CAMİİ

1990 yılında ibadete açılan Ulu Caminin Mülkiyeti TDV'ye ait olup 2698 m² alan üzerine kurulmuştur. 5000 cemaat kapasitesine sahip olan Cami bodrum+3 katlıdır. Bodrum katının bir kısmında

abdesthane ve hamam diğer tarafında AVM olarak hizmet vermektedir.

3. HACI HİDİR CAMİİ

1975 yılında ibadete açılan Hacı Hıdır Camisinin Mülkiyeti TDV'ye ait olup 400 m² alan üzerine kurulmuştur. 3000 cemaat kapasitesine sahip olan Cami bodrum+3 katlıdır. Bodrum katının bir kısmında abdesthane diğer tarafında pasaj olarak hizmet vermektedir. Zemin katı da pasaj olup, pasajların kirası TDV'ye aktarılmaktadır.

4. İLİCALAR KUR'AN KURSU

Mülkiyeti TDV'ye ait, bodrum +5 katlı ve 130 yatılı öğrenci kapasiteli olup, 330 m² alan üzere kurulmuştur.

5. YENİŞEHİR KUR'AN KURSU

Mülkiyeti TDV'ye ait iki katlı 6 sınıf kapasiteli olup 220 m² alan üzere kurulmuştur.

TÜRKİYE DİYANET VAKFI BİNGÖL ŞUBESİNİN BİNGÖL'DE GERÇEKLEŞTİRDİĞİ FAALİYETLER

Her yıl Kutlu Doğum Haftası ve Camiler ve Din görevlileri Haftası münasebetiyle İl müftülüğü ile iş birliği içerisinde çok sayıda Panel ve Konferanslar düzenlenmiştir.

Başta bu haftalar olmak üzere önemli gün ve gecelerde vatandaşlara dini kitap dağıtımı, çeşitli ikramlar ve ramazan aylarında iftar yemekleri verilmiştir.

İl merkez ve bağlı ilçe merkez ve bazı köylerdeki Cami, Kur'an Kursları ve İmam evleri inşaatları için imkanlar dahilinde yardımlarda bulunulmuştur.

Sınırlı sayıda fakirlere ayni ve nakdi yardımlarda bulunulmuştur.

Sınırlı sayıda öğrencilere eğitim yardımında bulunulmuştur.

İl merkezindeki iki yatılı Kur'an Kursu öğrencilerinin iâşe ve ibatelerine yardımcı olunmuştur.

Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı Vekâlet Yoluyla Kurban Organizasyonu aracılığıyla ilde kesilen kurban etlerini muhtaç vatandaşlara dağıtılmıştır. 2009 yılında Bingöl'de 210 adet büyükbaş ve 4 adet küçükbaş kurbanlık hayvan kesilerek, etleri il merkez mahalle ve köyler ile bağlı 6 ilçe merkez ve köylerde dağıtıldı. TDV

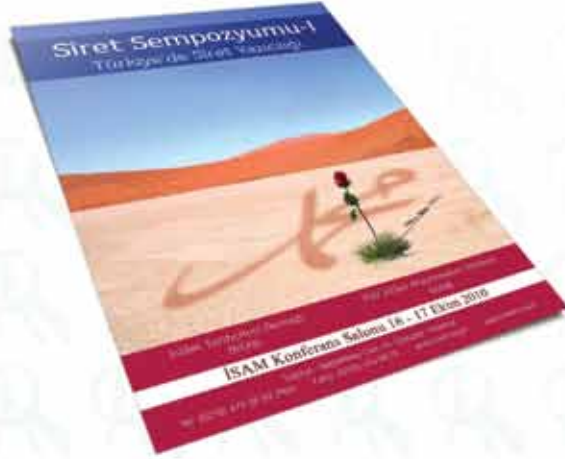

Hasan ÇAĞLAR
İl Müftüsü

1952 yılında Bitlis'te doğdu. Bitlis ve Siirt'te muhtelif Medreselerde şark usulü Medrese tahsili yaptı. İlkokulu ve İmam-Hatip Okulu I. Devreyi Bitlis'te, İmam-Hatip Okulu II. Devreyi Şanlıurfa'da dışarıdan imtihanları vererek bitirdi. 1972-1974 tarihleri arasında Tekirdağ Hayrabolu'da vatani görevini yaptı. 1975-1977 yıllarında Siirt İl merkezinde, 1978-1982 yıllarında Konya İl merkezinde İmam-Hatiplik görevinde bulundu. 1977'de Konya Yüksek İslam Enstitüsüne kaydolup, 1981'de mezun oldu. 1982'de Siirt-Kozluk ilçesine Vaiz olarak atandı. 1983-1988 yılları arasında Avusturya'da din görevliliği yaptı. 1988-1995 yıllarında Batman-Kozluk ilçesinde, 1995-96 yıllarında Diyarbakır-Ergani ilçesinde İlçe Müftülüğü yaptı. 1996-2002 yılları arasında Avusturya / Viyana'da din görevlisi olarak vazife yaptı. 2002-2006 yıllarında Diyarbakır-Silvan ilçe Müftülüğü yaptı. 30.11.2006 tarihinde Bingöl İl'ine İl Müftüsü olarak atandı. Halen bu görevini sürdürmektedir.

“Türkiye’de Sîret Yazıcılığı” Sempozyumu İSAM’da Yapıldı

16 - 17 Ekim 2010 tarihinde İslâm Tarihçileri Derneği (İSTAD) ile İslâm Araştırmaları Merkezi (İSAM) işbirliği ile gerçekleşen sempozyumda “Türkiye’de Sîret Yazıcılığı” konusu detaylı olarak ele alındı.

Türkiye’de geçmişte olduğu gibi günümüzde de Hz. Muhammed’in hayatını ve dönemi (Sîret) ihtiva eden araştırmalar yapılmakta, gerek kitap, makale, deneme gibi yazılı, gerekse şiir, nesir, sinema, tiyatro, çizgi film gibi edebî ve sanatsal eserler ortaya konulmaktadır. Şüphesiz İslâm Peygamberi’nin hayatının en iyi şekilde bilinmesi, Müslümanlar kadar Müslüman olmayanlar açısından da büyük önem arz etmektedir. Bu bakımdan, sîretin farklı açılardan incelenip araştırılması, bilinmeyen noktalarının aydınlatılması, çağımız insanına anlaşılabilir şekilde sunulması gerekmektedir.

Bu hedefleri yakalamak amacıyla düzenlenen “Türkiye’de Sîret Yazıcılığı Sempozyumu”, çok sayıda akademisyenin iştiraki ile gerçekleşti. Daha sonraki yıllarda da sürdürülmesi düşünülen Sîret Sempozyumları Serisi’nin ilkinin teşkil eden bu sempozyumun konu başlıkları şöyle idi: Sîret Yazıcılığında Yöntem Tartışmaları, Bilimsellik/Popülerite Ayrımı ve Ölçütü, Hedef Kitle Sorunu, Sîret Yazıcılığında

Vurgu Farklılığı ve Seçicilik, Klâsik Sîret Mirasının Değerlendirilmesi ve Güncelleştirilmesi, Sîret Yazımında Anakronizm ve Kronoloji Sorunu, Saldırgan ve Savunmacı Yaklaşımlar Arasında Sîret Yazıcılığı, Sîret Yazımında Hz. Muhammed Algısı, Pozitivist-Rasyonalist Yaklaşımlar, İslâm İlimleri ve Diğer Sosyal Bilimler ile Sîret İlişkisi, Tercüme Sîret Çalışmaları, Etkisi ve Sonuçları.

Açılış konferansını Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Mustafa Fayda’nın verdiği sempozyumda 6 oturumda toplam 22 akademisyen tebliğ sundu. Türkiye’deki değişik ilâhiyat fakültelerinden akademisyenlerin ve Sivil Toplum Kuruluşları’ndan temsilcilerin yer aldığı sempozyumun değerlendirme konuşmalarını Prof. Dr. M. Saim Yeprem ve Prof. Dr. Mustafa Fayda yaptı. Sempozyumda ayrıca Doç. Dr. Ahmet Hakkı Turabi ve Türk Müsikisi Topluluğu tarafından tasavvuf musikisi konseri verildi.

YENİ YAYINLARIMIZ

ARAŞTIRMA

Karşılaşma-Etkileşim İbn Sînâ Felsefesinde Metafizik Bilginin İmkâmı Sorunu

Ömer Türker

ISBN 78-605-5586-28-7

İbn Sînâ, felsefeyi “insanın gücü ölçüsünde şeylerin hakikatlerini kavraması” olarak tanımlar. Fakat şeylerin hakikatlerini kavramak mümkün müdür? Mümkün olduğunu kabul ettiğimizde insan bu hakikatleri ne dereceye kadar kavrayabilir? Her ne kadar bu sorular, Kant’la birlikte Batı felsefesinde âdeta insanlık tarihinde ilk defa böylesine açıklıkla inceleniyor izlenimi verecek şekilde çokça tartışılmış olsa da bilinen felsefe tarihinde sofistlere kadar varan uzun bir geçmişi vardır. Felsefe, kelâm ve tasavvuf gibi çeşitli akımlarıyla İslâm düşüncesinde de aynı sorular benzer duyarlılık ve derinlikle ele alınmış ve insan gücünün sınırlarına ilişkin muhtelif görüşler ileri sürülmüştür. Bu kitapta yukarıdaki tanımda yer alan “insanın gücü ölçüsünde” ifadesinden ne anlamamız gerektiği, İbn Sînâ felsefesi bağlamında incelenmektedir.

“Nizâm-ı Kadîm” “Nizâm-ı Cedîd” e III. Selim ve Dönemi -Seyahat-Karşılaşma-Etkileşim-

Editör: Seyfi Kenan

ISBN 978-605-5586-27-0

Bu kitap çalışmasında asıl hedef, ölümünün 200. yılında III. Selim’i ve dönemini çeşitli açılardan değerlendirmek, “nizâm-ı kadîm”den “nizâm-ı cedîd”e, başka bir ifadeyle klasik yönetim sisteminden yeni düzene geçiş çabasını ve sonuçları-

nı özgün araştırmalarla ve disiplinlerarası çalışma yöntemiyle tartışmaktır. Bu dönem şüphesiz, Osmanlılar’ın hem sosyal, siyasal hem askerî, fikrî ve tarihî açılardan çok önemli evrelerden birini oluşturan; birbirleriyle uyumlu veya uyumsuz iniş çıkışların, gelişmelerin, hatta sıçramaların yanında derin hayal kırıklıklarının da yaşandığı bir aşamaya denk düşer. Fakat Batı çağdaşlaşma sürecinde gözlemlenen dikkat çekici hareketlilik, akla uygun düşen yenilikçilik, kendi kendini disiplin altına alabilme ve yenileyebilme becerilerinin Osmanlılar’ın bu dönemindeki önemli çabalarından da görülebildiğini belirtmek gerekir.

Niyazi Berkes’in Türk çağdaşlaşma tarihinin “ikinci aşaması” olarak adlandırdığı III. Selim dönemindeki askerî yapıdan dış siyasete, sanattan eğitime kadar yayılan çeşitli alanlarda yaşanmış gelişmelerde, yenileşme çabaları konusunda “ne olduğunu” ortaya koymaktan veya olanın göz alıcı bir şekilde “fotoğrafını çekmek”ten ziyade, “niçin olduğunu” inceleyen araştırmalardan oluşan bu çalışmanın Türk siyaset, kültür ve düşünce tarihine mütevazı bir katkı sağlayacağını ümit etmekteyiz.

Dinî Çoğulculuk, Ateizm ve Geleneksel Ekol

Adnan Aslan

ISBN 978-605-5586-26-3

İlmî ve fikrî sorunlarımız yeterince taayyün etmiş değil; bu sebeple önemli ve gerekli gördüğümüz her meseleye yönelip yeni fikirler arıyoruz. Çoğu zaman belki de elimiz boş dönüyoruz ama araştırmaya devam ediyoruz. Böyle bir arayışın neticesinde ortaya çıkan bu çalışma, “dinî çoğulculuk”, “ateizm” ve “geleneksel ekol” gibi üç farklı alanda yayımlanmış makalelerden oluşmaktadır. Kitapta farklı konular irdelenmeye çalışıldığı için dağınıklıklardan söz edilebilir. Ancak dikkat edildiğinde anlatılanların temelinde birlik ve bütünlük olduğu görülecektir. Kitabın satır aralarında ortaya konmaya çalışılan “modernlik içinde modernite eleştirisi” her bahsin ortak temasıdır. O halde bu kitabı modernite eleştirisi yapmaya çalışan bir eser olarak takdim edebiliriz.

YENİ YAYINLARIMIZ

DOKTORA TEZLERİ

***Sebepleri ve Sonuçları Açısından
Hz. Peygamber'in Savaşları***
Elşad Mahmudov
ISBN 978-605-5586-29-4

Hz. Peygamber âlemlere rahmet olarak gönderilen ve müslümanlar için hayatın hemen her alanında örnek bir şahsiyettir. O, aynı zamanda sulh, emniyet, adalet, barış, kardeşlik, merhamet ve sevgi gibi değerleri hayatın odağı haline getirmiş ve büyük bir medeniyetin temellerini atmıştır. Bunun yanında çeşitli vesilelerle savaşlara da katılmış, bu mücadeleler onun hayatının önemli bir kesitini oluşturmuştur. Bu çalışmada değişik bir usul takip edilerek Hz. Peygamber'in savaşlarının gidişatı, taktiği, stratejisi ve yapılışından ziyade onların sebepleri ve sonuçları üzerinde durulmuş, bu yönde değerlendirmeler yapılmıştır.

***Kur'an Yorumunda Şiirin Yeri
-II. (VII.) Asır Çerçevesinde-***
Harun Ögmüş
ISBN 978-605-5586-18-8.

İslâm dünyasında çeşitli alanlarda ilmi faaliyetlerin gerçekleştirildiği verimli zaman dilimi olan II. (VIII.)

asırda üzerinde yoğunlaşılan alanlardan biri de Arap dilidir. Sözlüklerin hazırlanmaya başlanması ve gramere dair ilk kitapların yazılması aynı döneme rastlar. Bu alanda çalışan ilim adamları, özellikle Kur'an ve şiire dayanarak kelimelerin anlamlarını ve gramer kurallarını belirlemekte kullandıkları istişhâd yöntemini kullanmışlar ve tefsir ilmine de taşımışlardır. Bu kitapta, dirayet tefsirinin ilk numuneleri sayılabilecek çalışmalardan günümüze ulaşabilen Ebû Ubeyd'nin *Mecâzü'l-Kur'an*, Ebü'l-Hasan Ahfeş el-Evsat ve Ebû Zekerîyyâ el-Ferrân'nın *Meâni'l-Kur'an* adındaki eserleri şiirle istişhâd açısından değerlendirilmektedir.

KADI SİCİLLERİ

İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar 24 Numaralı Sicil (H. 1138-1151/ M. 1726-1738),
Haz. Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahrıman, Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, 598 sayfa+ CD, ISBN 978-605-5586-23-2.

İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar 18 Numaralı Sicil (H. 1086-1087/ M. 1675- 1676),
Haz. Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahrıman, Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, 824 sayfa + CD, ISBN 978-605-5586-22-5.

İstanbul Kadı Sicilleri Üsküdar 12 Numaralı Sicil (H. 1073-1074/ M. 1663- 1664),
Haz. Yılmaz Karaca, Rasim Erol, Salih Kahrıman, Fuat Recep, Sabri Atay, Hüseyin Kılıç, 1120 sayfa + CD, ISBN 978-605-5586-21-8.

İSAM Yayınları için,

Tel : 0.216 472 12 02-03 İSAM

0.212 511 44 32 TDV Çağaloğlu Yayınevini arayabilir veya

www.diyanyetayinlari.com.tr web sitesi ve istek@isam.org.tr e-posta adresinden istekte bulunabilirsiniz.

TDV

DİYANET EMEKLİLERİ DERNEĞİ GENEL KURULU YAPILDI

Kısa adı (D.E.D) olan Diyanet Emeklileri Derneği, Diyanet İşleri Başkanlığından emekli olmuş bulunan; başkanından hizmetlisine kadar her unvandan kimseyi bir araya getirmek aynı ortamlarda buluşturmak, onların mutluluk ve kederlerine ortak olmak amacıyla bir grup emekli diyanet mensubu tarafından 20 Temmuz 2006 senesinde kurulmuştur.

Diğer kamu kurum ve kuruluşlarının emeklilerine göre, diyanet emeklileri teşkilatlanma hususunda geç kalmış olsa da sivil toplum kuruluşu olarak merkez teşkilatını tamamlamış, il ve ilçeler bazında şube açma konusuna hız vermiştir.

Derneğimizin ilk genel kurulu 19.01.2007 tarihinde, ikincisi ise 21.11.2008 de, üçüncüsü de 10.12.2010 tarihinde yapılmıştır.

Türkiye Diyanet Vakfı Kocatepe Camii konferans salonunda yapılan 3. Genel Kurul toplantısında Divan Başkanlığını Emrullah Aksarı yapmış, Halil Gedik, Mehmet Demirdağ ve Recep Doruk da Divan heyetinde yer almıştır.

Olgun bir havada geçen Genel Kurulda, M.Emin Bayar, Fahrettin Aşık, Seyit Ali Dosdoğru ve son olarak da Devlet eski Bakanı ve Diyanet İşleri eski Başkanı Dr. Lütfi Doğan birer konuşma yaptılar.

Diyanet Emeklileri Derneğinin 3. Olağan Genel Kurulunda seçimler yapılmış ve görev bölümü sonucunda, Arif Soytürk Genel Başkanlığa, Fahrettin Aşık Genel Başkan Yardımcılığına, Abdullah Ceyhan Genel Sekreter, Mustafa Çalışkan da Genel Saymanlığa seçilmiştir. Ayrıca Niyazi Morgül, Kemal Leylek ve Recep Doruk da üyeliklere getirilmişlerdir.

Yeni seçilen dernek yönetim kurulu üyeleri kendi aralarında görev bölümü yaptıktan sonra 4. Genel Kurula kadar yapacakları faaliyetleri de planlamışlardır.

Diyanet İşleri Başkanlığından emekli olmuş bütün kardeşlerimize duyurur, meslektaşlarımızın derneğimize üye olmalarını temenni ederiz.

Arif SOYTÜRK

Diyanet Emeklileri Derneği Başkanı

Saliha TÜRÇAN
Eğitim Uzmanı

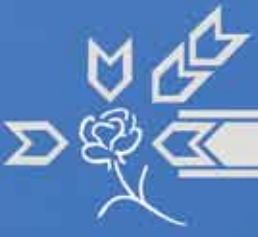
**“Ey
iman edenler!
Kazandıklarınızın
iyilerinden ve yerden
sizin için çıkardıklarımızdan
Allah yolunda harcayın.
Kendinizin göz yummadan alıcısı
olmayacağınız bayağı şeyleri
vermeye kalkışmayın ve bilin
ki Allah, her bakımdan
zengindir, övülmeye
lâyıktır.”**

(Bakara, 2/267)

*A*shabdan Berâ b. Azib anlatıyor: Ensâr, hurma kesme günleri gelince bahçelerinden getirdikleri taze hurma salkımlarını Rasûlullah'ın (s.a.) mescidinde iki direk arasına gerilmiş bir ipe asarlardı. Muhacirlerin fakirleri de onlardan yerdi. Ensârdan birisi kötü, çürük çarık hurmaları getirdi ve taze hurma salkımlarının arasına koydu. Bunun caiz (doğru) olduğunu sanıyordu. Böyle yapanlar hakkında Allah Teâlâ “Kendiniz göz yummadan alıcısı olmadığınız bayağı şeyleri vermeye kalkışmayın (Bakara, 2/267)” âyetini indirdi. (Taberî, Câmiu'l-beyân, tahk.: Ahmed Muhammed Şakir, Müessesetü'r-risâle, V, 560)

Bu ayetle ilgili olarak “Sizden birisi verdiğinin bir benzeri kendisine verilse göz yummadan ve utanmadan onu almaz.” şeklinde bir açıklama yapan Berâ b. Âzib bu uyarıdan sonra ahabın tutumunu da şöyle dile getirmiştir: “Bundan sonra bizler yanımda olanların iyilerini getirirdik.” (İbn Ebî Hâtim, *Tefsîr*, tahk.:Es'ad Muhammed Tayyib, el-Mekketbetü'l-asriyye, II, 528)

Kur'an'ın pek çok yerinde mü'minlere infakta bulunmalarını emreden Cenâb-ı Allah bu ayetle infakın nasıl olması gerektiğine dair en temel ölçütü koymaktadır. Kişinin sahip olduklarından iyi olanları ve kendisine verildiğinde rahatlıkla kabul edebileceği şeyleri infak etmesi.” Allah katında değer görececek olan harcama (infak) budur. İstemediği ve kendi hoşuna gitmeyen, kendisine verildiğinde kabul etmeyeceği malları herkes rahatlıkla başkalarına bağışlayabilir. Ancak böyle yapan kişi görünüşte infak ediyor yahut başkalarına iyilikte bulunuyor olsa da yaptığı davranış gerçek anlamda iyilik değildir. Asıl iyilik, kişinin yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara, (ihtiyacından dolayı) isteyene mala olan düşkünlüğüne ve sevgisine rağmen malından bir şeyler verbilmesidir. (Bakara, 2/117) Zira Kur'an'da kişinin sevdiği şeylerden Allah yolunda harcaması iyiliğe ulaşmasının dolayısıyla yaptığı infakın makbul olmasının yolu olarak sunulmuştur. “Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcadıkça iyiliğe asla erişemezsiniz. Her ne harcarsanız Allah onu bilir.” (Al-i İmran, 3/ 92) **IDV**

Kenan ORAL
TDV Konulu Hadis Projesi

Müslüman Hurma Ağacı Gibidir!

Allah Rasûlü, yakın dostları Hz. Ebû Bekir, Hz. Ömer ve bazı sahabileri ile oturmuş, sohbet ediyordu. Bu arada bir sahabe O'na yapraksız hurma dalından yapılan bir tabak içinde taze hurma ikram etti. Ardından Kutlu Elçi etrafındaki ashabına “Bana Rabbinin izniyle her zaman meyve veren, yaprakları dökülmeyen ve tıpkı Müslümana benzeyen bir ağaç söyleyin bakalım!” dedi. Bazı sahabiler doğru cevabın çölde yetişen ağaçlar olduğunu düşündü. Hz. Peygamber'in sünnetine bağlılıktaki titizliğiyle tanınan genç sahabe Abdullah b. Ömer de oradaydı ve içinden hurma ağacı demek geldi. Fakat Ebû Bekir ve Ömer gibi büyük sahabiler oradayken onlara saygısından konuşmak istemedi. Kimseden bir cevap alamayınca Hz. Peygamber “O hurma ağacıdır.” buyurdu. (EM360 Buhari, Edebü'l-Müfred, 132: T3119 Tirmizi, Tefsîru'l-Kur'an, 14: T2867 Tirmizi, Emsal, 79)

Hurma ağacıyla Allah'a inanan müslüman arasında pek çok benzerlik vardır. Allah Resûlü de bu benzetmeyle iyi bir müslümanın nasıl olması gerektiğini anlatmaktadır. Hurma ağacının toprağa sıkı sıkıya tutunan sağlam ve sabit kökleri vardır. İman da gönülden inanan

kişinin sapasağlam ve sarsılmaz kökü gibidir. Aslında sevgili Peygamberimizin bu benzetmesi, Yüce Allah'ın şu teşbihiyle de büyük bir benzerlik arz etmektedir: “Görmedin mi, Allah güzel bir sözü nasıl misal getirdi? (Güzel bir söz), kökü sağlam, dalları göğe yükselen bir ağaç gibidir. Bu ağaç, Rabbinin izniyle her zaman meyvesini verir. Öğüt alsınlar diye Allah insanlara misaller getirir.” (İbrahim, 14/24-25) Bu ayetteki güzel ağaç, mümini temsil ederken, güzel söz kelimesi de onun özünde bulunan müminin şiarı olan ve içinde adeta kök salan “la ilahe illallah” kelime-i tevhidini (Hucurât, 49/15) ifade etmektedir. Bu özlü iman ifadesi müminin kalbinde sağlam ve sabit bir şekilde durmakta ve o, onun bereketi ve sevabıyla da yükselmektedir. Bu nedenledir ki Rabbine duyduğu tam bir teslimiyet ve takva hissiyle mümin, kökleri yerde sabit ve güçlü bir şekilde duran hurma ağacı gibidir. Müslüman, karakterinin ve kişiliğinin özünü aldığı bu kökün üzerine hurma ağacında olduğu gibi Allah rızasını gözeterek kıldığı namazıyla, yaptığı ibadetleriyle, güzel ahlakı ve salih amelleriyle semaya doğru yükselen dallar bitirir.

Hurma ağacı sağlam kökü ve bereketli dallarının yanı sıra insanlar için pek çok faydayı içinde barındıran meyvesi, yaprağı, gövdesi ile de gerçek mümine benzer. Çünkü mümin kendisinin yanı sıra akrabası, komşusu, toplumu ve bütün insanlara da maddi-manevi, teorik veya pratik katkı sunan onların menfaati için çaba gösteren kişidir. Hurma ağacının her sene meyve vermesi yani bir devamlılık göstermesi gibi müslüman da ibadet hayatında, sosyal hayatında istikrarlı, mutedil bir çizgi izler. Hayatının merkezine yerleştirdiği, enerjisini ve canlılığını inancından alan salih amelleriyle de sürekli meyvelerini vermeye devam eder. TDV

MÂTÜRÎDÎ'NİN DÜŞÜNCE SİSTEMİNDE ŞER-HİKMET İLİŞKİSİ

DR. EMİNE ÖĞÜK

Tarih boyunca insanların zihinlerini meşgul eden şer/kötülük konusu ve şerri temellendirmeye dayalı argümanların Mâtürîdî'nin düşünce sistemi içindeki yerini görmek isteyenlerin başvurabileceği bu eser, bir problem olarak sunulagelen kötülük konusunun Sünnî kelimat ekolünün kurucusu ve çok önemli bir temsilcisi olan Mâtürîdî'nin ilahî hikmet penceresinden bakmayı başaranlar için nasıl bambaşka bir boyut kazandığına şahitlik etmektedir.

Eserde varlığın mahiyeti, varoluşun amacı, insanın kendi davranışları üzerindeki rolü, aklın sınırları, insanın hürriyet alanı, kader, hak, adalet, hayır-şer, ölüm, cehennem vb. birçok konu hikmet açısından değerlendirilmektedir.

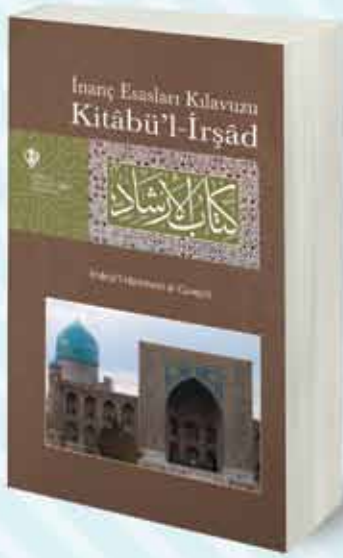
www.diyanetvakfiyayin.com.tr

TANZİMAT DÖNEMİNDE DİN DEĞİŞTİRME HAREKETLERİ (1839-1876)

DR. HALİDE ASLAN

Din değiştirme (ihtida) bireylerin çeşitli nedenler sonucu dinsel yönelimlerinde değişimi içeren sancılı bir süreçtir. Bazı dönemlerde ise din değiştirme bireysel bir değişim olmanın ötesinde toplumlar için hukuki, sosyal, ekonomik sonuçları olan zorlu bir süreç haline gelebilmektedir. Bu çalışma genelde Osmanlı tarihinde özelde ise Tanzimat dönemi gibi pek çok alanda kırılmanın yaşandığı özel ve özellikli bir dönemde din değiştirmenin sebepleri, süreçleri ve sonuçlarını Osmanlı Arşiv belgeleri ışığında değerlendirmiştir. Osmanlı İmparatorluğu'nda klasik çağdan Meşrutiyet dönemi sonlarına kadar diğer dinlerden İslam'a geçenler ve İslam'dan çıkıp diğer dinleri kabul edenlerle karşılaşmıştır. Ancak Tanzimat Dönemi'nde daha önce oldukça basit bir süreçte gerçekleşen din değiştirme hadisesi, uzun ve esaslı bir prosedüre kavuşmuş, kurumsallaşmış ve politik bir mesele haline gelmiştir. Hoşgörü ve çeşitliliğin birlikteliğine örnek gösterilen Osmanlı İmparatorluğu'nda din değiştirme konusunun birinci el kaynaklardan yola çıkılarak incelenmesi bu konudaki tartışma ve spekülasyonlara belirli bir yön kazandırabilecektir.

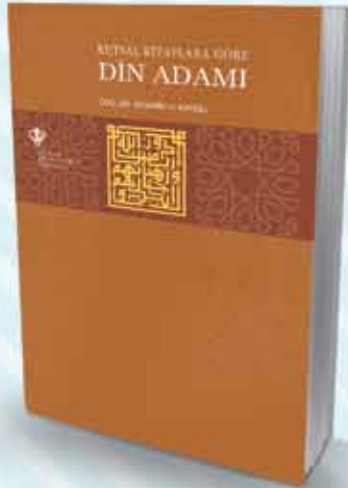

İnanç Esasları Kılavuzu Kitâbü'l-İrşâd

İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî

Ömrünün büyük bir kısmını ilim tahsili, tedrisi ve eser telifine ayıran İmâmü'l-Haremeyn el-Cüveynî, kelâm, fıkıh, usûl-i fıkıh, tefsir ve hadis alanlarındaki eserleriyle tanınan, özellikle kelâm ve usûl-i fıkıhta otorite kabul edilen bir âlimdir. Kelâm tarihinde dönüm noktası sayılan Gazalî'nin de hocası olan Cüveynî'nin bu sahadaki başlıca eserleri şunlardır: el-Akîdetü'n-Nizâmiye, Lümau'l-edille fî kavâ'id-i Ehli's-sünne, eş-Şâmil fî usûlî'd-dîn, el-İrşâd ilâ kavâti'rî'l-edille fî usûlî'l-i'tikâd. Kelâm tarihi kaynaklarınca eş-Şâmil fî usûlî'd-dîn'in muhtasarı niteliğinde görülen el-İrşâd, Cüveynî'nin en meşhur kitabıdır. Bu bakımdan onun kelâmî görüşlerini ilk elden, özlü bir şekilde öğrenmek isteyen okuyucu için el-İrşâd vazgeçilmez bir kaynaktır.

bilgi@diyanetvakfiyayin.com.tr

KUTSAL KİTAPLARA GÖRE DİN ADAMI

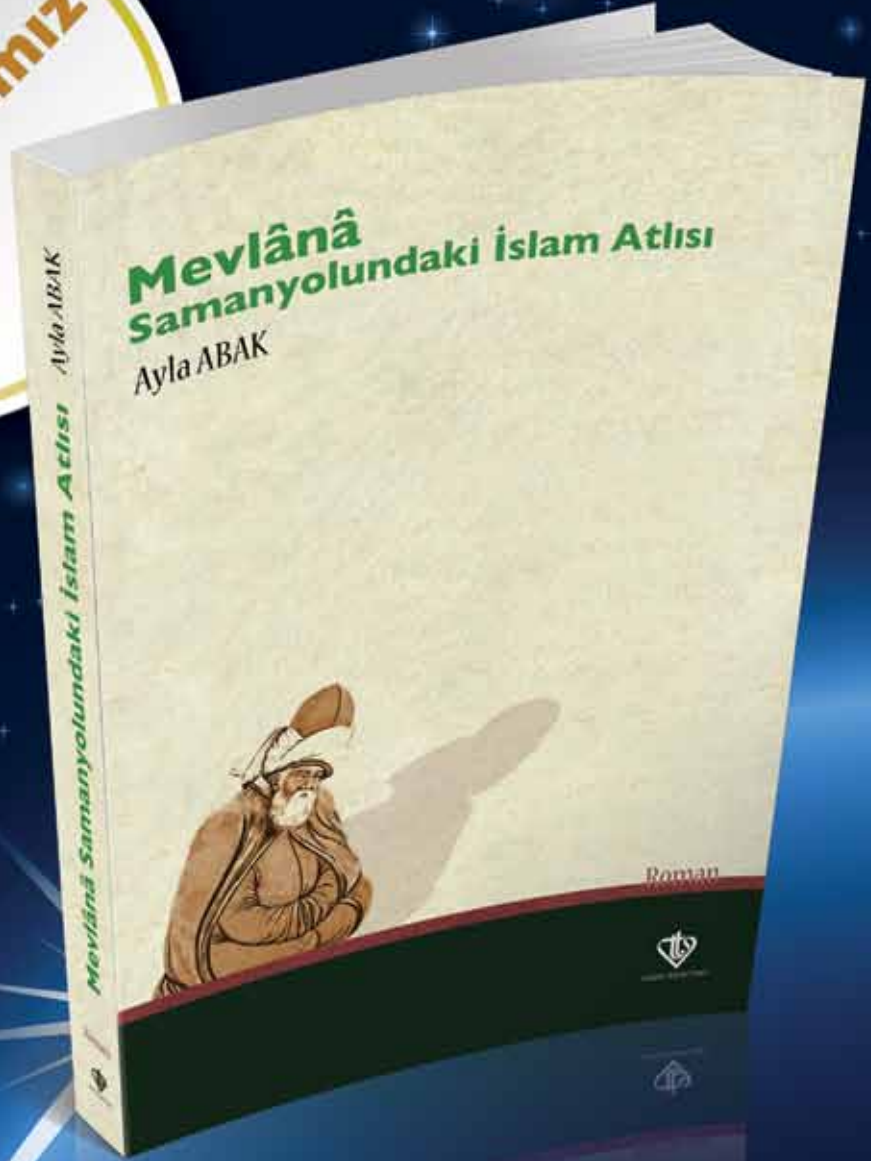
DOÇ. DR. İBRAHİM H. KARŞLI

İnsanlık tarihinin hemen her aşamasında tanık olunan ilginç paradokslardan biri; tevhit ilkelerini öğretmekle yükümlü din adamlarının, “aracılık” rolüne bürünerek kendilerini merkeze koymaya çalışmalarıdır. Bu gerçeğe işaret eden Kur'an-ı Kerim'in, Yahudi ve Hristiyan toplumların din adamlarını “rab” edindiklerini bildirmesi, bu tarihî paradoksun hem boyutunu hem de tevhit inancı açısından ne kadar kadim bir tehlike olduğunu göstermektedir.

Aynı şekilde peygamberlerin çağrısına en şiddetli muhalefet, dinî bürokrasi denilen bir tür elit din adamı zümresi tarafından organize edilmiştir. Böylece din adamları, hakikatin şahidi olma misyonunu kaybederek onun önünde en büyük engel hâline gelebilmektedir.

İşte elinizdeki bu çalışma, din adamlarının nasıl bir yozlaşmaya uğradığını, bunun doğurduğu vahim sonuçları Kur'an-ı Kerim ayetleri ve Kitab-ı Mukaddes verileri çerçevesinde irdelleyip ortaya koymayı amaçlamaktadır. Konu, tefsir ve dinler tarihi ilmi açısından tarihî bir analiz olduğu kadar güncel işaretler içermesi bakımından da okuyucunun ilgisini çekecek niteliktedir.

Yeni
Yayınlarımız

KİTAP İSTEME ADRESİ

TÜRKİYE DİYANET VAKFI YAYIN MATBAACILIK ve TİCARET İŞLETMESİ

Alinteri Bulvarı 1256. Sokak No: 11 Ostim - Yenimahalle / ANKARA

Tel : (0.312) 354 91 31 - Faks : (0.312) 354 91 32

www.diyanetvakfiyayin.com.tr - bilgi@diyanetvakfiyayin.com.tr